

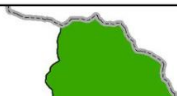
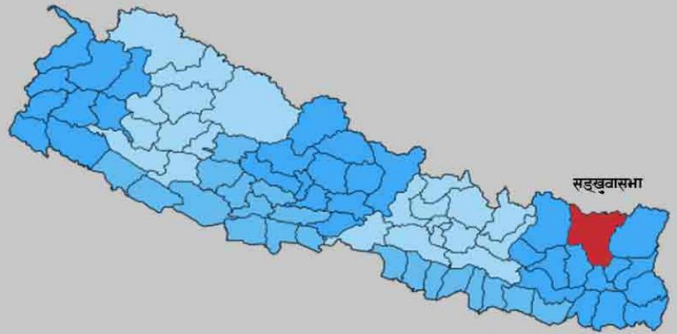
जिल्ला अस्पताल , सङखुवासभाको

मुहार पुस्तिका

वार्षिक प्रतिवेदन

२०८०/८१

संखुवासभा जिल्ला
(गाउँपालिका / नगरपालिका)

जिल्ला अस्पताल सङ्खुवासभाका कर्मचारीहरु

परिच्छेद १

परिच

१.१ अस्पतालको पृष्ठभूमि

संखुवासभा जिल्लाको सदरमुकाम खाँदबारी नगरपालिका वडा नं १ मा अवस्थित जिल्ला अस्पताल संखुवासभा ५० शैयाको सरकारी अस्पताल हो। संखुवासभा जिल्लामा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सर्वप्रथम आयुर्वेदिक औषधालयको स्थापना भयो। सो औषधालयले आफ्नो क्षमता अनुरूप सेवा दिदै आएकोमा समयको माग संगै एलोपेथिक सेवा समेत संचालन गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै २०२९ सालमा नरबहादुर श्रेष्ठ, तुलसीलाल, कृष्णराज शाक्य, बाबुलाल श्रेष्ठ, भिमबहादुर श्रेष्ठ, चन्द्र बहादुर श्रेष्ठ जग्गादाता रहेको करिब १४ रोपनी क्षेत्रफलमा तत्कालिन स्वास्थ्यमन्त्री माननिय हिरालाल विश्वकर्मा ज्यू बाट १५ शैयाको अस्पताल शिलान्यास भई २०३३ सालमा माननिय स्वास्थ्यमन्त्री पद्मसुन्दर लावती ज्यू बाट उदघाटन भई बहिरङ्ग सेवा, अन्तरङ्ग सेवा र आकस्मिक सेवा अस्पताल प्रमुखको नेतृत्वमा र स्टाफनर्स सबिना उदास सहित १० जना स्वास्थ्यकर्मी तथा सहयोगी कर्मचारीबाट सेवा सुरुवात भयो। विभिन्न समय संगै अस्पतालको नेतृत्व गर्ने मेडिकल सुपरिटेन्डेण्टबाट अस्पतालको सेवा विस्तार गर्ने क्रममा डायोनोष्टिक सेवा समेतको आवश्यकता मध्यनजर गर्दै ल्याव टेक्सिसियन मोहन कार्कीको नेतृत्वमा २०३९ सालमा प्रयोगशाला सेवा थप भयो। अस्पतालले सरकारको नीति तथा आफ्नो क्षमता अनुसार जनतालाई गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा दिदै आईरहेकोमा २०४५ सालमा आर.आर.एन (RRN) संस्था मार्फत १०० एम ए को एक्सरे मेसिन प्राप्त भई रेडियोलोजी सेवाको सुरुवात भयो। यस अस्पताललाई समय सापेक्ष बनाउन अत्याधुनिक प्रविधि प्रयोग गरी २०७२ सालमा रेडियोलोजी सेवामा सि.आर प्रविधि, प्रयोगशाला सेवामा हेमाटोलोजी एनालाईजर, सोडियम पोटासियम मेसिन तथा सेमी बायोकेमेष्ट्री एनालाईजर मेसिन थप गरि परम्परागत युगको अन्त्य गर्न सफल हुनुभयो। समयक्रम सगै यस जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने माननिय स्वास्थ्य राज्यमन्त्री तारामान गुरुङ्ग ज्यूको कार्यकालमा २०७४ सालमा १५ शैयाबाट ५० शैयामा स्तरोन्नति भई र सोही प्रकारको सेवा दिन ५० शैयाको भवन स्वीकृत भई निर्माणधीन अवस्था रहेको छ । २०७४ सालमा यस जिल्ला अस्पताल ५० शैयामा स्तरोन्नति भएता पनि भौतिक पूर्वाधार जनशक्ति तथा उपकरणको हिसाबले १५ शैया बराबरको मात्र सेवा उपलब्ध गराउदै आएको जिल्ला अस्पतालले संखुवासभा तथा भोजपुरको जनतालाई समेत सेवा दिनुपर्ने अवस्था रहेको छ ।

देश संघीयतामा गए पश्चात यस अस्पताल प्रदेश सरकार, स्वास्थ्य मन्त्रालय अन्तर्गत

रहेको हुदाँ जनतामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागी यस जिल्ला अस्पताललाई सुविधा सम्पन्न गराउन जिल्ला समन्वय प्रमुख, अस्पताल व्यवस्थापन समितिको पदेन अध्यक्ष हुने प्रावधान अनुरूप श्री सुमन शाक्य ज्यूको अध्यक्षतामा रहेको अस्पताल व्यवस्थापन समितिको गठन पश्चातको समयलाई यस अस्पतालको आधुनिक युगको सुरुवात मान्न सकिन्छ। यस अस्पतालले मेसिनरी औजार उपकरण समय सापेक्ष बनाउन ईन्डोस्कोपी मेसिन खरिद, हाडजोर्नी शल्यक्रिया सेवा सुरुवात गर्न सि.आर्म मेसिन खरिद, ५ बेडको आई सि यु भेन्टिलेटर सेवा संचालन गर्न आवश्यक सामग्री खरिद, रेडियोलोजी सेवा विस्तार गर्न ५०० एम ए को मेसिन तथा सि आर प्रविधिलाई विस्थापित गर्दै डिजिटल रेडियोग्राफि सेवा सुरुवात, आकस्मिक सेवामा अत्याधुनिक प्रविधि थप अन्तरङ्ग कक्षमा मेसिन औजार तथा बेड व्यवस्थापन, शल्यक्रिया कक्षमा आवश्यक औजार उपकरण ,प्रयोगशाला सेवा विस्तार गर्न कल्चर मेसिन, CLIA मेसिन, Fully Automated BioChemistry Analyser मेसिन, Gene Xpert मेसिन ,अक्सिजन प्लान्ट , अस्पतालमा टोकन प्रणाली लागु लगायत अस्पतालमा ईलेक्ट्रोनिक रेकडिङ्ग ,रिपोर्टिङ्गको सुरुवात गरिएको र निकट भविष्यमा कागज रहित सेवा दिने योजना रहेको र अस्पताललाई अन्य आवश्यक सामग्री खरिद गरी सेवा संचालन गरिदै आएको छ भने नयाँ ५० शैयाको भवन संचालनमा आए पश्चात सेवा संचालन गर्ने गरि ३ शव राख्न मिल्ने फ्रिज , फोहोर व्यवस्थापनको लागि अटोकलेभ मेसिन खरिद गरिएको छ ।

८ विशेषज्ञ चिकित्सकहरु सहित ५९ जनाको दरबन्दी भएतापनि दरबन्दी अनुसारको चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको स्थायी सेवामा पदपुर्ति हुन नसकेको र औजार उपकरण व्यवस्थापन तथा भौतिक पूर्वाधारको सुधारले मात्र जनताले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा नपाउने हुदाँ अस्पताल व्यवस्थापन समिति तथा अस्पताल व्यवस्थापनको संयुक्त पहलमा अरुण तेश्रो जलविद्युत परियोजनासँग सहयोग माग गरि हाडजोर्नी, स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट २ जना General Surgeon तथा अस्पतालको साझेदार संस्था निक साईमन्स ईस्टिच्युटबाट थप एक MDGP गरी ६ जना विशेषज्ञ चिकित्सक सहित १२१ जना कर्मचारीहरुबाट सेवा दिएको अवस्था छ। यस अस्पतालमा सेवाग्राहीको संख्या आ.ब. २०७९ /८० मा ५३,७२५ जनालाई सेवा दिएकोमा आ.ब. २०८०/८१ मा ६४,२३८ जनालाई सेवा दिदाँ सेवाग्राहीको संख्या १९.५८% ले वृद्धि भएको छ । साथै अन्य विभिन्न सहयोगी संघ संस्थाबाट समेत सहयोग लिई विशेषज्ञ चिकित्सक व्यवस्थापन लगायत औजार उपकरणमा सहयोग प्राप्त भई अस्पतालको सेवा विस्तार तथा कोभिड १९ को पहिलो र दोश्रो लहरमा निदान, उपचार र व्यवस्थापनमा उल्लेखनिय सफलता प्राप्त भएको छ। साथै यस अवधिमा कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च बनाउन तलबमा उल्लेख्य वृद्धि, काम गरेको आधारमा प्रोत्साहन भत्ता, अतिरिक्त समय काम गरे बापत भत्ता, प्रत्येक वर्ष उत्कृष्ठ कर्मचारी छनौट गरि पुरष्कृत, कर्मचारीहरुको स्वास्थ्य बिमा अस्पतालले व्यवस्थापन समितिबाट नै गरिदिने लगायत

बाहिरबाट आउने चिकित्सक ,कर्मचारीहरूको लागि क्वार्टरको व्यवस्था गरि कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च बनाउने प्रयत्न गरिएको छ। राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त हुने र कसैलाई पनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट बञ्चित गरिने छैन भन्ने मान्यता अनुरूप स्थापना भएको स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम, सामाजिक सेवा ईकाईको प्रभावकारी कार्यावन्धन गरिएको छ। यस अवधिमा यस अस्पतालमा बहिरङ्ग, अन्तरङ्ग, आकस्मिक सेवा, प्रयोगशाला सेवा, रेडियोलोजी सेवा, फार्मसी सेवा, प्रसुति सेवा , शल्यक्रिया द्वारा प्रसुति सेवा, आई सि यु, फिजियोथेरापी सेवा, लगायत ५० शैयामा हुनुपर्ने २६ प्रकारका शत प्रतिशत सेवाहरू संचालन गरिएका छन्। तथापि बिरामीको उच्च चाप , भौतिक पूर्वाधारको अभाव र जनशक्ति पर्याप्त नभएको कारणले सेवाग्राहिबाट बेलाबेलामा जनगुनासो समेत आउने गरेको छ। तथापि सीमित श्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग गरि अधिकतम व्यवस्थापन गरिदै आएको र अगामी दिनमा समेत मन्त्रालयको निर्देशन, सरोकारवाला निकाय र सेवाग्राहीहरूको सुझावलाई शिरोधार्य गर्दै चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूको मनोबल उच्च बनाउदै अधिकतम गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न अस्पताल व्यवस्थापन प्रतिबद्ध रहेको छ ।

१.२ नागरिक बडापत्र

क्र.सं	सेवाको किसिम	उपलब्ध सेवाहरु	कोठा नं.	समय	लाग्ने शुल्क	जिम्मेवार व्यक्ति	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१	बहिरङ्ग सेवा (OPD)	नाम दर्ता		10 बजेदेखि १ बजेसम्म	रु ३०	दर्ता सहयोगी	मे.सु.	
		बिरामी परिक्षण तथा उपचार	3,4,5	10 बजेदेखि 5 बजेसम्म	निःशुल्क	विशेषज्ञ, मे.अ, पारामेडिक्स	मे.सु.	
		ट्रेसिङ्ग	9	10 बजेदेखि 5 बजेसम्म	समितिको निर्णयनुसार	मे.अ.	मे.सु.	
		Orthopedic OPD	27	10 बजेदेखि 5 बजेसम्म	रु १००	Orthopedic Surgeon		
		Pediatric OPD		10 बजेदेखि 5 बजेसम्म	रु १००	Pediatrician		
		General Surgery	26	10 बजेदेखि	रु १००	General Surgeon		

क्र.सं	सेवाको किसिम	उपलब्ध सेवाहरु	कोठा नं.	समय	लाग्ने शुल्क	जिम्मेवार व्यक्ति	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
		OPD		5 बजेसम्म				
		EHS				Respective Specialist		
		दन्त सेवा	25	10 बजेदेखि 5 बजेसम्म	समितिको निर्णयनुसार	डेण्टल सर्जन, डेण्टल हाईजेनिस्ट	मे.सु.	
२	अन्तरंग सेवा (Indoor)	बिरामी भर्ना	-	२४ सै घण्टा	रु २०	नर्सिङ अधिकृत, नर्सिङ ड्युटी स्टाफ	मे.सु.	
		राउण्ड लिने समय	-	बिहान ८ बजे बेलुकी ४ बजे	निःशुल्क	विशेषज्ञ, मे.अ	मे.सु.	
३	आकस्मिक सेवा (Emergency Service)	नाम दर्ता	2	२४ सै घण्टा	रु ६०	दर्ता सहयोगी	मे.सु.	
		बिरामी परिक्षण तथा उपचार	10	२४ सै घण्टा	निःशुल्क	मे.अ., परामेडिक्स	मे.सु.	
		ट्रेसिङ्ग	9	२४ सै घण्टा	समितिको	मे.अ., B परामेडिक्स	मे.सु.	

क्र.सं	सेवाको किसिम	उपलब्ध सेवाहरु	कोठा नं.	समय	लाग्ने शुल्क	जिम्मेवार व्यक्ति	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
					निर्णयनुसार			
		नेबुलाईजेसन	11	२४ सै घण्टा	निःशुल्क	मे.अ. , परामेडिक्स	मे.सु.	
		राउण्ड लिने समय	-	बिहान ८ बजे बेलुकी ४ बजे	निःशुल्क	पारामेडिक्स	मे.सु.	
४	रेडियोलोजी विभाग	एक्स रे	6,8	२४ सै घण्टा	समितिको निर्णयनुसार	रडियोलोजिष्ट, रेडियोग्राफर	मे.सु.	
		ई.सी.जी.	13	२४ सै घण्टा	रु २००	रेडियोग्राफर र पारामेडिक्स	मे.सु.	
		भिडियो एक्स रे	7	११ बजे देखि ३ बजेसम्म	रु ४८०	विशेषज्ञ, तालिम प्राप्त मे.अ.	मे.सु.	

क्र.सं	सेवाको किसिम	उपलब्ध सेवाहरु	कोठा नं.	समय	लाग्ने शुल्क	जिम्मेवार व्यक्ति	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
५	प्रसुति सेवा	सामान्य प्रसुति सेवा	15	२४ सैं घण्टा	निःशुल्क	नर्सिङ अधिकृत, नर्सिङ इयुटी स्टाफ	मे.सु.	यातायात खर्च वापत रु ३००० र आठ पटक गर्भवती जाँच गराए बापत गर्भवतीमा उत्प्रेरणा भत्ता रु ८०० दिइने छ।
		शल्यक्रियाद्धारा प्रसुति सेवा	20	२४ सैं घण्टा	निःशुल्क	विशेषज्ञ, तालिम प्राप्त मे.अ.	मे.सु.	
६	सुरक्षित मातृत्व सेवा	गर्भवती जाँच	24	१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	निःशुल्क	नर्सिङ अधिकृत, नर्सिङ इयुटी स्टाफ	मे.सु.	
		परिवार नियोजन तथा परामर्श सेवा	24	१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	निःशुल्क	नर्सिङ अधिकृत, नर्सिङ इयुटी स्टाफ	मे.सु.	
		पाठेघरको मुखको क्यान्सर जाँच	24	१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	निःशुल्क	नर्सिङ अधिकृत, नर्सिङ इयुटी स्टाफ	मे.सु.	
७	सुरक्षित	मेडिकल औषधीद्धारा	19	१० बजेदेखि	निःशुल्क	नर्सिङ अधिकृत, नर्सिङ इयुटी	मे.सु.	

क्र.सं	सेवाको किसिम	उपलब्ध सेवाहरु	कोठा नं.	समय	लाग्ने शुल्क	जिम्मेवार व्यक्ति	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
	गर्भपतन सेवा	सुरक्षित गर्भपतन (MA)		५ बजेसम्म		स्टाफ		
		सर्जिकल विधिबाट गर्भपतन (CAC/PAC)	14	१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	निःशुल्क	तालिम प्राप्त मे.अ. र तालिम प्राप्त नर्सिङ स्टाफ	मे.सु.	
8	प्रयोगशाला	दिशा,पिसाब, खकार,रगत तथा अन्य परिक्षण	21	२४ सैं घण्टा	समितिको निर्णयनुसार	मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजिस्ट,प्रयोगशाला इयुटी स्टाफ	मे.सु.	
९	फार्मसी सेवा	स-शुल्क, नि-शुल्क औषधी वितरण	1	२४ सैं घण्टा	समितिको निर्णयनुसार	फार्मसी सुपरभाईजर	मे.सु.	
		साधारण अप्रेसन सेवा	9	११ बजे देखि ३ बजेसम्म	समितिको निर्णयनुसार	मे.अ. , परामेडिक्स	मे.सु.	
१०	अप्रेसन सेवा	Orthopedic Surgery	28		समितिको निर्णयनुसार		मे.सु.	
		General Surgery			समितिको निर्णयनुसार		मे.सु.	

क्र.सं	सेवाको किसिम	उपलब्ध सेवाहरु	कोठा नं.	समय	लाग्ने शुल्क	जिम्मेवार व्यक्ति	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
		आकस्मिक अप्रेसन सेवा	20	२४ सैं घण्टा	समितिको निर्णयनुसार	मे.अ., विशेषज्ञ	मे.सु.	
११	नवजात शिशु उपचार सेवा	जन्मदेखि २८ दिन भित्रका नवजात शिशुको उपचार	19	२४ सैं घण्टा	निःशुल्क	नर्सिङ अधिकृत, नर्सिङ इयुटी स्टाफ	मे.सु.	
१२	ईन्डोस्कोपी सेवा		22	११ बजे देखि ३ बजेसम्म	रु १५००	तालिम प्राप्त विशेषज्ञ	मे.सु.	
१३	निरोगिताको प्रमाण पत्र		3,4,5	१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	रु ५००	मे.अ.	मे.सु.	
१४	घाँउ जाँच		10	२४ सैं घण्टा	रु २००	मे.अ.	मे.सु.	
१५	अंपागताको प्रमाणपत्र		3,4,5	१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	निःशुल्क	मे.अ.	मे.सु.	
१६	मेडिकल लिगल सेवा		3,4,5	२४ सैं घण्टा	_	इयुटी मे.अ.	मे.सु.	
१७	फिजियोथेरापी			१० बजेदेखि	समितिको	फिजियोथेरापिष्ट	मे.सु.	

क्र.सं	सेवाको किसिम	उपलब्ध सेवाहरु	कोठा नं.	समय	लाग्ने शुल्क	जिम्मेवार व्यक्ति	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
	सेवा			५ बजेसम्म	निर्णयनुसार			
१८	ए.आर.टी/डटर्स		-	१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	निःशुल्क	ए.आर.टी काउन्सिलर	मे.सु.	
१९	एम्बुलेन्स सेवा		-	२४ सै घण्टा	समितिको निर्णयनुसार	ह.स.चा.	मे.सु.	
२०	पोष्टमार्टम सेवा			१० बजेदेखि ५ बजेसम्म	निःशुल्क	मे.अ.	मे.सु.	

१.३ संगठन संरचना

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, नेपाल
स्वास्थ्य निर्देशनालय

जिल्ला अस्पताल, सङ्खुवासभा

दरबन्दी वितरण

प्रमुख मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ड, ज.हे.स. ११औं तह-१

१.४ मानव संसाधन

सि. नं	पद	श्रेणी /तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ती	पद रिक्त	छात्रवृत्ति करार	अस्पताल विकास समिति	प्रदेश सरकार	अन्य (...)	जम्मा
१	प्रमुख मेडिकल सुपरिन्टेण्डेण्ट	11	1	0	1	0	0	0	0	0
२	वरिष्ठ/कन्सल्टेण्ट पिडियाट्रिसियन	9/10	1	0	1	1	0	0	0	2
३	वरिष्ठ/कन्सल्टेण्ट अब्स्टेट्रिसियन एण्ड गाइनोकोलोजिष्ट	9/10	1	0	1	0	0	0	0	0
४	वरिष्ठ /कन्सल्टेण्ट सर्जन	9/10	1	0	1	0	0	0	0	0
५	वरिष्ठ/कन्सल्टेण्ट अर्थोपेडिक सर्जन	9/10	1	0	1	0	1	0	0	1
६	वरिष्ठ /कन्सल्टेण्ट साइक्याट्रिस्ट	9/10	1	0	1	0	0	0	0	0
७	वरिष्ठ /कन्सल्टेण्ट एनेस्थोसियोलोजिष्ट	9/10	1	0	1	0	0	0	0	0
८	जनरल फिजिसियन	9/10	1	0	1	0	0	0	0	0
९	वरिष्ठ /कन्सल्टेण्ट रेडियोलोजिष्ट (GP)	9/10	1	0	1	0	0	0	0	0
१०	MDGP	9/10	०	0	1	0	1	0	0	1

सि. नं	पद	श्रेणी /तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ती	पद रिक्त	छात्रवृत्ति करार	अस्पताल विकास समिति	प्रदेश सरकार	अन्य (...)	जम्मा
११	मेडिकल अधिकृत	8	4	5	0	3	2	0	0	10
१२	डेन्टल सर्जन	8	1	1	0	0	1	0	0	2
१३	फिजियोथेरापिष्ट	7/8	1	1	1	0	0	0	0	1
१४	मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजिष्ट	7/9	1	0	1	0	0	0	0	0
१५	नर्सिङ अधिकृत	7/10	1	1	0	0	0	0	0	1
१६	नायब सुब्बा	रा.प.अन.प्रथम	1	1	0	0	0	0	0	1
१७	लेखापाल	रा.प.अन.प्रथम	1	0	1	0	0	0	0	0
१८	ल्याब टेक्निसियन	5/6/7	3	3	0	0	4	1	0	8
१९	मेडिकल रेकर्डर सुपरभाइजर	5/6/7	1	1	0	0	0	0	0	1
२०	स्टाफ नर्स	5/6/7	6	4	2	0	11	10	0	25
२१	हेल्थ असिष्टेण्ट	5/6/7	5	1	4	0	4	3	0	8
२२	फार्मसी सहायक	5/6/7	1	0	1	0	5	1	0	6
२३	रेडियोग्राफर	5/6/7	1	1	0	0	1	0	0	1
२४	खरिदार	रा.प.अन.द्वितीय	1	0	1	0	0	0	0	0
२५	डेण्टल हाइजिनिष्ट		1	0	1	0	0	0	0	0
२६	वायोमेडिकल टेक्निसियन	5/6/7	1	0	1	0	1	0	0	1

सि. नं	पद	श्रेणी /तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ती	पद रिक्त	छात्रवृत्ति करार	अस्पताल विकास समिति	प्रदेश सरकार	अन्य (...)	जम्मा
२७	ल्याब असिस्टेण्ट	4/5/6	1	1	0	0	3	0	0	4
२८	अनमी	4/5/6	5	2	3	0	1	0	0	3
२९	एनेस्थेसिया सहायक	5/6/7	1	0	1	0	2	0	0	2
३०	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अन.प्रथम	1	0	1	0	0	1	0	1
३१	अ.हे.ब	4/5/6	0	0	0	0	6	1	0	7
३२	सहजकर्ता		0	0	0	0	0	3	०	3
३३	कम्प्युटर टेक्सिसियन		0	0	0	0	1	0	0	1
३४	इलेक्ट्रीसियन		0	0	0	0	1	0	0	1
३५	एक्सरे सहायक		0	0	0	0	1	0	0	1
३६	हलुका सवारी चालक		1	0	0	0	0	1	0	1
३७	Security Guard		0	0	0	0	3	0	0	3
३८	कार्यालय सहयोगी		11	2	0	0	7	16	0	25
	जम्मा		59	23	36	4	55	39	0	121

परिच्छेद २

सेवाहरु

२.१ बाहिरङ्ग सेवा

At District Hospital in Sankhuwasabha, our Outpatient Department (OPD) delivers a comprehensive range of medical services encompassing General Medicine, General Surgery, Orthopedic Surgery, and Gynecology. With a daily capacity to assist 250-300 patients, our OPD caters to a diverse spectrum of health needs, offering services that span

from fundamental disease screening to the management of a wide array of medical conditions.

Within our OPD, specialized services are extended, including:

- General Medicine
- Orthopedic Surgery
- General Surgery
- Pediatric

In the General Medicine OPD, we offer a complete suite of services, conducting screenings and consultations tailored to individual requirements. Our expertise covers the treatment of infectious diseases, systemic conditions, basic dermatological concerns, and includes psychiatric consultations.

The Gynecology/Obstetric unit provides Antenatal Care (ANC) services, conducting essential screenings for gynecological disorders. ANC visits are prioritized, incorporating strategic planning to address potential issues. The Gynecological OPD is equipped to plan and execute both elective and emergency Cesarean Section surgeries based on clinical indications. Additionally, we offer specialized services such as Abdomen and Obstetric Screening through Ultrasonography (USG), Echocardiography

(ECHO) Screening, and Endoscopy
 Screening within our OPD framework.

INFOGRAPHICS

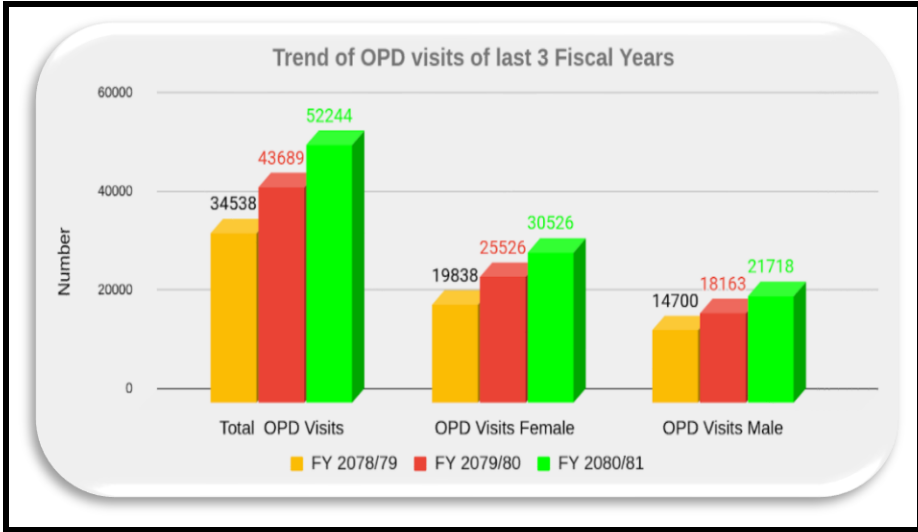

Chart no.1: Pattern of OPD of Last Three Fiscal Years

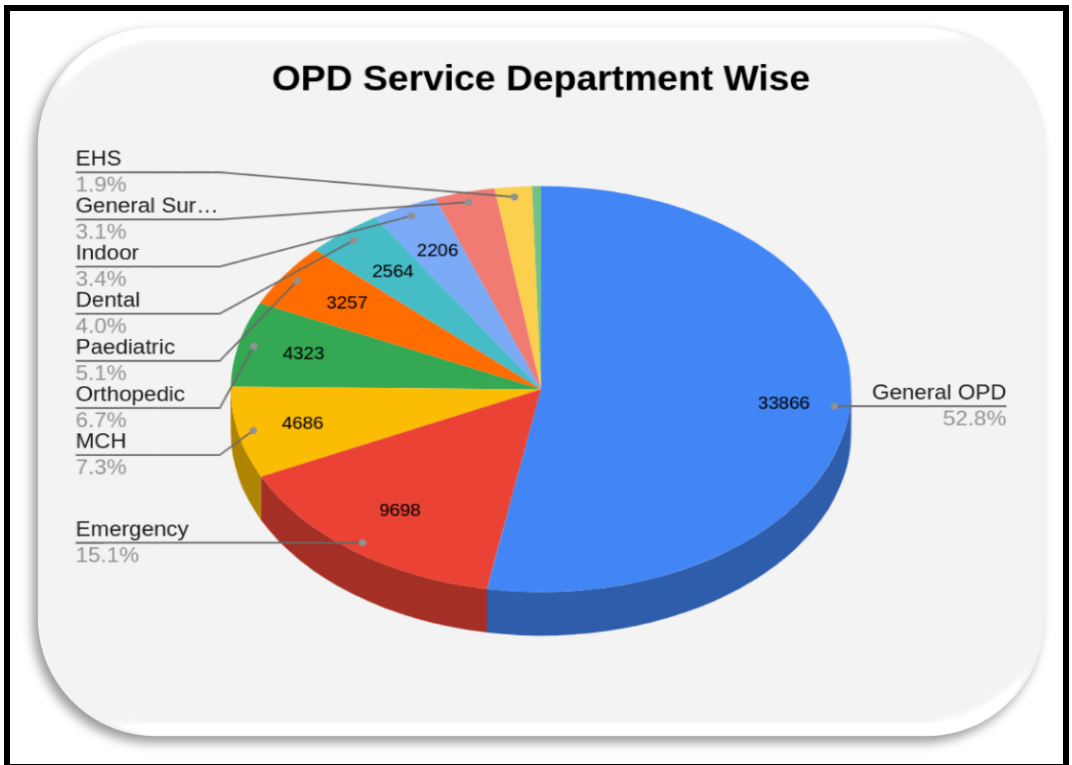

Chart no. 2: OPD Service Department Wise during FY 2080/81

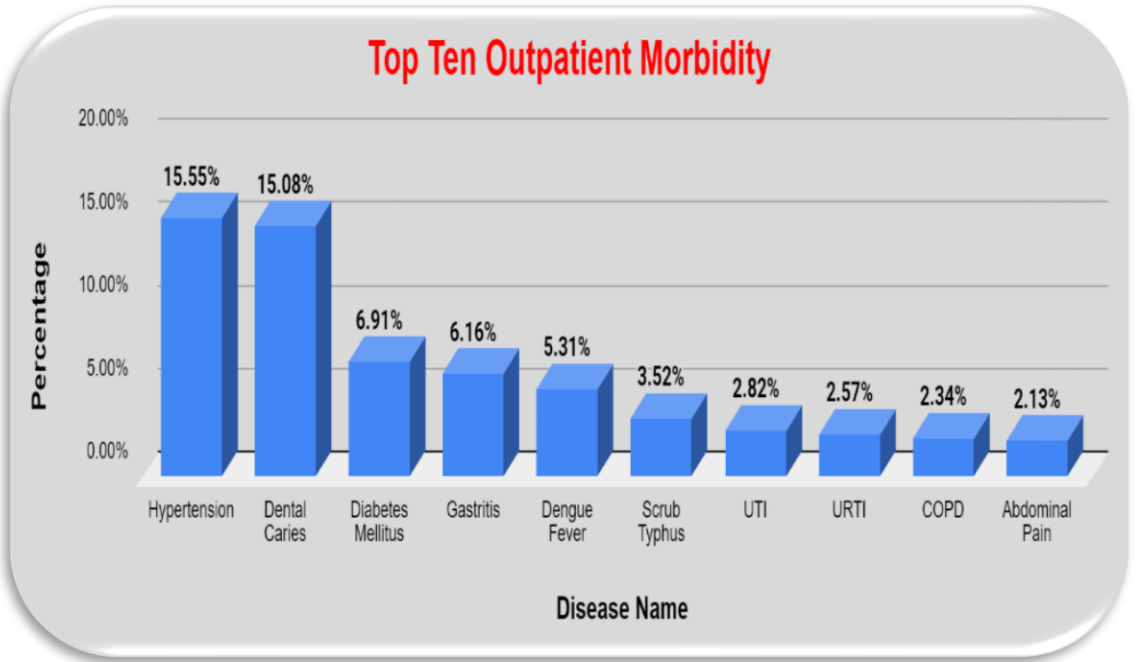

Chart no. 3: Top Ten OPD Morbidity of FY 2080/81 among total OPD patients

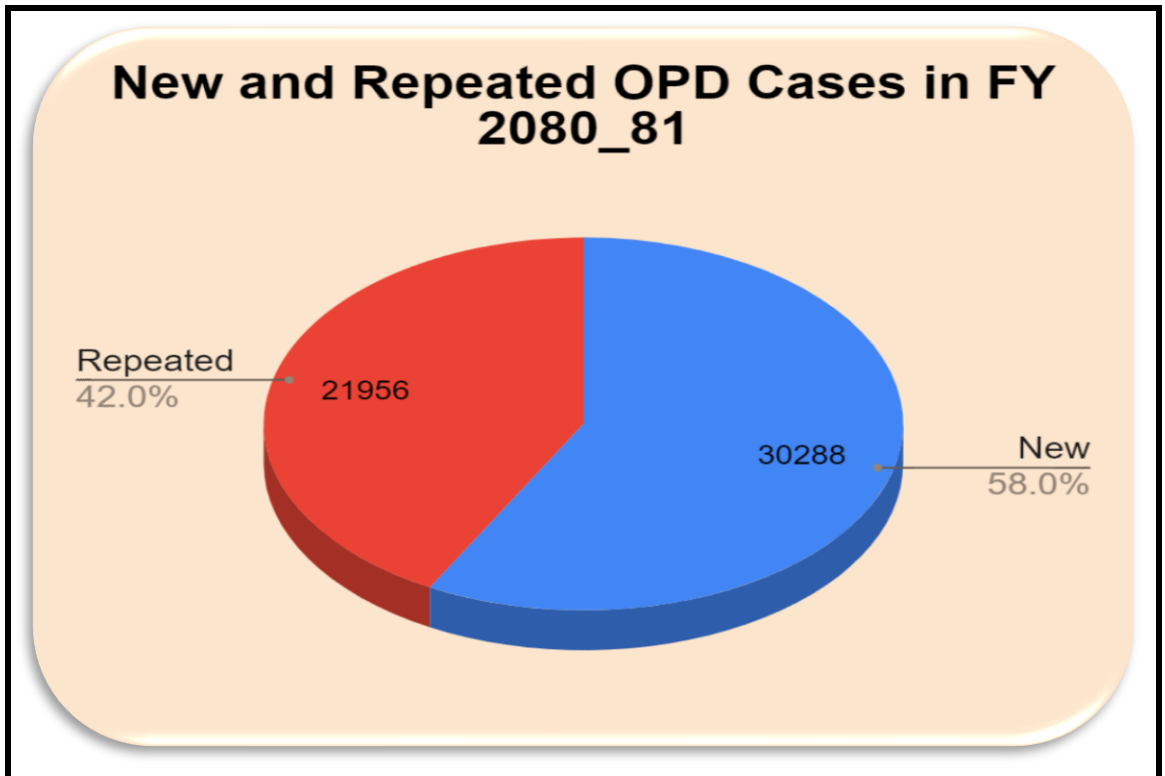

Chart no. 4: New and Repeated OPD Visits during FY 2080/81

District Wise OPD Visits

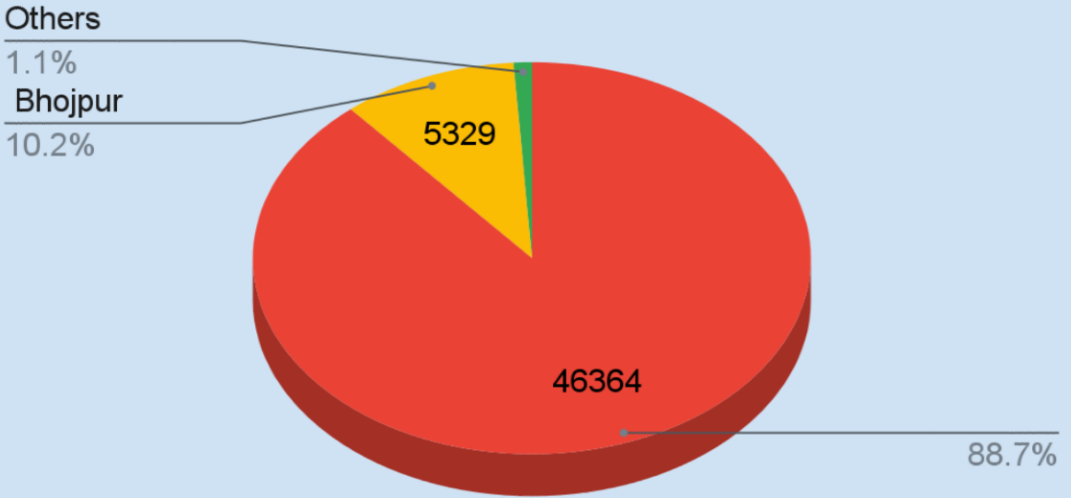

Chart no. 5: District Wise OPD Visits during FY 2080/81

Local Level Wise OPD Visits

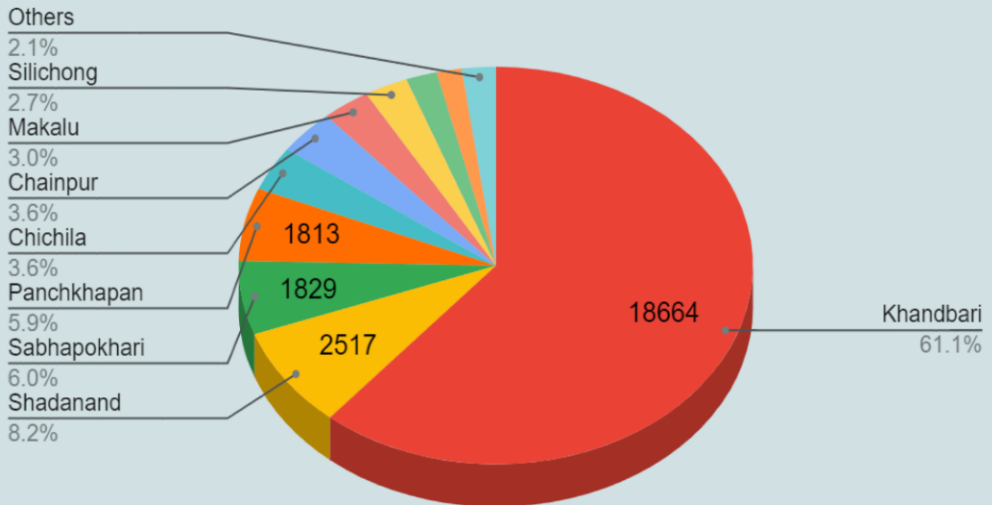

Chart no. 6: Local Level Wise OPD Visits during FY 2080/81

Pattern of ECG,USG, X-ray done of last 3 Fiscal Years

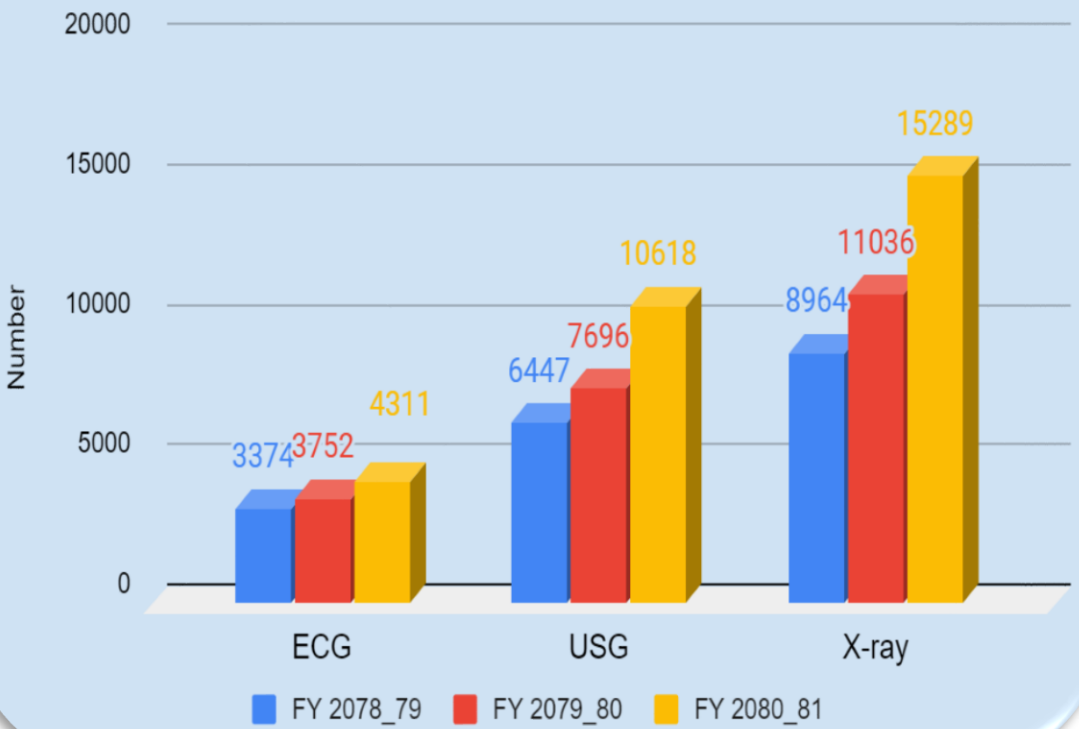

Chart no. 7: Pattern on ECHO, Endoscopy of last 3 Fiscal Years

२.२ बालरोग तथा नवजात शिशु सेवा

राष्ट्रको स्वास्थ्य स्थिति मापन गर्न, त्यस देशको मातृ तथा शिशु मृत्युदर एक महत्वपूर्ण सूचक मानिन्छ। तसर्थ बाल स्वास्थ्य, देशको स्वास्थ्य प्रणालीको अति संवेदनशील तथा महत्वपूर्ण अंग हो

। यदि अभिप्राय सहित यस संखुवासभा अस्पतालमा अरुण तेस्रो र अस्पताल व्यवस्थापन समितिको अमूर्त पुर्ण क्रियाशिलताका कारण आ.ब ७८/०७९ को तिहार अघिबाट बालरोग विशेषज्ञ सेवा सुरु भयो। यो संगै बाल स्वास्थ्यका धेरै चुनौतिहरू क्रमश निर्मूल हुदै गएका छन्। सबै भन्दा पहिले बालस्वास्थ्य बनेको "Adult Medicine" जस्तै डोज चाहिँ आधा गरे पुग्छ भन्ने धारणा आम जनसाधारणमा मात्र के, कतिपय स्वास्थ्यकर्मी मै रहेको थियो। त्यस भ्रमलाई चिदै हामीले बालबालिका विकासको विभिन्न चरणमा रहेको र

तिनीहरूको Physiology भिन्न भएको र उपचार पनि भिन्न रूपमा गर्नु पर्ने कुरा केहि हदसम्म बुझाउन सफल भएका छौ। यो नै सबै भन्दा महत्वपूर्ण कदम मान्न सकिन्छ।

संक्षेपमा यति छोटो अवधिमा हामीले यस अस्पतालमा नवजात शिशुका हकमा अति आवश्यक सेवा NICU पनि संचालन गर्न

यति सफलताका बावजुत पनि अझै थुप्रै कुराहरू सम्पन्न गर्नुपर्ने छ । जस्तै:

- NICU/ICU सुविधा छुट्याउने
- बालरोग OPD मा Developmental Screening अर्थात् बच्चाको विकास उचित रूपमा भैरहेको छ कि छैन भन्ने प्रारम्भिक जांच
- मस्तिस्क पक्षघातको जनचेतना तथा सहयोग सेवा
- कुपोषण शिक्षा तथा सेवाको स्तरोन्नति
- औषधिको तर्कसंगत प्रयोग

सफल भएका छौ। यो संगै कम तौल भएका तथा समय भन्दा अगावै जन्मेका (preterm baby) बच्चाहरूलाई उचित सहयोगी सेवा प्रदान गर्न सफल भएका छौ। त्यसैगरी भेन्टिलेटर सुविधा पनि सुरु

भएका कारण अति सघन उपचार पनि सम्भव छ। आ.ब ०७९/८० मा ५६२८ जना, आ.ब ०८०/८१ मा ३२५७ जना नवजात शिशु तथा बालबालिकाहरूले यो सेवा लिएका छन्।

माथि उल्लेखित मध्ये, औषधिको तर्क संगत प्रयोग चाँहि यथासिघ्र गर्नुपर्ने आवश्यक छ। विशेषगरि रुघाखोकी जुन चाँहि ९०% viral संक्रमण हुन्छ, त्यसको उपचारमा Antibiotic प्रयोग नगर्ने तथा खोकी कम गर्ने औषधिको अनावश्यक प्रयोगलाई घटाउनु पर्नेछ ।

Pediatric OPD of last 3 FY

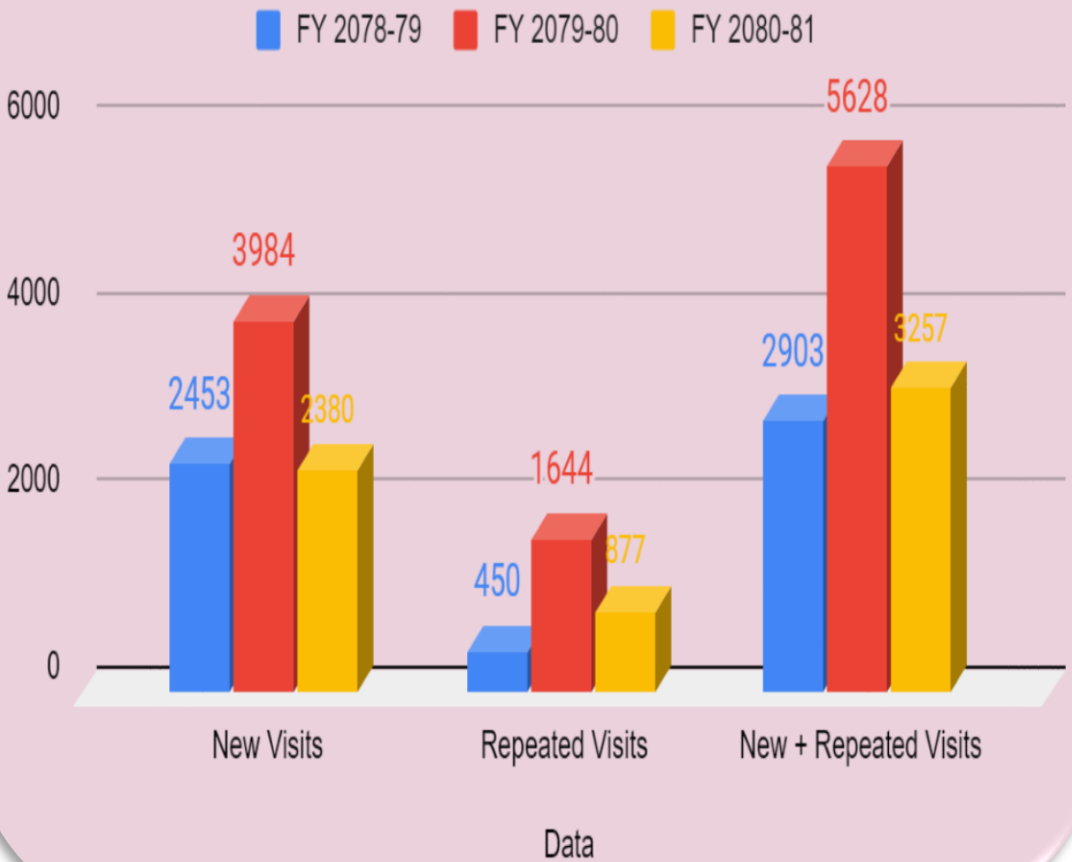

Chart no. 8: Pediatric OPD of last 3 FY

New and Repeated Visits of Pediatric OPD in FY 2080_81

- New Visits
- Repeated Visits

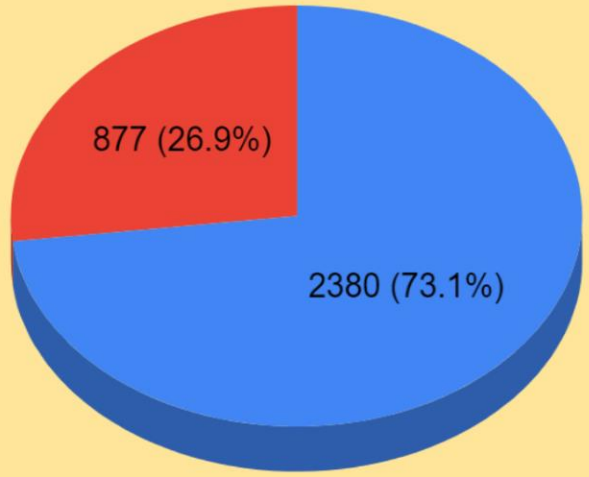

Chart no.9: New and Repeated visits in FY 2080/81 of Pediatric OPD

Distribution of Gender of Pediatric OPD visits of FY 2080_81

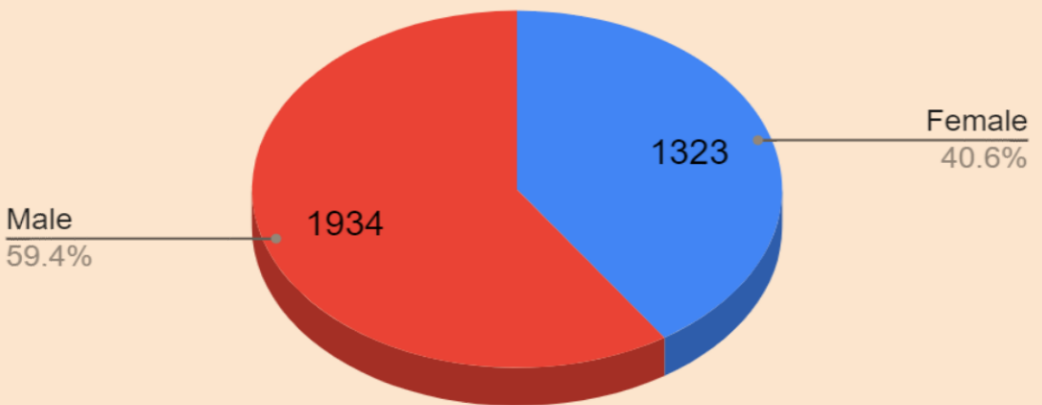

Chart no. 10: Distrubution of Gender of Pediatric OPD visits of FY 2080/81

२.३ हाडजोर्नी तथा नसा सेवा

जिल्ला अस्पताल संखुवासभामा सेवामा विस्तार गर्ने क्रममा आ.व. २०७८-७९ बाट हाडजोर्नी तथा नसा रोग सेवा विशेषज्ञ चिकित्सकद्वारा सुरु भएको छ। हाल यस विभागबाट सम्पूर्ण संखुवासभा जिल्लावासी

लगायत भोजपुर जिल्लाको उत्तरी भेगको बासिन्दाहरूले सेवाको फाइदा उठाइरहेका

छन्। दैनिक ३० भन्दा बढी बिरामीहरूलाई ओ.पी.डी. मा सेवा उपलब्ध भई रहेको छ भने चौबिसै घण्टा Emergency सेवा पनि प्रदान भई रहेको छ। हाडजोर्नीको शल्यक्रिया सुरु भएसंगै बिरामीहरूले शल्यक्रियाकै लागि मात्र भनि जिल्ला बाहिर धाउनुपर्ने समस्याबाट मुक्त भएका छन्। ठूला तथा साना शल्यक्रिया गरेर हाल मासिक २० देखि ४० वटा शल्यक्रिया भई रहेको छ। एक जना हाडजोर्नी तथा नसा रोग चिकित्सकको दरबन्दी भएता पनि स्वीकृत दरबन्दी पूर्ण नभएको कारणले अरुण तेस्रो जलबिद्युतको सहयोगमा पद पूर्ति गरी हाडजोर्नीको विशेषज्ञ सेवा सुचारु भई राखेको छ।

यस विभागमा हाडजोर्नी तथा नसा रोग विशेषज्ञ डा. निराजन परियार र कार्यालय सहयोगी तिर्थ मगर हुनुहुन्छ ।

Orthopedic OPD of last 3 FY

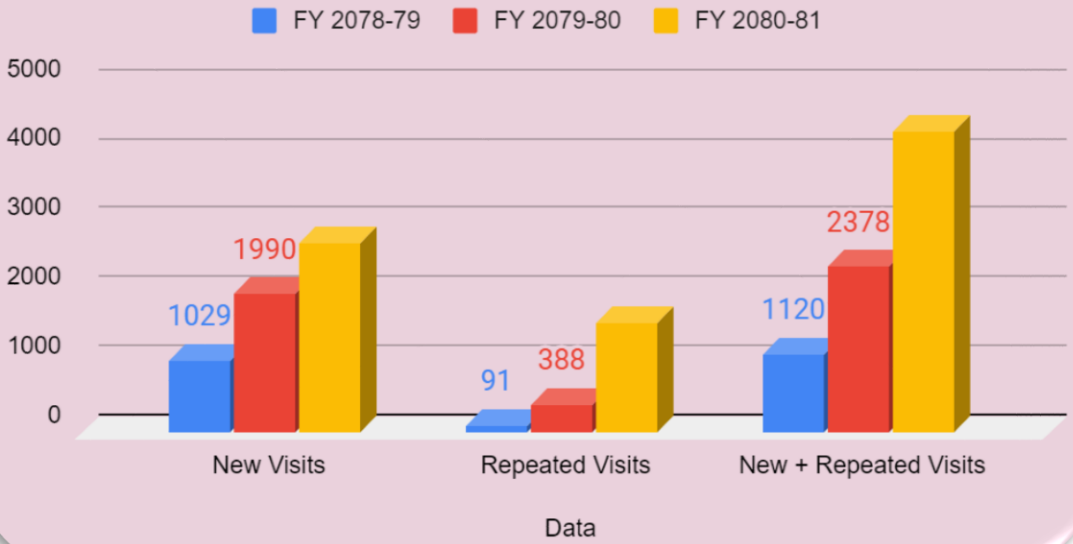

Chart no. 11: Orthopedic Service FY 2080/81

New and Repeated Visits of Orthopedic OPD in FY 2080_81

● New Visits

● Repeated Visits

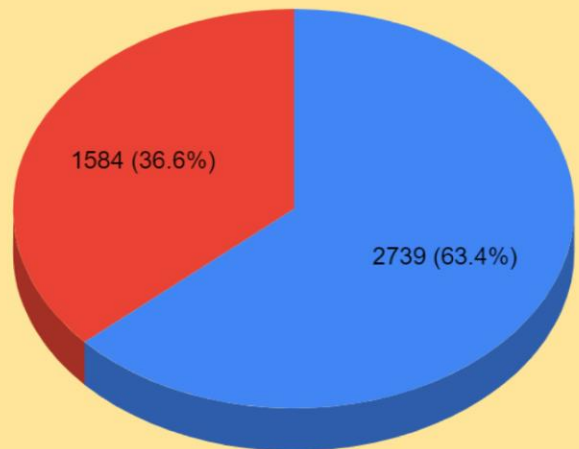

Chart no. 12: New and Repeated Orthopedic Service FY 2080/81

Distribution of Gender of Orthopedic OPD visits of FY 2080-81

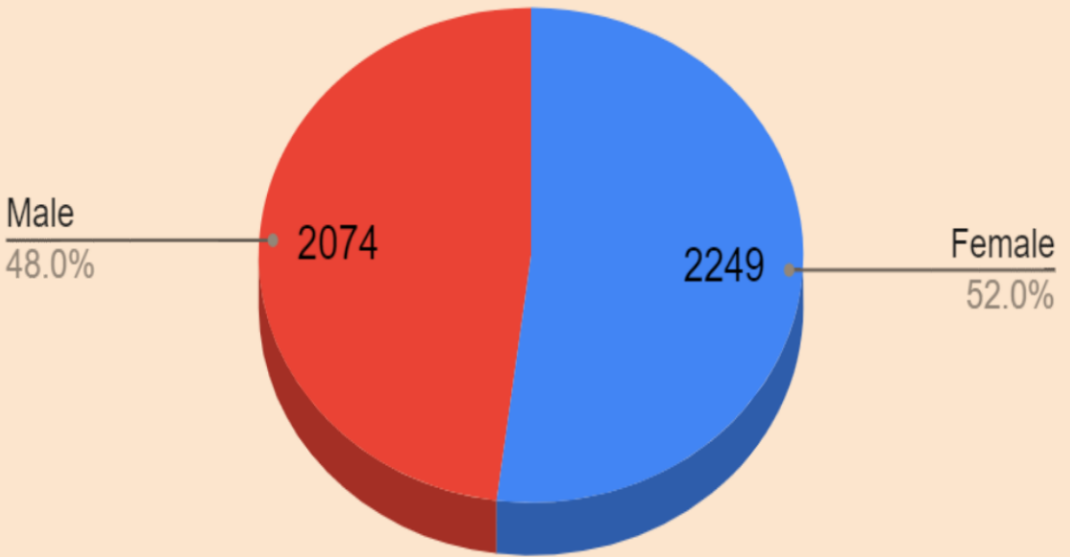

Chart no. 13: Distribution of Gender of Orthopedic OPD visits of FY 2080/81

२.४ सामान्य सर्जरी सेवा

The Surgery Department at District

abdominal wall to treat various

The department routinely performs procedure like appendectomy, herniotomy, hernia repair, hydrocele, circumcision, excision biopsy, tendon repair, skin graft, and hemorrhoidectomy. We have been able to diagnose and effectively treat malignancy as well.

Hospital Sankhuwasabha in the rural setting is dedicated to providing a wide range of surgical services in a homely and supportive environment. Despite its location, constrained resources, the department is able to provided indoor, outdoor, endoscopic and surgical (elective and emergency) services.

Our team consist of one anesthesiologist (government scholarship bond), two anesthesia assistant (NSI), three surgeons, two government scholarship bond and one government reviving the surgical service since poush 2079. We have OT trained sisters (indoor) and two helpers regular adding our job. We also have an equipped ICU with a great team providing quality care.

General Surgery Procedures:

Our skilled surgical team in Hospital excels in management of patients as required as well as performing essential general surgery procedures in a resource limited setting. These include laparotomy, a surgical method involving an incision in the

abdominal conditions.

We are providing endoscopic service,

surgical OPD service six days a week. We have provided outdoor services to 1800+ patients, performed 233 surgery which includes 66 major surgeries with 5 laparotomy in last 8 months.

The Surgery Department takes pride in fostering a homely and welcoming environment for its team and patients. The hospital's close-knit community and supportive staff create a comfortable atmosphere, encouraging surgeons to deliver their best work and build strong relationships with their patients. We are equipped with basic instruments sufficient to carry out regular general surgical procedures. Despite of it. We are not able to provide our full range of services due to logistical, diagnostic and physical constrains, but have plans to extend basic urological, laparoscopic and vascular services.

patients and surgical staff. The pleasant climate contributes to a positive ambiance, promoting faster healing and well-being for patients undergoing surgery.

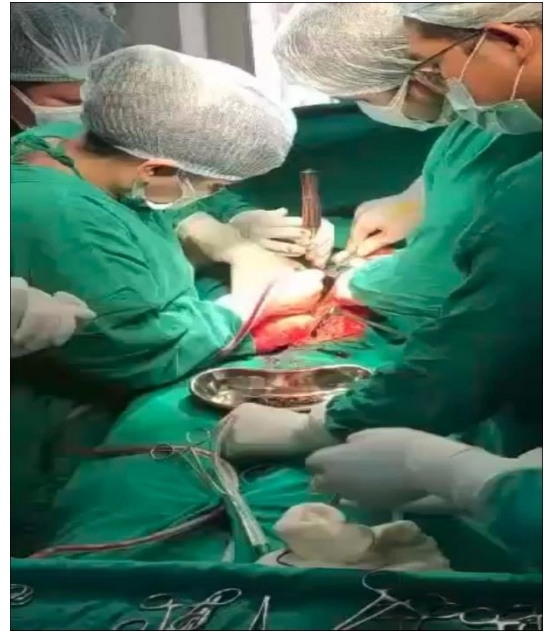

Table:1 General Surgery Done in last FY 2080_81

General Surgery	No of Surgery
Appendectomy	32
Cholecystectomy	0
Hernia Repair	19
Hydrocele	8
Haemorroid Correction	0
Laparotomy	0
Nephrolithotomy	0
Others - General Surgery	197
Total General Surgeries	256

In conclusion, the Surgery Department in Hospital provides a comprehensive range of surgical services. Despite its rural setting, the department maintains a homely and supportive environment for its team members and patients, while the great weather contributes to a positive healing experience.

Great Weather: Hospital's location in an area with favorable weather enhances the overall experience for

General Surgery OPD of 2 FY

FY 2079-80 FY 2080-81

Chart no. 14: General Surgery OPD of last FY

Distribution of Gender of General Surgery OPD visits of FY 2080-81

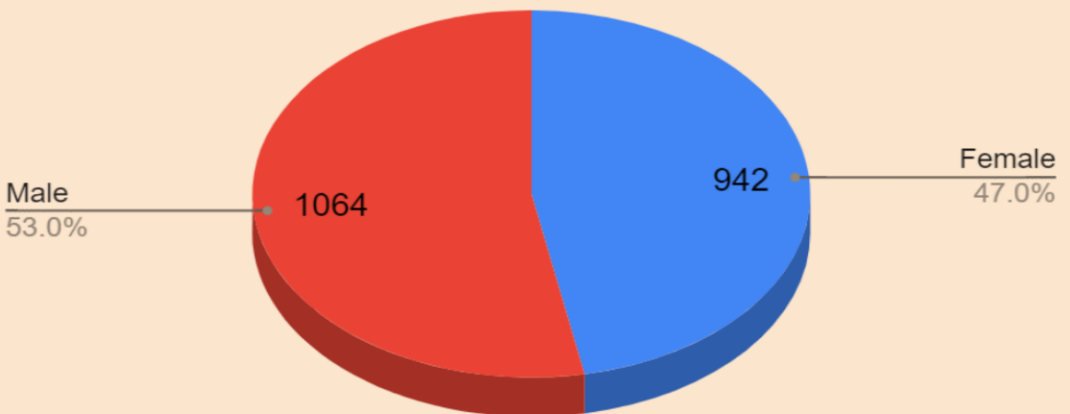

Chart no. 15: Distribution of Gender of General Surgery OPD Visits of FY 2080_81

२.५ एनेस्थेसिया तथा सघन उपचार

संखुवासभा जिल्लाको एकमात्र रेफरल सेन्टरको भूमिका निर्वाह गरिरहेको यस अस्पतालले सेवा विस्तार गर्ने क्रममा हाल विशेषज्ञ चिकित्सकद्वारा Anesthesia Intensive Care and Pain Medicine विभागको स्थापना भएको छ, यस विभागको माध्यमबाट धेरै जना बिरामीहरुलाई शल्यक्रियामा बेहोस बनाई, दुखाई हुन नदिई surgeon & patient दुवैलाई सहज भएको छ। निश्चित स्रोत, साधन र स्थानको बावजुत पनि हाल 5 HDU bed, 2 ICU bed & 2 NICU bed सञ्चालन भइरहेको छ। Caesarean section, ortho surgeon र अरु minor surgeon हरूमा यस विभागले आफ्नो महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ। शल्यक्रियामा बिरामीहरुलाई सहज बनाउन anaesthesia विभागमा एनेस्थेसिया सहायक Lokesh Kuwar र Puja Pariyar हुनुहुन्छ ।

यहाँको स्रोत साधन र मानव शक्तिले भ्याएसम्म जटिल बिरामीहरुलाई ICU,HDU सेवाको लागि तराई, काठमाडौं

धाउनु पर्ने बाध्यता कम भएको छ। आई.सी.यू. तथा NICU/SNCU मा Dr. Avilasha Nagarkoti, Dr shanti Siwakoti, Dr Rajkumar Nepal र paramedicine जितेन्द्र चौधरी, नर्सहरु रचना राई, अलिसा राई, आस्था निरौला, मनीषा चौधरी, लक्ष्मी चौधरी ममता चौधरीको टिमले सेवा प्रदान गरिरहेको छ

२.६ मुख तथा दन्तरोग सेवा

District hospital Sankhuwasabha is one of the best government Hospital of Koshi Province. Dental department of this hospital extends our gratitude and felicitation to all the staff of this hospital. Though this hospital was established in 2033 B.S. Dental Services was started from last 6 years only. Services provided in the initial days was limited due to lack of proper infrastructure and manpower. People at that time were also unaware about this service. But, in the recent days, Dental OPD is now well equipped with dental chair, ultrasonic scaler, endomotor, micromotor, etc. with the good environment to work with.

Thanks to our Medical Superintendent and Chairperson of the hospital management committee for providing all the necessities and believing in us. Patients are very happy to seek the services provided by this department. This hospital is now becoming the center for treating the patient with dental issues across sankhuwasabha as well as neighbouring district Bhojpur.

Insurance policy of the government has also contributed a lot to the patient to have treated with low cost. Flow of the patient is remarkable because of the insurance with average count to 12-14 per day.

The equipment provided is commendable for providing various elective dental procedure like

extraction of mobile, grossly decayed tooth, preventive and conservative approach for filling and restoration of carious teeth, RCT, periodontal scaling. The final diagnosis of the patient is very helpful with X-ray (IOPA)

INFOGRAPHICS

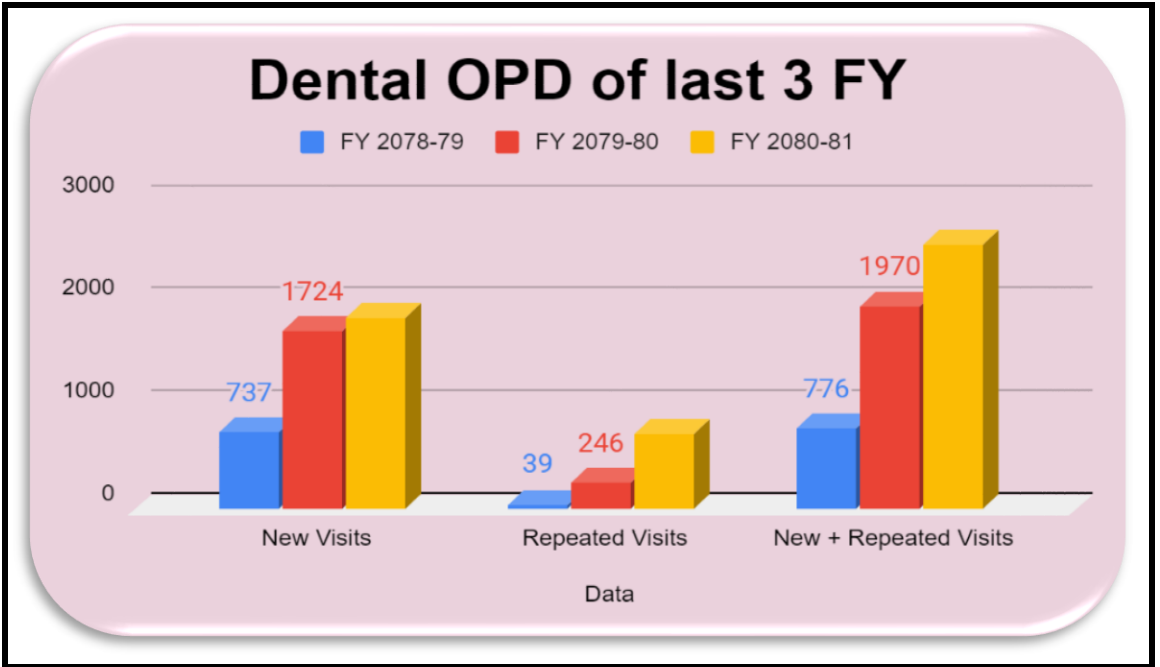

Chart no. 16: Dental OPD

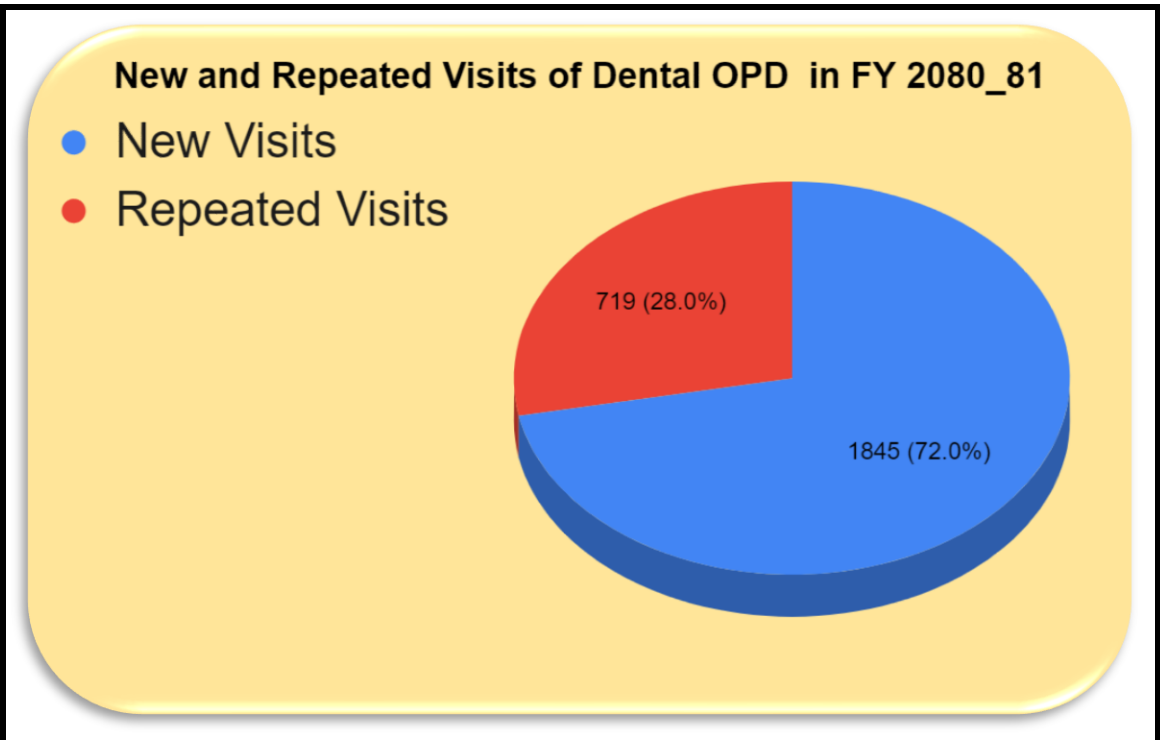

Chart no. 17: New and Repeated Visits in FY 2080_81 of Dental OPD

Distribution of Gender of Dental OPD visits of FY 2080_81

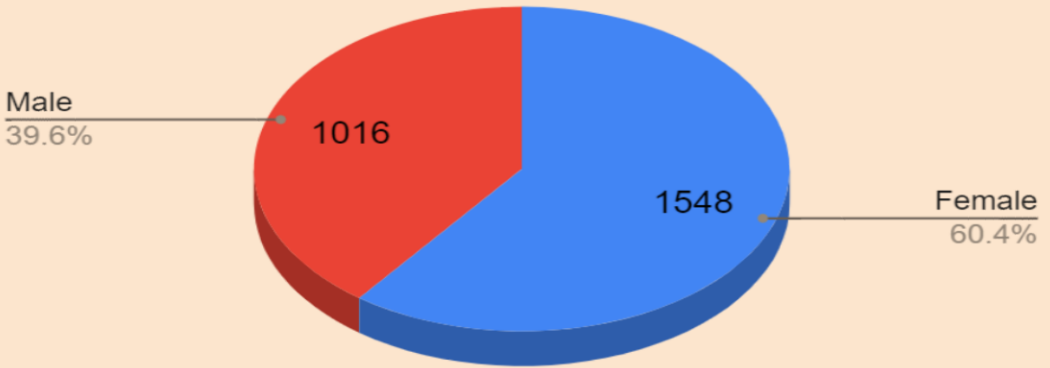

Chart no. 18: Distribution of Gender of Dental OPD visits of FY 2080_81

Table: 2 Dental Morbidity

Name of Disease	Female	Male
Dental caries	366	208
Toothache	27	32
Periodontal disease (gum disease)	28	20
Other disorder of teeth	5	5
Oral ulcer (Apthous & herpetic)	53	27
Glossitis	5	3
Stomatitis	12	6
Tooth impaction	30	17
Hypoplasia	3	
Leukoplakia	1	7
Fungal infection (candidiasis)	4	3
Oral space infection & abscess	4	6
Stained Teeth	1	
Chipped Tooth	1	3
Hyperdontia	1	1
Oral cancer	2	
Gingivitis		1
Dry Mouth	1	
Total	544	339

२.७ आकस्मिक सेवा

राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त हुने र कसैलाई पनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट बञ्चित गरिने छैन भन्ने मान्यता अनुसार स्थापना भएको आकस्मिक सेवा जिल्ला अस्पताल संखुवासभामा अस्पतालको स्थापनाकाल देखिनै हालसम्म अनवरत रूपमा सञ्चालनमा रहेको छ ।

यस शाखामा ९ जना पारामेडिक्स, ३ जना नर्सिङ्ग तथा ४ जना कार्यालय सहयोगी गरी जम्मा १६ जना जनशक्तिबाट सेवा दिईरहेको अवस्था छ । यस शाखामा २ वटा सुविधा सम्पन्न बेड र अन्य अब्जरभेशन बेड ६ वटा गरी जम्मा ८ वटा र बिरामीको चाप अनुसार थप १० अस्थायी बेड समेतबाट सेवा दिईरहेको अवस्था छ ।

जिल्ला अस्पतालको आकस्मिक शाखाबाट प्रदान गरिने सेवामा एकरूपता कायम गर्न नेपाल सरकारबाट जारी गरिएको उपचार प्रोटोकल र यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सकहरूको टिमद्वारा निर्माण गरिएको उपचार प्रोटोकल निर्माण गरि लागु गरिएको अवस्था छ । साथै यस शाखाबाट प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, छरितो र गुणस्तरीय बनाउन विहान र बेलुका २ पटक विशेषज्ञ चिकित्सक सहितको टिमबाट राउण्ड गर्ने र जुनसुकै बेला OnCall मेडिकल अफिसरसँग आकस्मिक कक्षको सिधा सम्पर्क हुने गरी छुट्टै मोवाइल नं. र म्यासेन्जर ग्रुप निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याएको छ। यस शाखाबाट प्रदान गरिएका सेवालाई इलेक्ट्रोनिक मेडिकल रेकर्ड सिस्टममा प्रविष्ट गरिएको

छ । आकस्मिक कक्षबाट विपद्को अवस्थामा आकस्मिक व्यवस्थापन गर्नको लागि ५० जनालाई उपचार गर्न सकिने औजार उपकरण, औषधी तथा उपचारजन्य सामाग्री, बिरामी बेड, जनशक्ति र अन्य आवश्यक सामाग्री सहित कार्ययोजना

आकस्मिक कक्षलाई समय सापेक्ष विकास गर्दै लाने र सेवाग्राहीलाई गुणस्तरीय आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा दिने उदेश्यका साथ अत्याधुनिक औजार उपकरण Patient Monitor, Suction Machine, ABG Machine, Defibrillator, Oxygen Concentrator आदिको व्यवस्थापन गरी सेवा दिइरहेको र आकस्मिक सेवालाई थप व्यवस्थित गर्न आकस्मिक कक्षमा २४ सै घण्टा Central Line Oxygen Supply बाट अक्सिजन आपूर्ति गरिने र प्रत्येक कक्षमा अक्सिजन सिलिण्डरको व्यवस्था गरी वैकल्पिक स्रोत समेतको व्यवस्था रहेको छ । २०३३ सालमा स्थापना भएको यस जिल्ला अस्पताल ५० बेडमा स्तरोन्नती भएतापनि पुरानै संरचनामा संचालन भएको कारणले अस्पतालले चाहे जति सेवा दिन सकिरहेको छैन र नयाँ भवन निर्माणाधिन अवस्थामा भएकोले निर्माण सम्पन्न पश्चात गुणस्तरीय आकस्मिक सेवा प्रदान गर्न मेडिकल अधिकृत डिउटीमा रहने व्यवस्था, सबै बेडहरूमा सेन्टर लाईन अक्सिजन, भ्याकुम र सक्सन सहितको व्यवस्था र विरामीहरूको गोपनियता कायम गर्न विरामी बेडहरूलाई पाटेशन गरी थप व्यवस्थापन तथा फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न आवश्यक रहेको छ ।

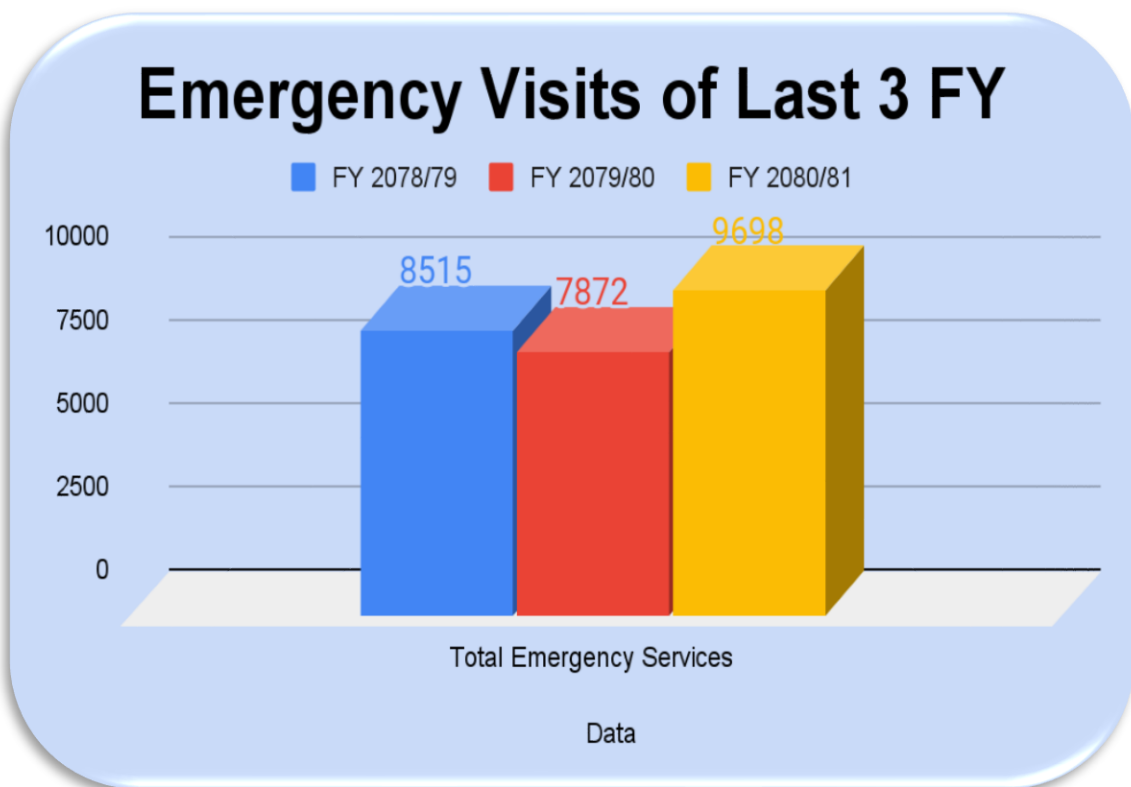

Chart no. 19: Pattern of Emergency Service of last three FY

Emergency Visits According to District during FY 2080_81

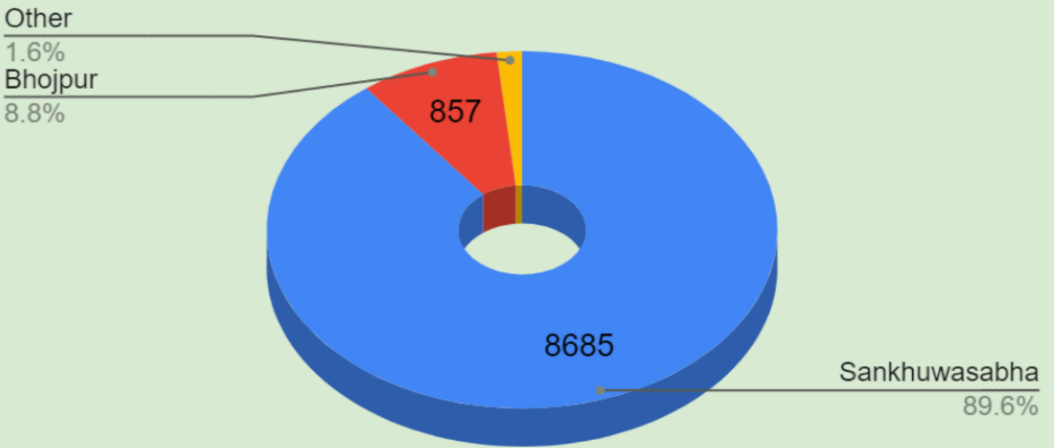

Chart no.: 20 Emergency Visits According to District during FY 2080_81

Emergency Visits According to Local Level during FY 2080_81

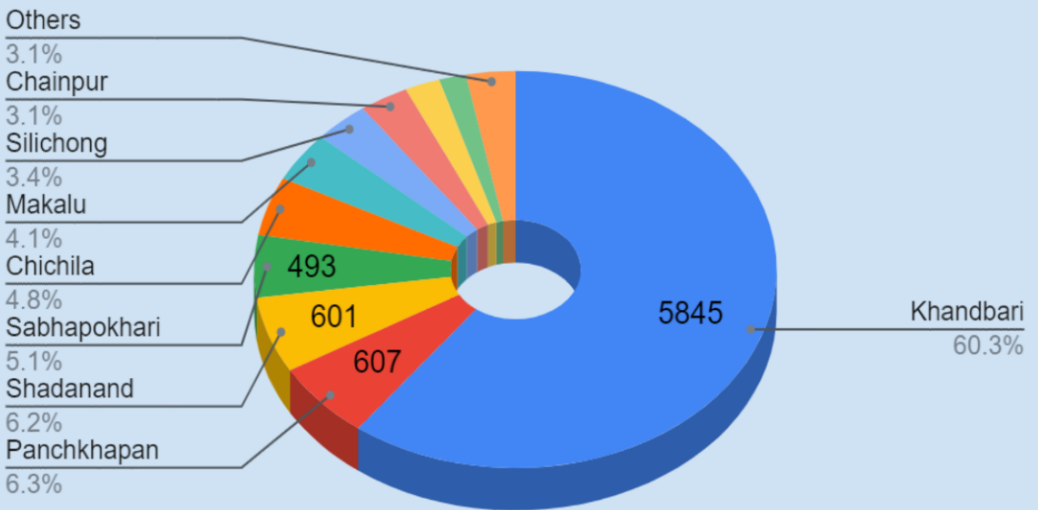

Chart no. 21: Emergency Visits According to Local Level during FY 2080_81

२.८ अन्तरङ्ग सेवा

सुरुवाती चरणमा यस अन्तरंग कक्षमा सामान्य प्रकारका बिरामी भर्ना तथा सामान्य प्रशिक्षण सेवा मात्र प्रदान गरिदै आइरहेकोमा विक्रम संवत् २०६२ सालदेखि निशुल्क यातायात खर्च सहितको प्रसूति सेवा लागू भए पश्चात सेवाग्राहीको संख्या उल्लेख्य रूपमा वृद्धि भएको छ । संखुवासभा जिल्लाका विभिन्न पालिकाहरु सहित भोजपुर जिल्लाका बिरामीहरुको पनि उपचार केन्द्र रहेको यस अस्पतालमा विक्रम संवत् २०६६ सालदेखि निःशुल्क शल्यक्रियाद्वारा प्रसूति सेवा प्रदान गर्न थालेको हो ।

यस अस्पतालले आफ्नो स्थापनाकाल देखि १५ बेड क्षमताको विभिन्न सेवाहरु दिदै आएको र वि सं २०७४ सालमा ५० बेड क्षमता भएको यस अस्पतालमा अन्तरंग विभागमा २२ जना स्वास्थ्यकर्मीहरु सेवारत छन् ।

समयक्रम संगै यस अस्पतालको क्षमता वृद्धि भई वि.सं. २०७४ देखि ५० वेड भएको छ भने सेवा सुविधामा पनि निकै परिवर्तन भएको छ । एक नर्सिङ अधिकृत, छ स्टाफ नर्स र छ अ.न.मी को दरबन्दी भएता पनि स्वीकृत दरबन्दी पूर्ण नभएको कारणले विभिन्न कार्यक्रमहरुबाट करारमा नर्सिङ कर्मचारीहरु (स्टाफ नर्स, अ.न.मी) पदपूर्ति गरि सेवा सुचारु भइरहेको छ।

सुरुमा CEONC (Comprehensive Emergency Obstetric & Neonatal Care) सेवाको लागि नेपाल सरकारबाट बजेट विनियोजन भई कर्मचारीहरू (Doctor/ Surgeon, Nurse, Anaesthesia Assistant) करारमा लिएर सेवा प्रदान गर्दै आइरहेकोमा हाल NSI (Nick Simons Institute) ले MDGP, MO, SN, AA, & BMET गरी ६ जना कर्मचारीहरू प्रदान गरेकोले CEONC सेवा निरन्तर रूपमा वर्षे भरी सञ्चालनमा रहेको छ। त्यसैगरी 12 हप्तासम्म सुरक्षित गर्भपतन सेवा पनि यस अस्पतालले प्रदान गर्दै आएको छ र वि. सं. २०७३ सालदेखि यो सेवा पनि निःशुल्क प्रदान गरिँदै आएको छ।

वि.सं. २०७६ चैत महिनादेखि सुरु भएको कोभिड संक्रमणको विश्वव्यापी महामारीमा यस अस्पतालले १२० वेड क्षमताको आइसोलेसन वार्ड निर्माण गरी सेवा प्रदान गरेको समयमा नर्सिङ कर्मचारीहरूले अहोरात्र खटि COVID संक्रमण बिरामीहरूलाई उपचार तथा प्रसुति सेवा प्रदान गरेका थिए। उक्त समयमा यस अस्पतालका अरुण तेस्रो हाइड्रोपावरबाट भेन्टिलेटर तथा अन्य आवश्यक औषधि, औजार /उपकरणहरू साथै विभिन्न गैरसरकारी संस्था (NSI, One Heart World-wide, Redcross, Sodec, CUNINA) हरूले पनि सहयोग गरेका थिए ।

यस अस्पतालमा वि. सं. २०७८ साल देखि २ वेड क्षमताको ICU र २ बेड क्षमताको NICU सञ्चालनमा रहेको छ, जसको कारणले जटिल प्रकारका बिरामीहरूले पनि सेवा पाइरहेका छन् र अन्यत्र प्रेषण गर्ने क्रम कम भएको छ।

आ.व. २०७८/७९ देखि आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत प्रसुती प्रशिक्षालयको पनि व्यवस्था गरिएको छ र हाल यसको क्षमता ५ वेड को रहेको छ। त्यसैगरी MCH Clinic बाट निरन्तर रूपमा Visual inspection of the cervix with acetic acid (VIA) जाँच पनि नर्सिङ कर्मचारीहरूद्वारा भइरहेको छ ।

तालिमको व्यवस्था:

अस्पतालमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको आधारमा नर्सिङ कर्मचारीहरूले विभिन्न प्रकारका तालिम प्राप्त गरेका छन् साथै COVID संक्रमणको समयमा प्रत्यक्षरूपमा तालिम सञ्चालन गर्न असम्भव भएको अवस्थामा virtual विधिबाट पनि केहि तालिमहरू प्राप्त गरेका छन् ।

तालिम	संख्या
SBA	8
OTTM	8
SAS(MA/MVA)	3
Critical care training	2
Psychosocial counseling	
Onsite coaching & mentoring (SBA)	7
Infection prevention	सबै
OCCMC	2
Geriatric nursing	1
SNCU	1
INCU insertion & removal	3
Implant insertion & removal	4
PPH management (virtual)	सबै
COVID management (virtual)	5

यस अस्पतालको अन्तरंग बिभाग अन्तर्गत निम्न सेवाहरू रहेका छन्

- बिरामी भर्ना
- प्रसुती सेवा
- सुरचित गर्भपतन
- शल्यक्रियाद्वारा प्रसुती सेवा
- ICU /SNCU /HDU सेवा

त्यसैगरि बेड संख्या निम्नानुसार छन्

- General bed -5
- HDU-5
- प्रसुती -7
- ICU/SNCU-4
- Post-up

अवसर तथा चुनौतिहरु:

१५ बेड क्षमताबाट ५० बेड क्षमतामा स्तरवृद्धि पश्चात विभिन्न प्रकारका विशिष्टकृत सेवाहरु प्रदान गर्दा नर्सिङ कर्मचारीहरुमा ज्ञान, सीप, र क्षमतामा अभिवृद्धि भएको अवस्था रह्यो भने उपलब्ध सेवा अनुसार नर्सिङ कर्मचारीहरु नभएको हुनाले गुणस्तर सेवा दिन चुनौतीपूर्ण रहेको अवस्था छ ।

INFOGRAPHICS

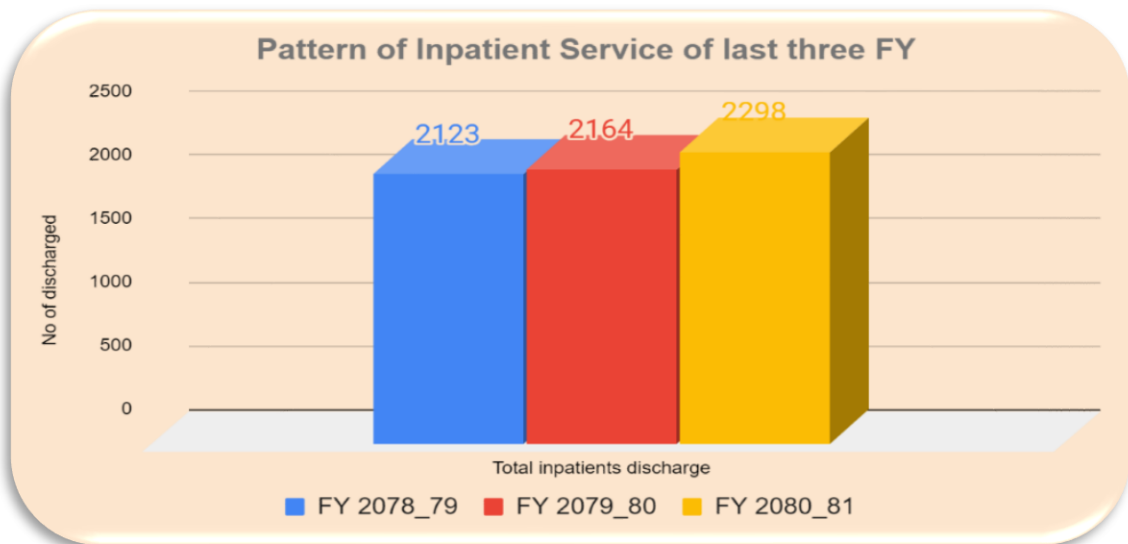

Chart no. 22: Pattern on Inpatient Service of last three FY

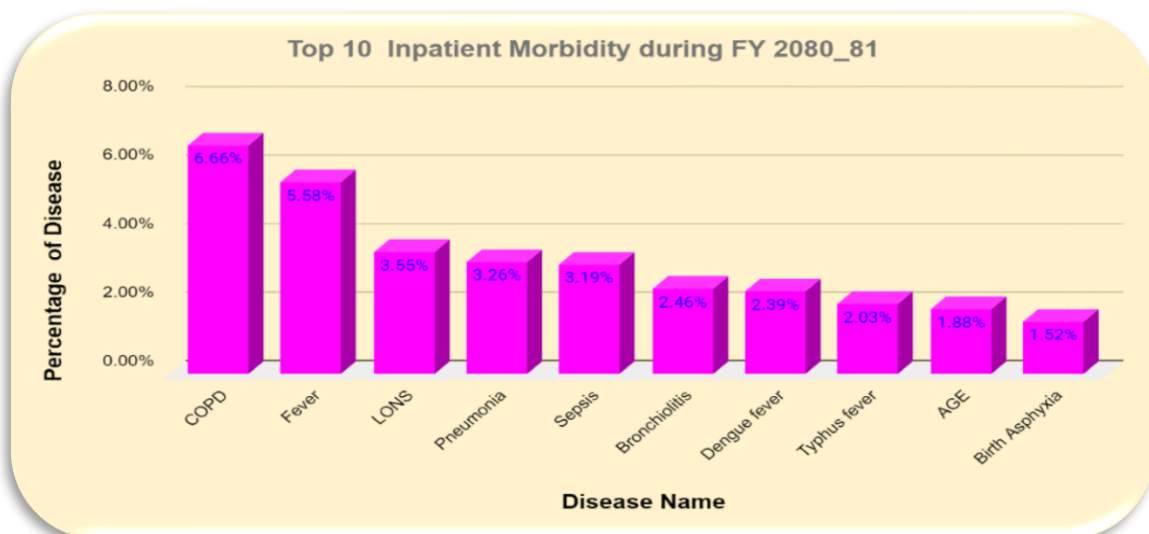

Chart no. 22.1: Top 10 Inpatient Morbidity during FY 2080_81

Inpatient major indicators

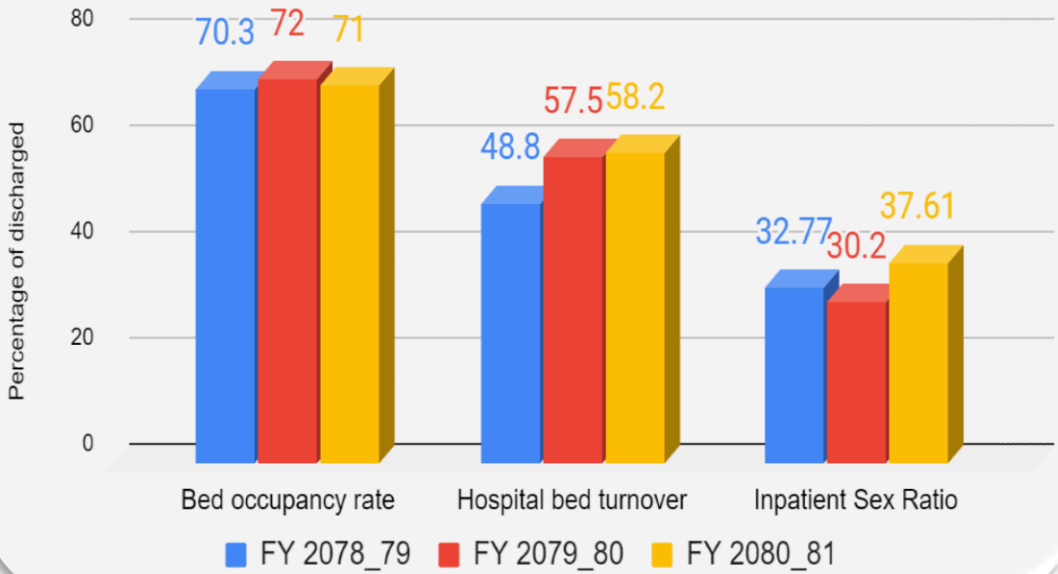

Chart no. 23: Inpatient major indicators

Inpatient major indicators

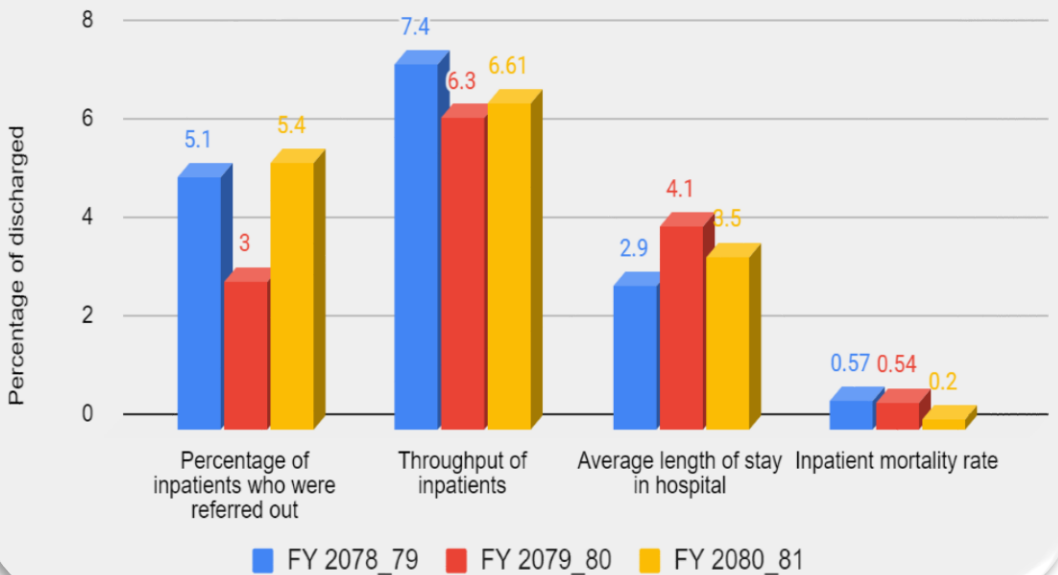

Chart no. 24: Inpatient major indicators

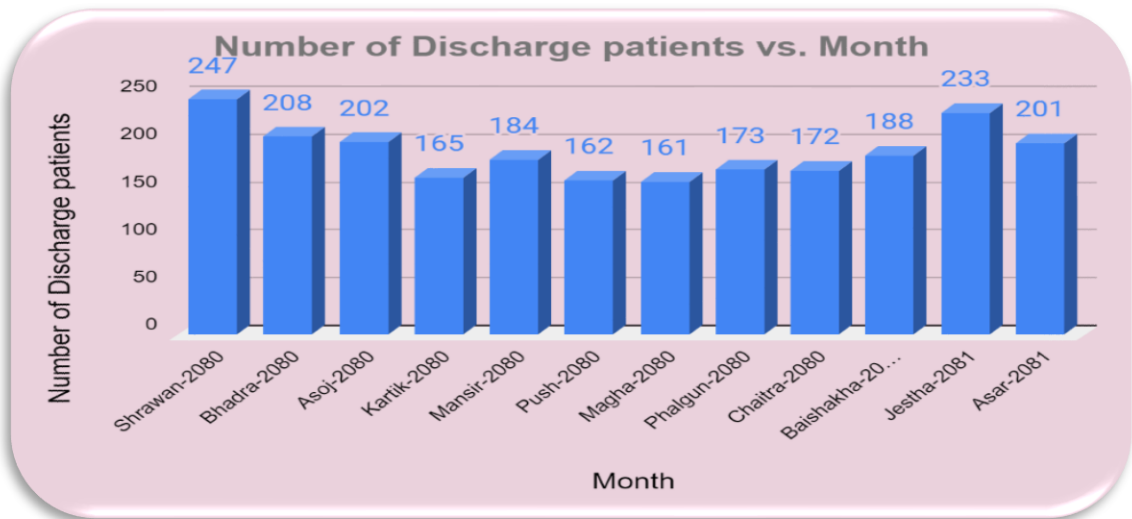

Chart no. 25: Number of Discharge patients Vs. Month

२.९ प्रयोगशाला सेवा

यस अस्पतालमा विगत लामो समय देखि २४ घण्टा नै प्रयोगशाला सेवा संचालनमा रहेको छ। यस सेवालार्इ छिटो, छरितो, गुणस्तरीय, जनपक्षिय, व्यवस्थित तथा विश्वसनिय बनाउन प्रयोगशालाका

विभिन्न पक्षहरुमा सुदृढिकरण तथा आधुनिकरण हुदै गएको छ । अस्पतालमा प्रयोगशाला सेवा चिकित्सकिय पदतिको मेरुदण्ड भएकोले अस्पतालको विकास संगसंगै प्रयोगशाला सेवाको विकास हुदै गएको छ ।

प्रयोगशालामा नेपाल सरकार, प्रदेश करार, अस्पताल विकास समिति लगायत विभिन्न स्रोतबाट लगभग १० जना लामो अनुभव हासिल गरेका ६ जना ल्याब टेक्निसियनहरु, ३ जना ल्याब असिस्टेण्टहरु र १ जना कार्यालय सहयोगीले सेवा प्रदान गर्दै आएको अवस्था छ । यस अस्पतालमा प्रयोगशाला परिक्षणका लागि विश्वस्तरीय आधुनिक उपकरणहरु प्रयोग भएका छन् साथै सम्पूर्ण परिक्षणहरुको नतिजा कम्प्युटराइज प्रविधिबाट प्रदान गरिने गरेको छ । प्रयोगशालाको नतिजाको गुणस्तरीयता मापनको लागि दैनिक आन्तरिक गुणस्तरीयता मापन तथा चौमासिक रुपमा राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला समक्ष वाह्य गुणस्तरीयता अनुगमन कार्य भएरहेको छ। प्रयोगशालाले बिरामीको सहजताको लागि यथासिघ्र नतिजा प्रदान गर्नको लागि हरदम प्रयास गरि आकस्मिक सेवाका बिरामीहरुको

रिपोर्ट दुई घण्टाभित्र तथा दैनिक ओ.पी.डीका रिपोर्टहरु ३ बजे भित्र वितरण भई आएको छ।

विशेषज्ञ सेवा विस्तार संगै प्रयोगशालामा पनि विभिन्न विशेष आधुनिक उपकरणहरुबाट विशेष प्रकारका परीक्षणहरु सुचारु भएका छन्। प्रयोगशालामा Fully automated haematology analyzer, Fully automated biochemistry analyzer, CLIA, Automated blood culture system, etc. लगायतका विश्वसनीय उपकरणहरु रहेका छन्। यस अस्पतालमा विगतका आ.व हरुलाई तुलनात्मक रुपमा हेर्दा पनि यस गएको छ ।

प्रयोगशालामा सेवा विस्तार तथा गुणस्तरीयता अभिवृद्धिको लागि अस्पताल परिवार तथा अ.व्य.स लागि नै परिरहेको छ। गत तीन आ.व २०७८/७९ र २०७९/८० मा यस विभागबाट प्रवाह भएको सेवाको छोटो विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

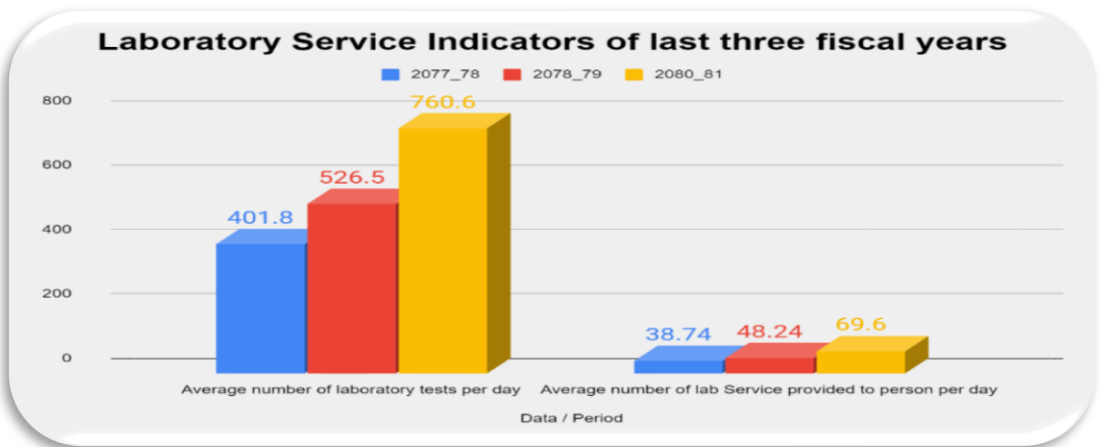

Chart no. 26: Laboratory Service Indicators of last three fiscal year

Table: 4 Laboratory Tests of last two fiscal years

S.No	Variables	2079_80	2080_81	Change %
1	Haemoglobin	14730	18888	28.23%
2	Total Leukocytes Counts (Blood)	14098	17809	26.32%
3	Packed Cell Volume/ Haematocrit	14095	17821	26.43%
4	Platelets Count	14093	17811	26.38%
5	Differential Leukocytes Count (Blood)	14092	17803	26.33%
6	RBC Count (Blood)	14089	17807	26.39%
7	Mean Cell Volume (MCV)	14088	17807	26.40%
8	Mean Cell Haemoglobin Concentration (MCHC)	14087	17807	26.41%
9	Mean Cell Haemoglobin (MCH)	14086	17806	26.41%
10	Urine Routine Examination	10824	9727	-10.13%
11	Creatinine (Serum)	10323	12609	22.14%
12	Urea (Blood)	10317	12569	21.83%
13	Glucose Random (Blood)	9647	12450	29.06%
14	Sodium (Serum)	8141	10712	31.58%
15	Potassium (Serum)	8139	10702	31.49%
16	Albumin (Serum)	5723	8086	41.29%
17	Total Protein (Serum)	5659	8078	42.75%
18	Serum Glutamic Pyruvic Transaminase (SGPT)	5656	8110	43.39%
19	Serum Glutamic-Oxaloacetic Transaminase (SGOT)	5654	8107	43.39%
20	Bilirubin Total	5650	8115	43.63%
21	Bilirubin Direct	5647	8263	46.33%
22	Alkaline Phosphatase (ALP)	5644	7937	40.63%
23	Erythrocyte Sedimentation Rate (ESR)	3912	4308	10.12%
24	HBsAg	3477	3557	2.30%
25	HCV	3458	3510	1.50%
26	Blood Grouping Rh Typing	3440	2816	-18.14%

S.No	Variables	2079_80	2080_81	Change %
27	HIV	3429	3562	3.88%
28	VDRL	3396	2874	-15.37%
29	Thyroid-Stimulating Hormone (TSH)	3032	2931	-3.33%
30	C-Reactive Protein (CRP)	2847	9100	219.63%
31	C-Reactive Protein Qualitative	2607	79	-96.97%
32	Dengue	2452	6941	183.08%
33	Free Thyroxine (FT4)	2449	2818	15.07%
34	Uric Acid	2187	2506	14.59%
35	Free Triiodothyronine (FT3)	2184	2826	29.40%
36	Calcium (Serum)	1958	2388	21.96%
37	Prothrombin Time (PT)	1921	2020	5.15%
38	Glucose Fasting (Blood)	1854	2319	25.08%
39	Helicobacter Pylori	1709	2651	55.12%
40	INR	1699	1849	8.83%
41	Glucose PP (Blood)	1698	2180	28.39%
42	HbA1C	1608	2858	77.74%
43	Bleeding Time	1465	787	-46.28%
44	Clotting Time	1462	781	-46.58%
45	Pregnancy Test (Immunochromatographic)	1230	1698	38.05%
46	RA factor	1157	1312	13.40%
47	Amylase (Serum)	1074	1901	77.00%
48	Scrub Typhus	1012	1886	86.36%
49	Microscopic Examination Stool	626	724	15.65%
50	Physical Examination Stool	626	726	15.97%
51	Widal Test	602	1486	146.84%
52	Triglyceride	439	2734	522.78%
53	Cholesterol Total	438	2734	524.20%

S.No	Variables	2079_80	2080_81	Change %
54	HDL - Cholesterol	436	2714	522.48%
55	LDL - Cholesterol	434	2731	529.26%
56	VLDL	413	2712	556.66%
57	AFB Stain	291	325	11.68%
58	Troponin I	198	363	83.33%
59	Creatine Kinase-MB (CK-MB)	197	357	81.22%
60	Acetone (Urine)	163	141	-13.50%
61	Culture & Sensitivity	153	381	149.02%
62	Occult Blood	101	106	4.95%
63	Malaria Parasite	90	199	121.11%
64	TPHA	37	663	1691.89%
65	GTT	25	9	-64.00%
66	Follicle-Stimulating Hormone (FSH)	23	70	204.35%
67	Antistreptolysin O (ASO) Titre	22	16	-27.27%
68	RK39	17	57	235.29%
69	Luteinizing Hormone (LH)	16	54	237.50%
70	Malaria Rapid	9	8	-11.11%
71	Gene expert	8	1	-87.50%
72	Mantoux Test	8	44	450.00%
73	Cavity Fluid Analysis	5	3	-40.00%
74	Semen Analysis	5	3	-40.00%
75	D-dimer	4	0	-100.00%
76	Prolactin	4	3	-25.00%
77	Ketones (Urine)	3	4	33.33%
78	Sexual Assault Smear Examination	3	3	0.00%
79	Activated Partial Thromboplastin Time (aPTT)	2	1	-50.00%
80	Beta-Human Chorionic Gonadotropin (BHCG)	2	7	250.00%

S.No	Variables	2079_80	2080_81	Change %
81	A:G Ratio	1	0	-100.00%
82	Albumin (Fluid)	1	2	100.00%
83	Differential Leukocytes count (fluid)	1	3	200.00%
84	Glucose (Fluid)	1	2	100.00%
85	Total Lecucocytes Counts (Fluid)	1	3	200.00%
86	Total Protein (Fluid)	1	2	100.00%

२.१० रेडियोलोजी सेवा

Radiology is the branch of science that uses different imaging modalities like X-ray Fluoroscopy, computed tomography, magnetic resonance imaging, USG, C-Arm, ECG to diagnose diseases and guide their treatment. Radiology plays a vital role in providing the needed information to determine the type of care a patient needs.

In District Hospital Sankhuwasabha, the radiology services was started in 2045 BS. Since then it has been providing quality services to the people of sankhuwasabha and its neighboring district.

Hospital has planned further to expand its spectrum of services. Introduction of CT scan services has been kept as the one of the prime goal to be achieved in upcoming years. With limited resources, we have worked through all the hurdles and came this far.

During its initial days the X-ray film processing was done manually in darkroom but now the service has been upgraded to the latest Digital Radiography (DR) system which is capable of producing quality images in a short period of time. We have ECG, USG services (abdomen and obstetrics screening), Endoscopy services, and basic Echocardiography screening services. The hospital provides 24 hours radiology services to the people.

Pattern of ECHO, Endoscopy of last 3 Fiscal Years

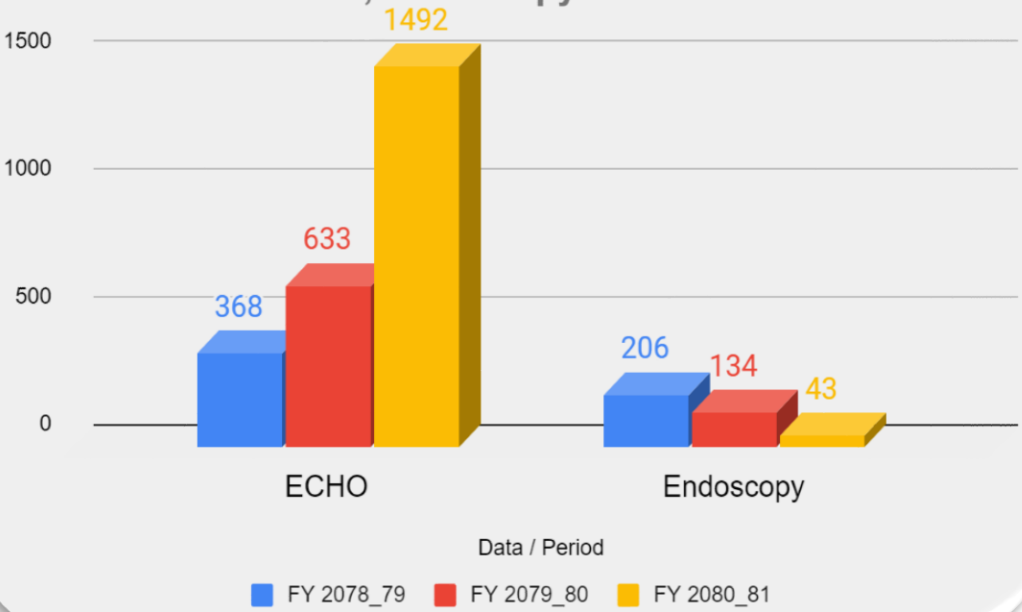

Chart no. 27: Pattern of ECHO, Endoscopy of last 3 Fiscal Years

Pattern of ECG,USG, X-ray done of last 3 Fiscal Years

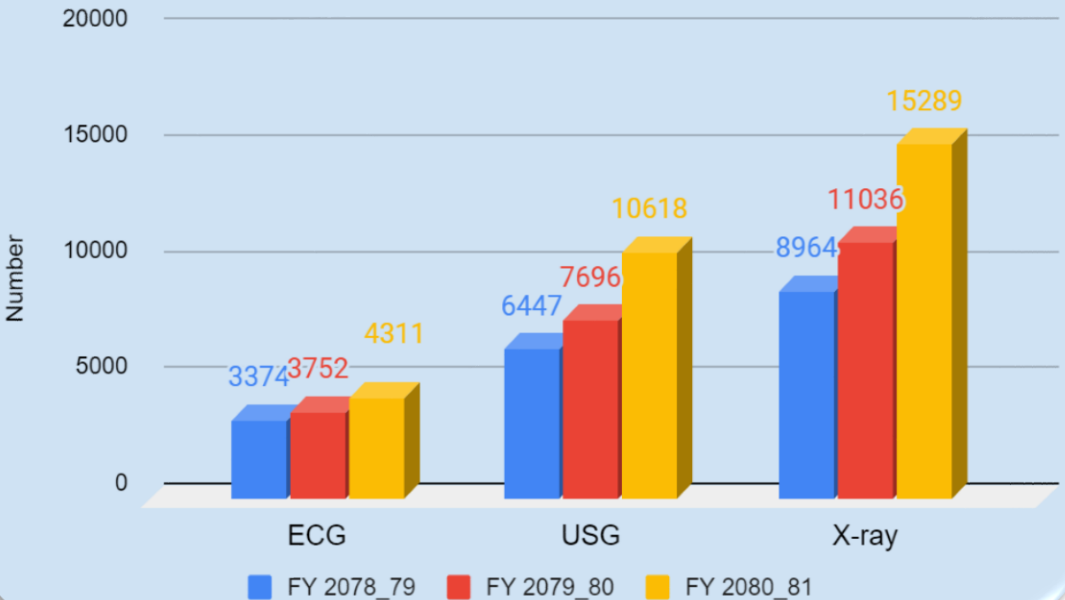

Chart no. 28: Pattern of ECG, USG, and X-ray done of last 3 Fiscal Years

२.११ फार्मसी सेवा

नेपालमा अस्पताल फार्मसीको संक्षिप्त सैद्धान्तिक पृष्ठभूमि :

अस्पताल फार्मसी भन्नाले कानूनी रूपमा योग्य, व्यवसायिक रूपमा सक्षम तथा नेपाल फार्मसी परिषदमा दर्ता भएका फर्मासिस्ट तथा फार्मसी सहायकद्वारा कुशल फार्मसी अभ्यास (Good Pharmacy Practice) अनुकूल हुने गरी औषधि तथा औषधि जन्य सामग्रीहरूको खरिद, भण्डारण, गुणस्तर आश्वाशन, मौज्जात व्यवस्थापन, कम्पाउन्डिङ, उत्पादन, प्याकेजिङ्ग, बिक्रि-वितरण, औषधि उपचार व्यवस्थापन, परामर्श र औषधिको निगरानी गरी अस्पतालमा भर्ना भएका वा एम्बुलेटरी बिरामीहरूलाई सेवा प्रदान गर्ने अस्पतालको एक महत्वपूर्ण बिभाग हो ।

नेपालमा अस्पताल फार्मसी सेवाको शुरुवात सन् १९५६ मा शान्ताभवन अस्पताल (हाल: पाटन स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, पाटन अस्पताल, लगनखेल) बाट भएको इतिहास छ । गत शताब्दीको सत्तरी र अस्सीको दशकतिर हाम्रो देशमा रहेका

सरकारी अस्पतालहरूबाट कफ मिश्रण, कार्मिनेटिभ मिश्रण, सल्फर मलम, जेन्सियन वायलेट झोल आदि जस्ता बाह्य तयारीहरू

(Extemporaneous preparations) सहायक स्वास्थ्यकर्मीबाट वितरण गरिन्थ्यो; त्यतिबेला फर्मासिस्ट वा फार्मसी सहायक थिएनन् । बि.स. २०३६ सालमा पहिलो पटक स्वास्थ्य मन्त्रालयले मेची अंचल अस्पताल, भद्रपुर र महेन्द्र अस्पताल भरतपुरमा दुई वटा सहायक फर्मासिस्ट पदको दरबन्दी सिर्जना गरेको पाइन्छ । हाल देशमा रहेका प्रायः जसो

केन्द्रिय अस्पताल, शिक्षण अस्पताल, प्रादेशिक तथा जिल्ला अस्पतालहरूले दक्ष फार्मसी जनशक्ति मार्फत अस्पताल फार्मसी सन्चालन गर्दै आइरहेको अवस्था छ ।

जिल्ला अस्पताल संखुवासभा फार्मसीको स्थापना र हालको अवस्था :

स्वास्थ्य सेवामा प्रभावकारी रूपमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि फार्मसी विषयका दक्ष जनशक्ति मार्फत आफ्नै फार्मसी सेवा सञ्चालन गरी बिरामी एवम् सेवाग्राहीहरूलाई सुलभ एवम् गुणस्तरीय सेवा पुर्याउन सुशासन व्यवस्थापन तथा संचालन ऐन २०६४ को दफा ४५ को अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरिएको अस्पताल फार्मसी सेवा निर्देशिका, २०७२ बमोजिम जिल्ला अस्पताल संखुवासभा, खाँदबारीमा इति सम्बत् २०७३ साल पौष १८ गते रोज २ शुभम् मा २४ सै घण्टा फार्मसी सेवाको माननीय स्वास्थ्य राज्यमन्त्री श्री तारामान गुरुङ ज्यूबाट सामुदघाटन सु-सम्पन्न गरी हाल फार्मसी बिभाग प्रमुख स्थायी फर्मासिस्ट धीरज रौनियारज्यूको नेतृत्वमा ६ जना फार्मसी सहायकहरू (सुमन देवकोटा, संजु थापा मगर, अर्जुन तामांग, पवित्रा बि.क., निशान शाक्य, सुसना राई) मार्फत फार्मसी सेवा संचालनमा रहेको छ । बिश्व स्वास्थ्य संगठनको मान्यता अनुरूप बिरामीहरूका लागि जनसुरक्षित, असरयुक्त, गुणयुक्त, लागत-प्रभावी उत्तम रहेको औषधिको छनौट, औषधिका उपयोग सम्बन्धि नीति तथा अस्पताल फर्मूलरी र

फार्मसीबाट नेपाल सरकारले तोकेका निःशुल्क औषधिहरू, स्वास्थ्य बीमामा आवद्ध बिमित रोगीहरूका स्वास्थ्य उपचारका लागि चाहिने औषधि तथा औषधि जन्य सामग्रीहरू, आमा तथा नवजात शिशु सुरक्षा कार्यक्रम, निःशुल्क गर्भवती जाँच कार्यक्रम तर्फका निःशुल्क औषधिहरूको वितरण र सो बाहेकका अन्य औषधि ऐन २०३५ को दफा ८ (क) र औषधि दर्ता नियमावलीको नियम ४ (क,ख) बमोजिम नियमन निकायमा दर्ता भएका सःशुल्क औषधि तथा औषधि जन्य सामग्रीहरूको भण्डारण, बिक्रि-वितरण D Code Health नामक सफ्टवेयर माध्यमबाट व्यक्तिगत प्रिस्क्रिप्शन अर्डर प्रणाली र फ्लोर (वार्ड) स्टक (Individual prescription order system & Floor ward stock system) प्रणालीबाट हुँदै आएको छ ।

स्तरीय उपचार प्रोटोकलको निर्माणका लागि यस संखुवासभा अस्पतालका मे.सु., चिकित्सकीय बिभाग, नर्सिंग, प्रशासन

,आर्थिक र फार्मसी बिभाग प्रमुखहरु रहने गरी ड्रग एण्ड थेराप्युटिक कमिटी मार्फत औषधि सम्बन्धित कार्यहरु गर्दै आएको छ

उपलब्धी:

नेपाल सरकारले तोकेका निःशुल्क औषधिहरुको हकमा आ.व. २०७९/८० देखि हाल सम्म अस्पताल फार्मसीबाट पूर्ण रुपमा निशुल्क वितरण हुदै आएको , बिमा कार्यक्रमलाई थप जोड दिदै राष्ट्रिय बिमा बोर्डबाट तोकिएका औषधिहरु यस अस्पतालको लागि पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिएको, गत वर्ष २०७९/८० देखि औषधि तथा औषधि जन्य सामग्रीहरुको खरिद बिधुतीय प्रणाली (E-bidding) मार्फत गरी अस्पताल फार्मसी तथा अस्पताल व्यवस्थापन समिति राम्रो मुनाफामा रहेको देखिएको, आ.व. २०८१/८२ को लागि समेत औषधिको खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक खरिद)१३ औं संसोधन(नियमावली २०७९ बमोजिम E-bidding खरिद प्रक्रिया मार्फत अगाडी बढाइएको छ। म्याद सकिएका, प्रयोगमा ल्याउन नमिल्ने औषधि, रसायन र औषधिजन्य सामग्री नष्ट गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ बमोजिम यस अस्पतालमा रहेको म्याद गुज्जेका औषधिहरुको व्यवस्थापनको प्रक्रिया दोश्रो चरणमा प्रवेश गरेको छ | जिल्ला अस्पताल संखुवासभा फार्मसीबाट गत आ.व. २०७५/७६, २०७६/७७, २०७७/७८, २०७८/७९ , २०७९/८० र २०८०/८१ मा औषधि तथा औषधि जन्य सामग्रीहरुका बिक्रि रकम ने.रु. क्रमशः ११०००००, ६१७०३२२, ५९७२१५५ , १,०९,८८,०७८ ,२,५७,०३,७३१ र ३,३८,१०,७४१ रहेको छ |

भावी लक्ष्य :

यस आ.व. २०८१/८२ मा अस्पताल फार्मसीको बार्षिक लक्ष्य नेपाल सरकारबाट तोकिएका निशुल्क औषधि तथा राष्ट्रिय बिमा बोर्डबाट तोकिएका बिमामा आवद्ध बिमित बिरामीहरुका लागि चाहिने औषधिको उपलब्धताको पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन तथा निरन्तरता, कुशल फार्मसी अभ्यासको कार्यान्वयन, अस्पताल फर्मुलरी र स्तरीय उपचार प्रोटोकलको निर्माण तथा प्रकाशन, कार्यरत फार्मसी जनशक्तिको अभिमुखीकरण तथा क्षमता विकास

तालिम, अस्पतालमा रहेको म्याद गुज्रेका औषधिहरूको व्यवस्थापन कार्यको समापन र औषधिको बार्षिक बिक्रि लक्ष्य ने.रु. ४,००,००,००० (चार करोड) पुर्याइने लक्ष्यहरू रहेका छन् ।

चुनौती र अवसरहरू :

राष्ट्रिय औषधि नीति २०५१ को नीति नं. ४.१.२. (ग), जनस्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ को दफा २९ तथा औषधि बिक्रि वितरण संहिता, २०७१ शत प्रतिशत कार्यन्वयनमा ल्याउनुपर्ने, अस्पताल फार्मसी सेवा निर्देशिका, २०७८ को दफा ४ बमोजिम अस्पताल फर्मुलरी र स्तरीय उपचार प्रोटोकलको निर्माण गरी औषधि खरिद प्रक्रियामा सहजता तथा प्रेसिक्रप्सनमा एकरूपता ल्याउनुपर्ने, नेपाल सरकारबाट तोकिएका अत्यावश्यक निःशुल्क औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री/ उपकरणहरू प्रदेश आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट समयमा पूर्ति तथा उपलब्ध हुनुपर्ने, स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमको औषधि बिक्रि-वितरण पश्चात समयानुकुल सोधभर्ना जस्ता चुनौतीहरू रहेका छन् ।

तसर्थ: प्रदेश नं. १ मा रहेका चौद्ध वटा जिल्लाहरू मध्य पूर्वी हिमाली जिल्लामा अवस्थित रहेको यस अस्पतालमा आउने मुख्यतः संखुवासभा र भोजपुरका बिरामी एवम् सेवाग्राहीहरूलाई सुलभ एवम् गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्दै आएकोमा यस कार्यमा सहयोग गर्नुहुने संघीय, प्रदेश, स्थानीय सरकार, अस्पताल व्यवस्थापन समिति, जनप्रतिनिधि, नागरिक समाज, अस्पताल प्रशासन लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू प्रति यस अस्पताल फार्मसी परिवार तर्फबाट आभार प्रकट गर्दछ ।

२.१२ मातृ तथा नवशिशु सेवा

२.१२.१ मातृ शिशु स्वास्थ्य क्लिनिक (MCH Clinic)

MCH Clinic ले प्रत्यक्ष रूपमा आमा र शिशुको स्वास्थ्य प्रवर्धन र बचाउको कार्य गर्दै पारिवारिक बनोट निर्धारण गर्ने कार्यमा दम्पतीहरूलाई सही परामर्श तथा सेवा प्रदान गर्दछ । अझ भन्ने हो भने आमा र बच्चाको स्वास्थ्य प्रवर्धन गर्ने, रोग प्रतिरोधात्मक, उपचारात्मक सेवा दिने र आवश्यकता अनुसार पुनर्स्थापनात्मक सेवाहरू दिने कार्य गरिरहेको छ ।

जिल्ला अस्पताल संखुवासभाले आफ्नो स्थापना देखि नै निरन्तर रुपमा मातृशिशु स्वास्थ्य (MCH) सेवा दिदै आईरहेको छ।नेपाल सरकारको नियम परिधिभिन्न बसेर निःशुल्क रुपमा सम्पूर्ण सेवाहरु तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मीहरुबाट मातृशिशु स्वास्थ्य सेवा प्रदान भईरहेको छ ।

उद्देश्यहरु:

- दम्पतीहरुलाई गर्भ योजना बनाउन परामर्श, जाँच तथा सेवा दिने, गर्भवती महिलाको समग्र शारीरिक, मानसिक स्वास्थ्यको प्रवर्धन गरी स्वस्थ्य आमा र बच्चाको सुनिश्चतता गर्ने ।
- बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन, खोप सेवा तथा पोषण सेवा मार्फत सही वृद्धि विकास, कुपोषण रोकथाम तथा रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता वृद्धि गर्ने।
- उचित जन्मान्तर, गर्भान्तर तथा परिवारको संख्याको लागि आवश्यकता अनुसार परामर्श तथा परिवार नियोजनका साधन सम्बन्धी सेवा दिने।
- विभिन्न रोगहरु स्तन तथा पाठेघरको क्यान्सर, आइ खस्ने तथा पिसाव चुहिने जस्ता प्रजनन रुग्णताको जाँच ।
- सुरक्षित गर्भपतन सेवा दिने तथा महिलाको प्रजनन अधिकार सम्बन्धी हक सुरक्षित गर्ने
- विभिन्न जाति, धर्म र पहुँचको आधारमा भेदभाव नगरी उनीहरुको धार्मिक तथा सामाजिक मूल्य मान्यतालाई समेट्दै प्रत्येक सेवाग्राहीलाई सम्मानजनक सेवा प्रदान गर्ने।
- स्वस्थ्य आमा र बच्चा मार्फत समग्र परिवार, समुदाय र देशको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार गरी स्वस्थ र समृद्ध राष्ट्रको निर्माणमा योगदान पुर्याउने ।

MCH Clinic ले दिने सेवाहरु:

- गर्भवती जाँच सेवा ।

जिल्लाभिन्न वा बाहिरका तथा प्रेषण भएर आएका गर्भवती महिलाहरुलाई विभिन्न शाखा तथा स्वास्थ्य कर्मीसँग समन्वय गरेर जाँच परामर्शको तथा उपचारात्मक सेवा प्रदान भईरहेको छ ।

- परिवार नियोजन सेवा ।
- विभिन्न अस्थायी परिवार नियोजन तथा स्थायी बन्ध्याकरणको सेवा प्रदान भईरहेको छ ।
- राष्ट्रिय खोप तालिका अनुसार खोप सेवा प्रदान भईरहेको छ ।

- बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन गर्ने र पोषण सेवा अन्तर्गत बालभिटा दिने कार्य भईरहेको छ ।
- सुरक्षित गर्भपतन सेवा अन्तर्गत १२ हप्तासम्मको गर्भपतन सूचिकृत स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रदान भईरहेको छ ।
- आइ खस्ने समस्या पहिचान, रोकथाम अन्तर्गत Kegel's exercise, रिड पेसरी लगाउने, प्रेषण गर्ने सेवा दिईरहेको छ ।
- पिसाब चुहिने समस्याको पहिचान, रोकथाम तथा उपर्युक्त संस्थामा प्रेषण गर्ने कार्य भईरहेको छ ।
- पाठेघर मुखको क्यान्सर स्क्रिनिङ्ग (VIA, LBC) Thermocoagulation सेवा तथा प्रेषण सेवा दिईन्छ ।
- स्तन क्यान्सर स्क्रिनिङ्ग सेवा दिईन्छ।

उपलब्धी:

- निशुल्क गर्भवती, परिवार नियोजन, खोप तथा वृद्धि अनुगमन प्रजनन रुग्णता स्क्रिनिङ्ग सेवा निरन्तर गरिएको ।
- प्रजनन रुग्णता सम्बन्धी तालिमको लागि Clinical Site को रुपमा विकास गरिएको ।
- गर्भवती महिलाहरूलाई विश्व स्वास्थ्य संगठन तथा नेपाल सरकारको नियमानुसार आठ पटक गर्भ जाँच शुरु गरिएको ।
- Short acting reversible contraceptive (Depo-Provera, Pills) को तुलनामा Long-acting reversible contraceptive (IUCD Implant) को प्रयोगकर्ता बढी भएको ।
- गर्भवती आमाहरूको Data Online रेकर्डिङ शुरु गरिएको ।

चुनौती:

- भौतिक पूर्वधारको अभावमा मापदण्ड अनुसारको भौतिक संरचना नभएको , जसका कारणले बस्ने पर्याप्त सेवा दिने ठाँउको अभाव ।
- गोपनियतामा कठिनाई, शौचालयको सहजताको अभाव ।
- अस्पतालको प्राङ्गणभन्दा बाहिर भएकोले MCH खोज्न कठिनाई ।

MCH मा कार्यरत कर्मचारीहरू

श्री सुप्रभा श्रेष्ठ, अस्पताल नर्सिङ निरीक्षक

श्री सलिना राई , स्टाफ नर्स

श्री लक्ष्मी राई, कार्यालय सहयोगी

Different Family Planning Methods used by New Users

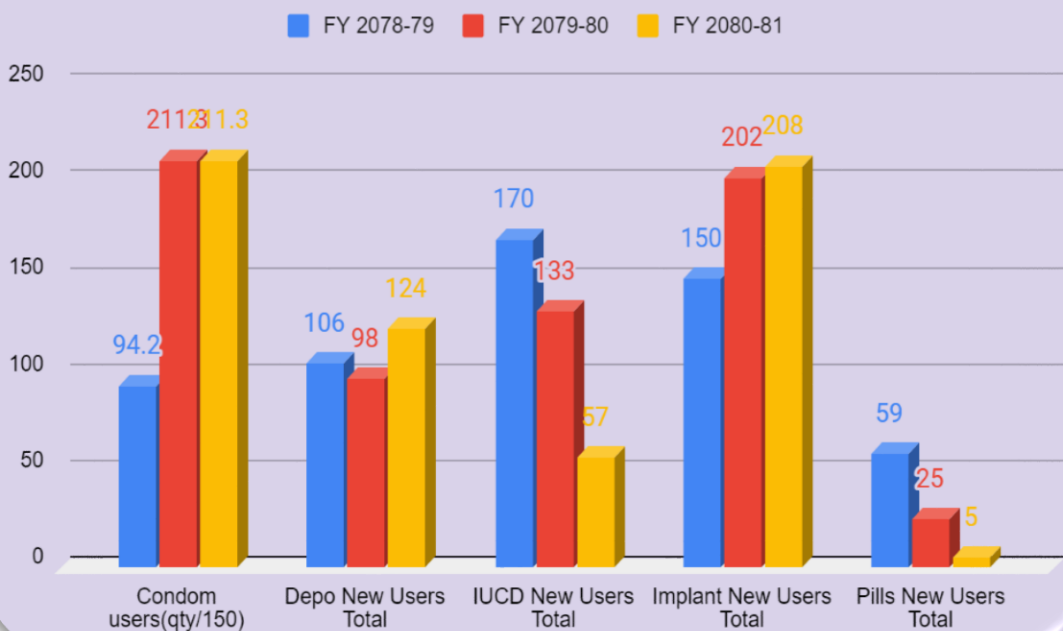

Chart no. 29: Different Family Planning Methods used by New Users

२.१२.२ SAFE MOTHERHOOD PROGRAM

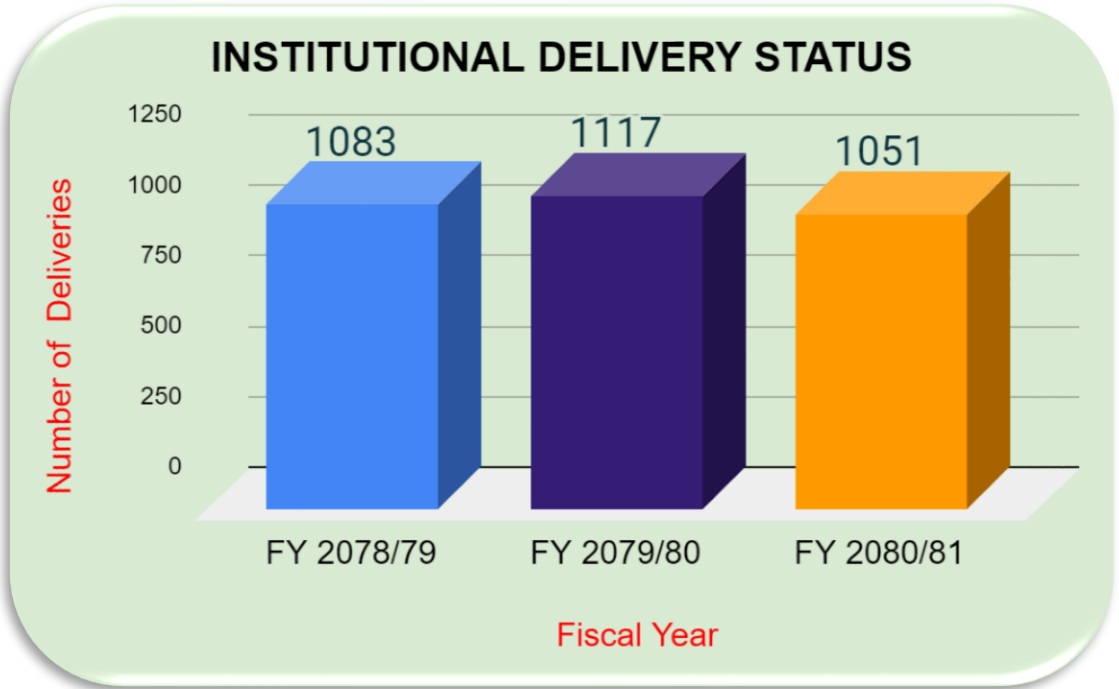

Chart no. 30: Institutional Delivery Status

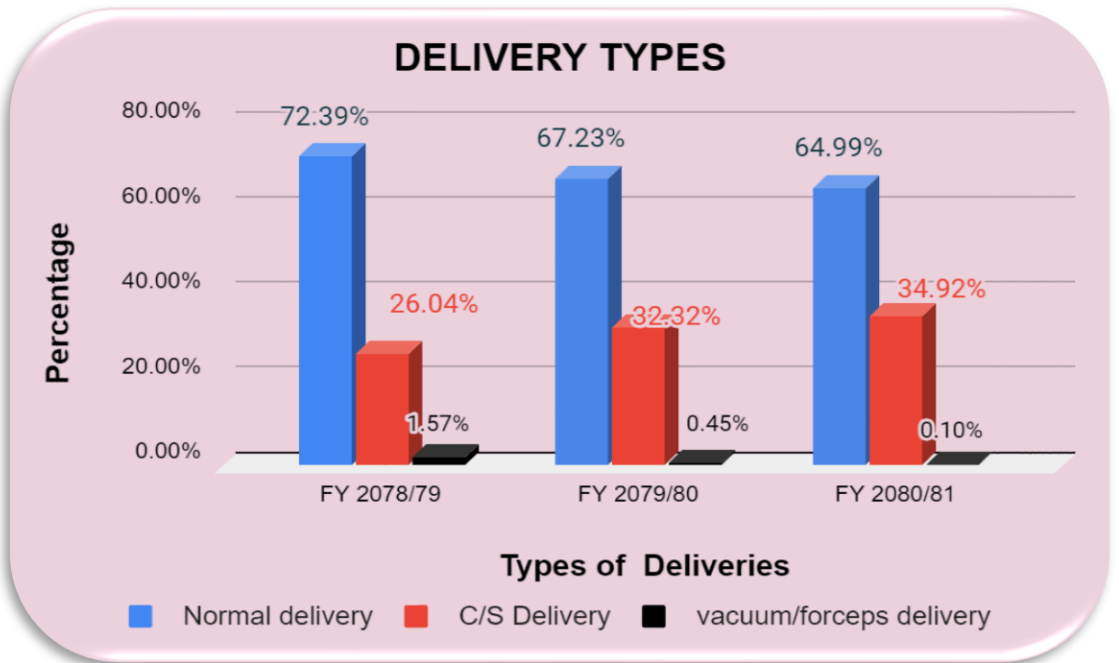

Chart no. 31: Delivery Types

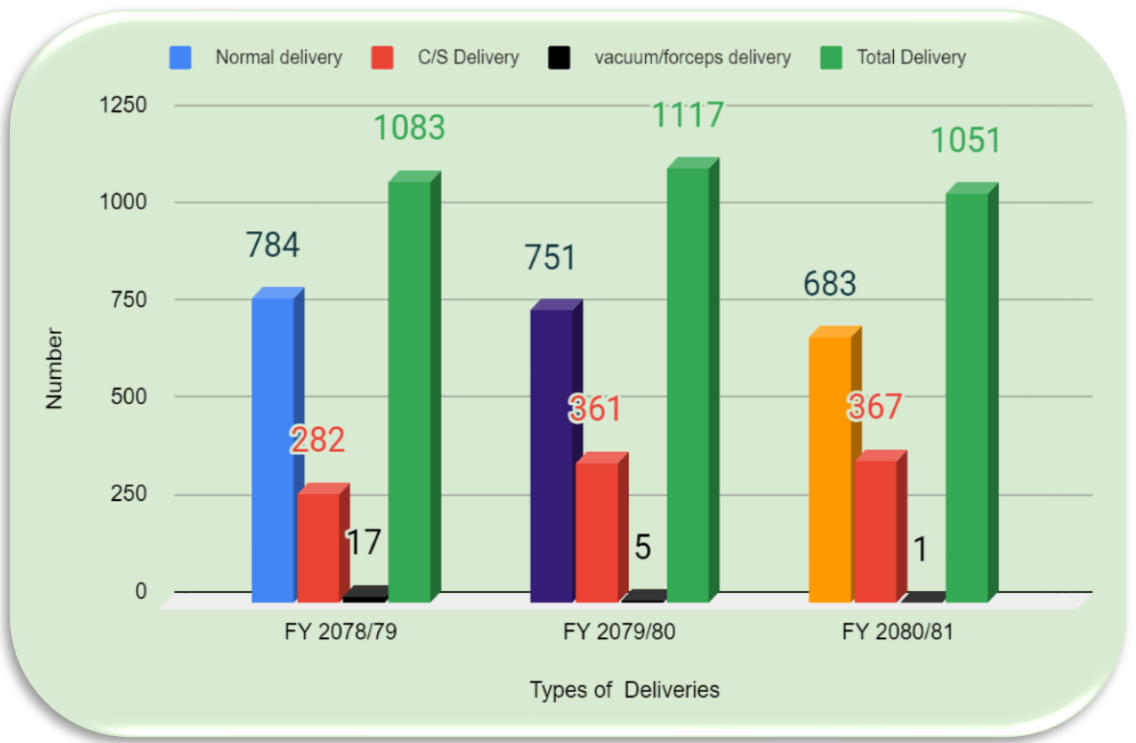

Chart no. 32: Types of Deliveres

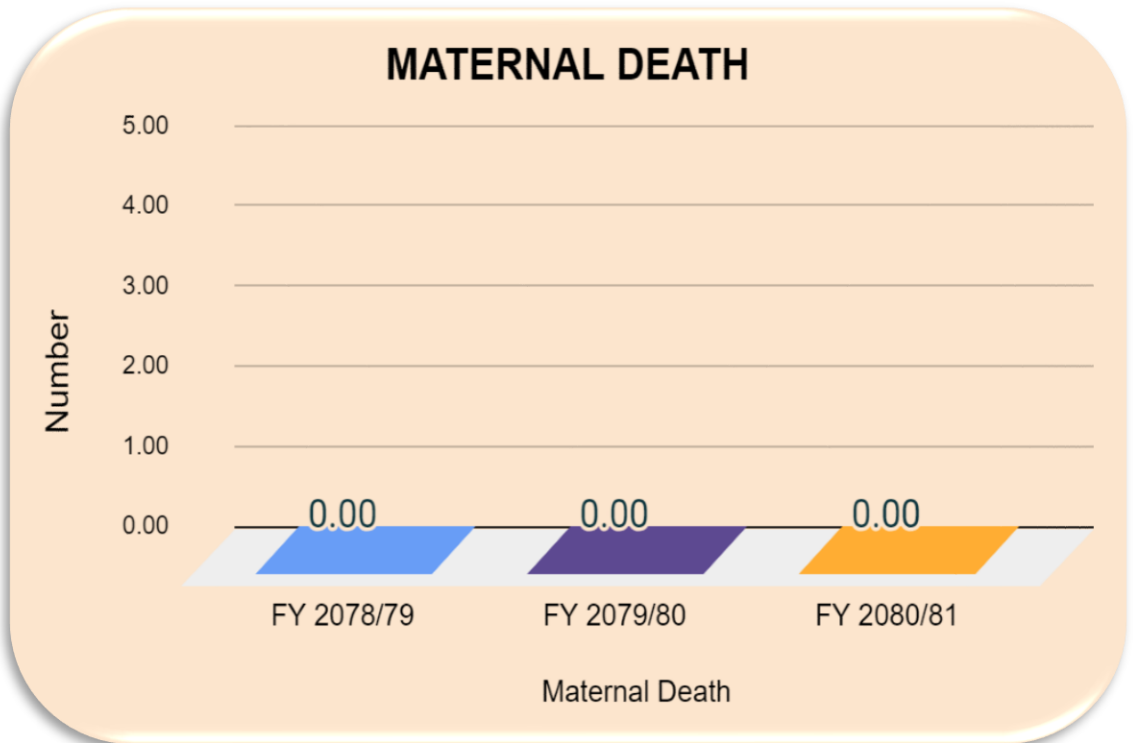

Chart no. 33: Maternal Death

NEONATAL DEATH

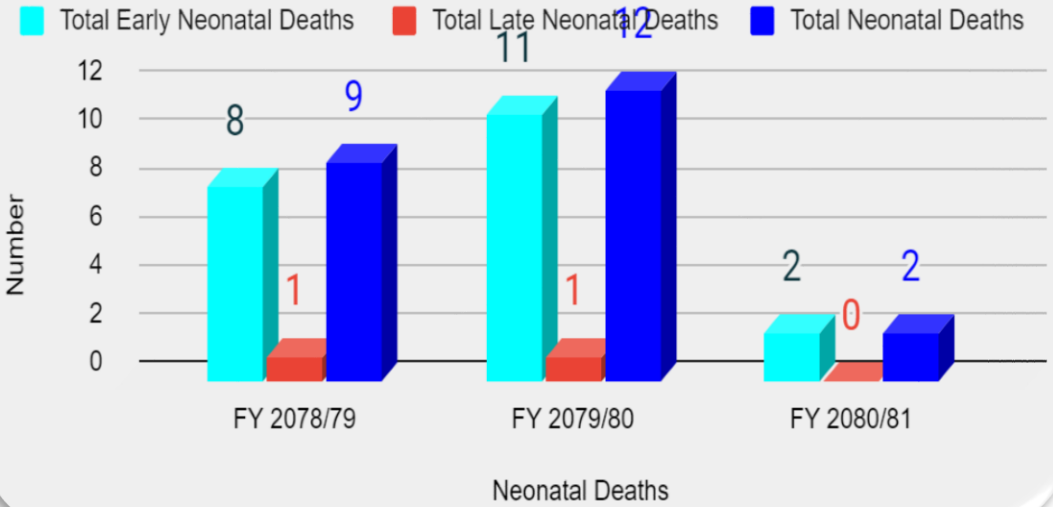

Chart no. 34: Neonatal Death

Still Births Deaths

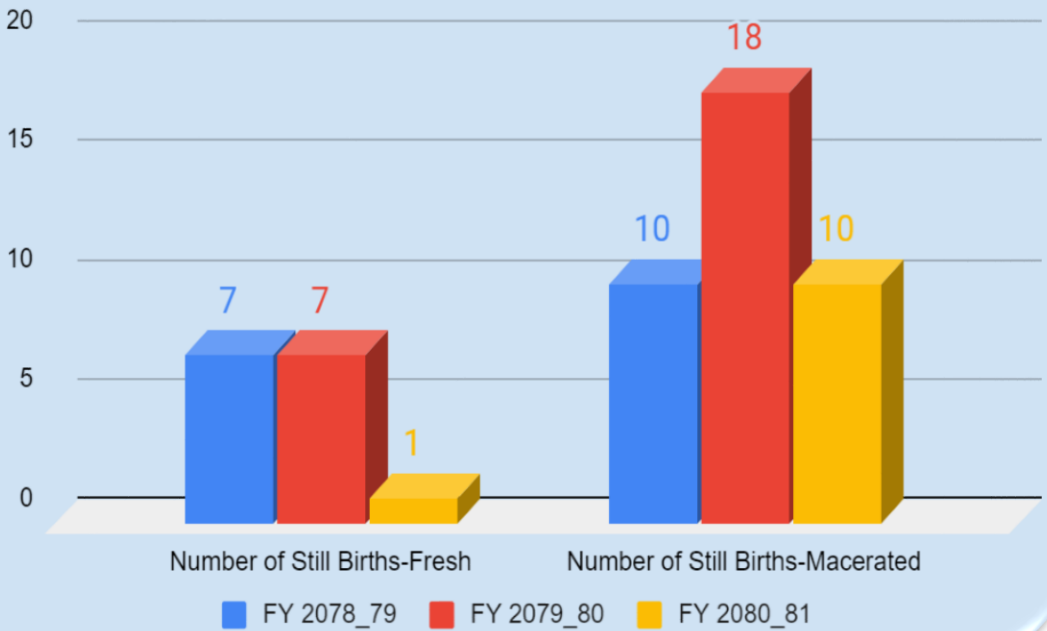

Chart no. 35: Still Births Deaths

CAC and PAC Service

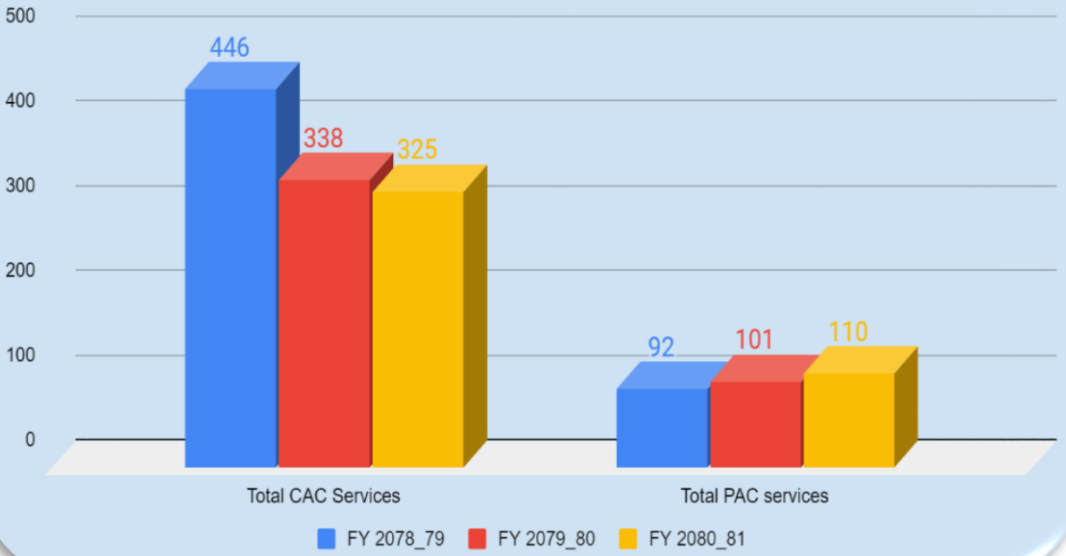

Chart no. 36: CAC and PAC Service

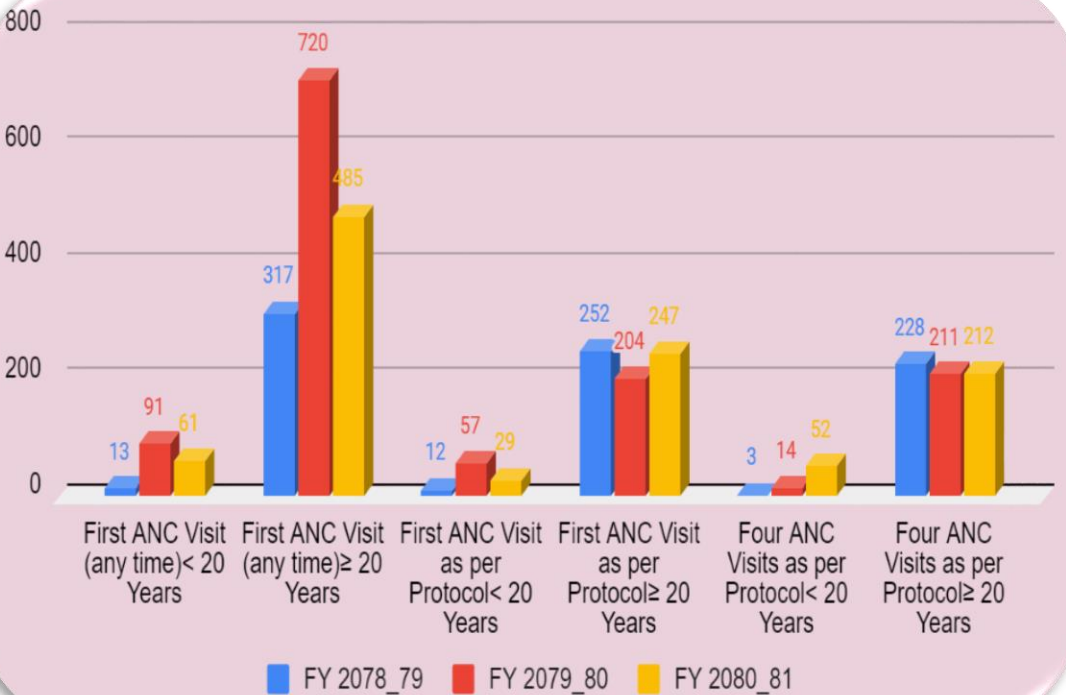

Chart no. 37: गर्भवती जाँच (ANC) को तीन आ.ब को तुलना

ANC and Trasport Incentive

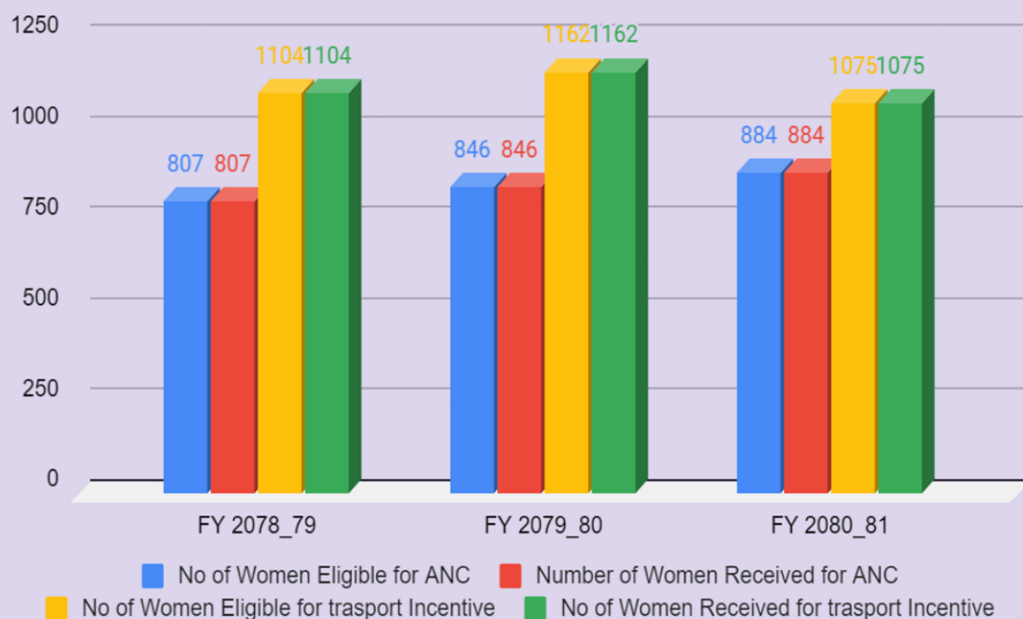

Chart no. 38: ANC and Trasport Incentive

Table: 5: Obstetric Complications FY 2080_81

Obstetric Complications	ICD 11	No of Cases
Prolonged labour	JB03	58
Obstructed Labor	JB06	49
Postpartum haemorrhage	JA43	28
C-Section Wound Infection	JB40.1	23
Retained placenta	JA43.0	20
Abortion complication	JA05	12
Hyperemesis gravidarum	JA60.0	8
Gestational Hypertension	JA23	6
Pre-eclampsia	JA24	3
Antepartum haemorrhage	JA41	3
Eclampsia	JA25	2
Pueperal sepsis	JB40.0	2
Other complications	JB0Y	1

२.१३ एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र

एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र भनेको के हो ?

महिला तथा बालबालिकाहरु विभिन्न प्रकारका लैंगिक हिंसाबाट प्रभावित हुने गरेका र यसबाट उनीहरुमा शारीरिक, यौनजन्य तथा मनोवैज्ञानिक असर पर्ने गरेको छ । यस्ता समस्याहरुको प्रभावकारी सम्बोधनका लागि नेपाल सरकारले स्वास्थ्य मन्त्रालय अन्तर्गत जिल्लास्थित अस्पतालहरुमा एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC) स्थापना गरी हिंसा प्रभावित बालिका किशोरी तथा महिलाहरुका लागि विभिन्न सेवाहरु प्रदान गर्दै आएको छ। हिंसामा परेका व्यक्तिहरुलाई एकद्वार प्रणालीबाट न्याय प्रदान गर्ने उदेश्यले एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना गरिएको हो ।

एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्रद्वारा प्रदान गरिने सेवाहरुको विवरण

स्वास्थ्यसम्बन्धी सेवाहरु:

- हिंसा पीडित वा प्रभावितको स्वास्थ्यसम्बन्धी विवरण, संकलन, परीक्षण, उपचार अभिलेखिकरण गर्ने ।
- शारीरिक चोट पटकको उपचार तथा चिकित्साजन्य जाँच गर्ने, कानुनी प्रमाणका लागि विधि विज्ञान (Forensic Examination) तथा चिकित्सासम्बन्धी कानूनी (Medico Legal) परीक्षण गर्ने/गराउने ।
- कानुनी परीक्षण तथा आकस्मिक गर्भ निरोधक सेवा उपलब्ध गराउने
- यौनजन्य संक्रमणको उपचार गर्ने ।
 - एच.आई.भि जाँच तथा परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने, मानसिक स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने ।
 - हेपाटाइटिस बि बाट बचाव गर्ने ।
 - सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान गर्ने ।
 - लैंगिक हिंसा पीडित वा प्रभावितहरुको पहिचान तथा उपचारका लागि तयार गरिएको क्लिनिकल प्रोटोकल अनुसार सेवा उपलब्ध गराउने ।
 - आवश्यकता अनुसारको प्रेषण तथा अन्य सेवा उपलब्ध गराउने ।

मनोसामाजिक परामर्श सेवा

लैंगिक हिंसा पीडित वा प्रभावितलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने, आवश्यकताका आधारमा पीडकलाई समेत मनोसामाजिक विमर्श/परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने ।

सुरक्षा

लैंगिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि पूर्ण सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनका लागि जिल्ला प्रहरी कार्यालयले आवश्यक सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउने। एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र, सेवा केन्द्र, पुनर्स्थापना केन्द्र र समुदायमा समेत लैंगिक हिंसाबाट प्रभावितहरूको सुरक्षा प्रदान गर्ने एवम् उनीहरूसँग सम्बन्धित सूचनाहरूको गोपनियता कायम गर्नुपर्नेछ।

सेवा केन्द्र (सुरक्षित आवास)

हिंसा पीडित वा प्रभावित महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि सामुदायिक सेवा केन्द्र तथा सुरक्षित आवासमा बस्ने सेवाका लागि सम्प्रेषण गर्ने प्रभावितले आवश्यकता अनुसारको सेवा उक्त सामुदायिक सेवा केन्द्र तथा सुरक्षित आवासबाट प्राप्त गर्न सक्दछन्।

कानुनी परामर्श र उपचार

आवश्यकता अनुसार जिल्ला न्यायधिवक्ता तथा कानूनी सहायता केन्द्र कानुनी परामर्शदाताको सहयोगबाट लैंगिक हिंसा पीडित वा प्रभावितका लागि कानुनी उपचारका लागि आवश्यक सेवा प्रदान गर्ने।

२.१४ शल्यक्रिया सेवा (Operation Services)

Operation Services includes:

1. Caesarean Section
2. Orthopedic Operations
3. General Surgeries

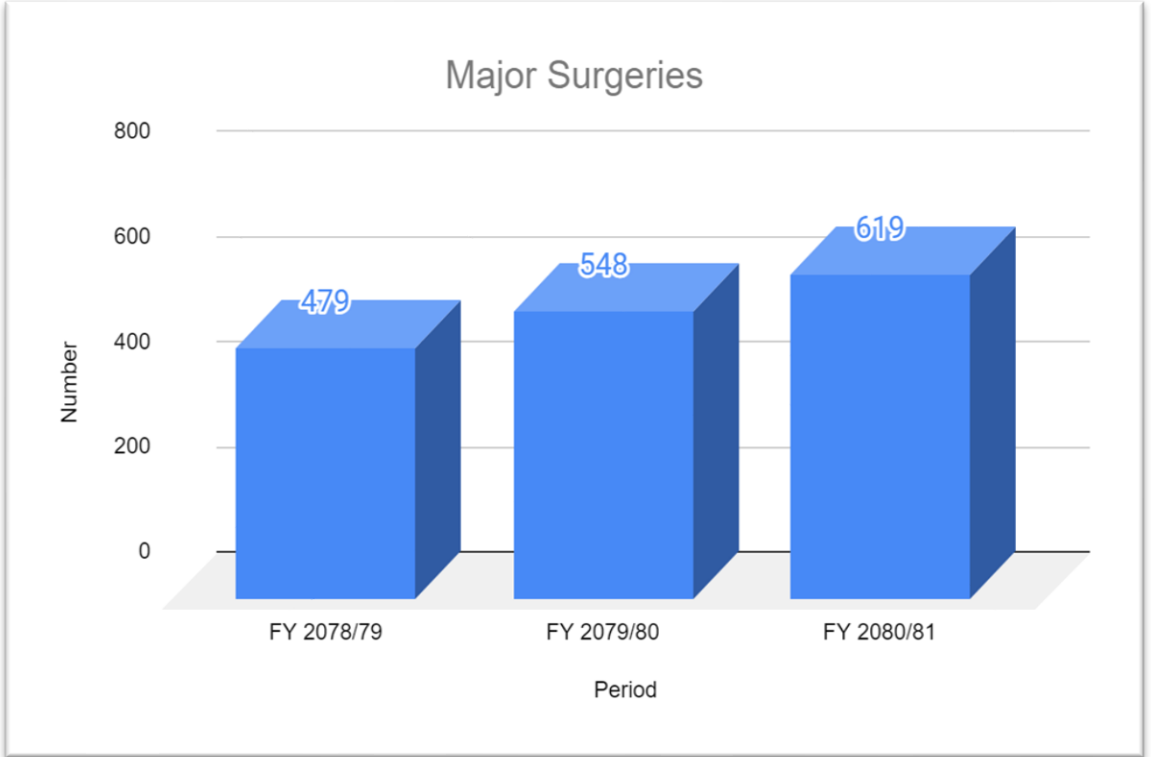

Chart no. 39: Major Surgeries

२.१५ फिजियोथेरापी सेवा

"Transformative Physiotherapy Services: A Beacon of Health in Sankhuwasabha District Hospital"

INPATIENT AND OUTPATIENT SERVICES:

One of the distinctive features of the Physiotherapy Department is its ability to provide both inpatient and outpatient services. Inpatient services cater to individuals who require intensive rehabilitation and care within the hospital premises. This ensures a holistic approach to recovery, with physiotherapists working closely with other medical professionals. Meanwhile, outpatient services offer flexible treatment options for those who can benefit from periodic physiotherapy sessions without the need for extended hospitalization.

CATERING TO DIVERSE CASES:

The scope of the Physiotherapy Department extends far and wide, catering to patients across the lifespan. From pediatric disabilities to geriatric care, the department has the expertise to address a multitude of conditions. Children with developmental challenges find support in tailored rehabilitation programs, while seniors benefit from interventions aimed at maintaining mobility and independence.

INTRODUCTION:

Nestled amidst the majestic mountains of Sankhuwasabha, the district hospital stands as a beacon of health, offering a comprehensive range of services to the local community. Among its essential departments, the Physiotherapy Department has emerged as a vital component, catering to a diverse spectrum of cases and providing critical services to residents in Sankhuwasabha and neighboring areas.

PREGNANCY AND WOMEN'S HEALTH:

Recognizing the unique healthcare needs of pregnant women, the Physiotherapy Department has expanded its services to include specialized care for expectant mothers. Prenatal and postnatal physiotherapy programs focus on promoting optimal musculoskeletal health, addressing discomfort, and preparing women for a healthy childbirth experience. This holistic approach underscores the department's commitment to comprehensive women's healthcare.

REACHING BEYOND BORDERS:

The impact of the Physiotherapy Department extends beyond the confines of Sankhuwasabha. The department serves as a healthcare hub for nearby areas such as Chainpur, Bhojpur, Pachkapan, and many more. Its outreach efforts ensure that individuals in remote regions have access to critical physiotherapy services, bridging the gap between healthcare facilities and the communities they serve.

THE ROLE OF PHYSIOTHERAPY IN COMMUNITY HEALTH:

Physiotherapy is a specialized healthcare profession that focuses on restoring and maintaining physical

function and mobility. In a district hospital setting, physiotherapists play a crucial role in the holistic care of patients, addressing a wide range of conditions such as musculoskeletal disorders, neurological issues, and respiratory problems.

1.MUSCULOSKELETAL REHAB

Physiotherapy services are instrumental in helping individuals recover from injuries, surgeries, or chronic musculoskeletal conditions. Patients in Sankhuwasabha district benefit from tailored rehabilitation programs designed to improve mobility, reduce pain, and enhance overall function.

2. NEUROLOGICAL CARE

For individuals with neurological disorders such as stroke, spinal cord injuries, or paralysis, physiotherapy is indispensable. The district hospital's physiotherapy services provide specialized interventions to enhance motor skills, balance, and coordination, contributing to improved quality of life for patient.

RESPIRATORY SUPPORT:

In a region where respiratory issues may be exacerbated by environmental factors, physiotherapists assist patients with respiratory conditions through breathing exercises and techniques. This is especially crucial in addressing challenges related to lung function and promoting respiratory health.

CHALLENGES AND TRIUMPHS:

While the Physiotherapy Department has made significant strides, challenges such as the need for additional skilled personnel and resources persist. Collaborative efforts between the hospital, local authorities, and support from non-governmental organizations are essential to overcome these challenges and further enhance the reach and quality of physiotherapy services in the region.

CONCLUSION:

The Physiotherapy Department at Sankhuwasabha District Hospital stands as a testament to the hospital's commitment to holistic and accessible healthcare. With its well-equipped facilities, diverse services, and outreach initiatives, the department plays a pivotal role in improving the health and well-being of individuals across the district and beyond. As it continues to evolve and address the changing healthcare landscape, the Physiotherapy Department remains a cornerstone in the pursuit of a healthier and more resilient community.

Table: 6

महिना अनुसार आ.व. २०७९-८० मा Physiotherapy सेवा लिने बिरामी			
Month	Female	Male	Grand Total
Shrawan	21	53	74
Bhadra	9	17	26
Asoj	31	27	58
Mansir	5	4	7
Push	31	36	67
Magha	23	21	44
Phagun	17	15	32
Chaitra	28	21	49
Jestha	20	7	27
Asar	32	21	53
Grand Total	217	222	439

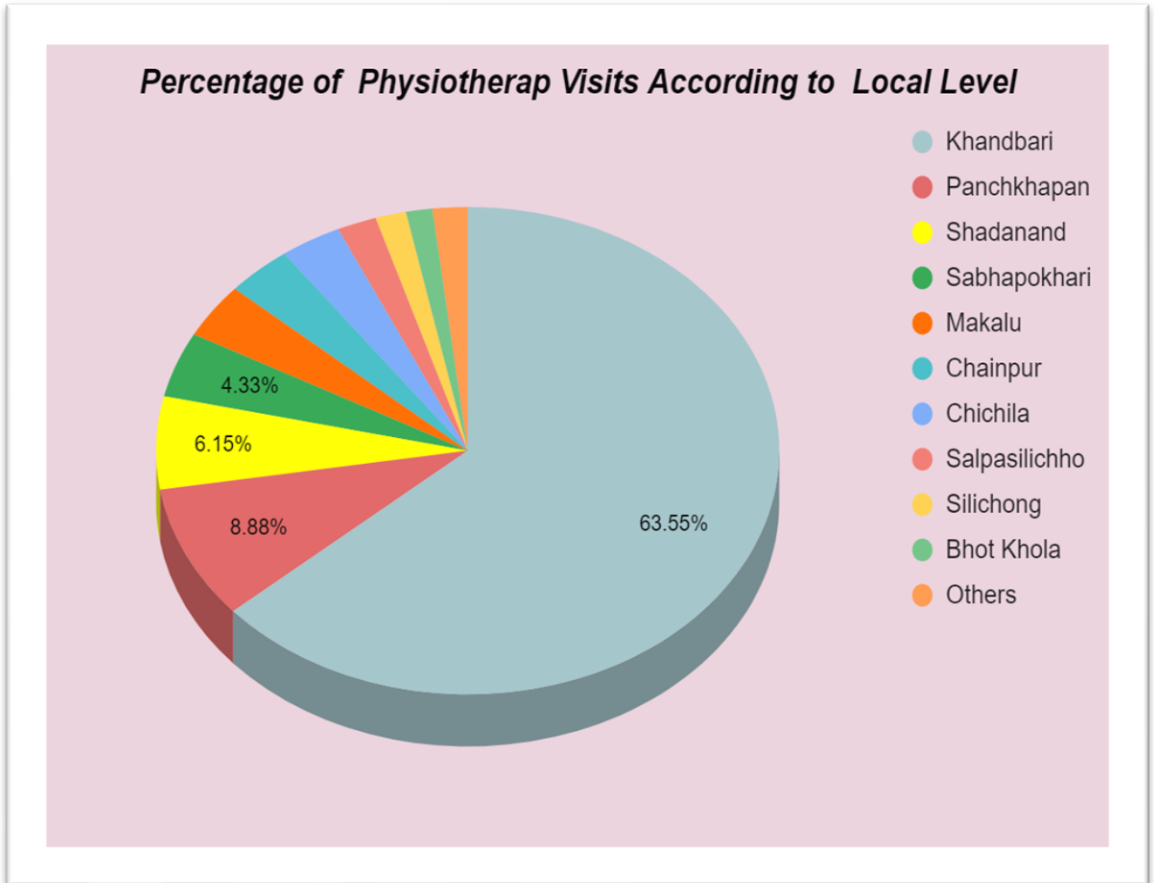
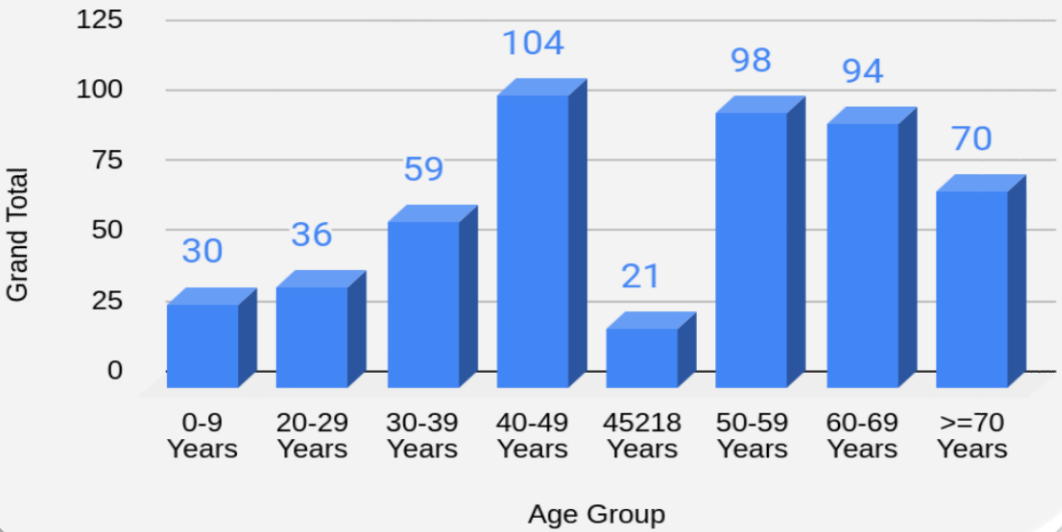

Chart no. 41: Percentage of Physiotherap Visits According to Local Level

Physiotherapy Service According to Age Group

Physiotherapy Service According to Age Group

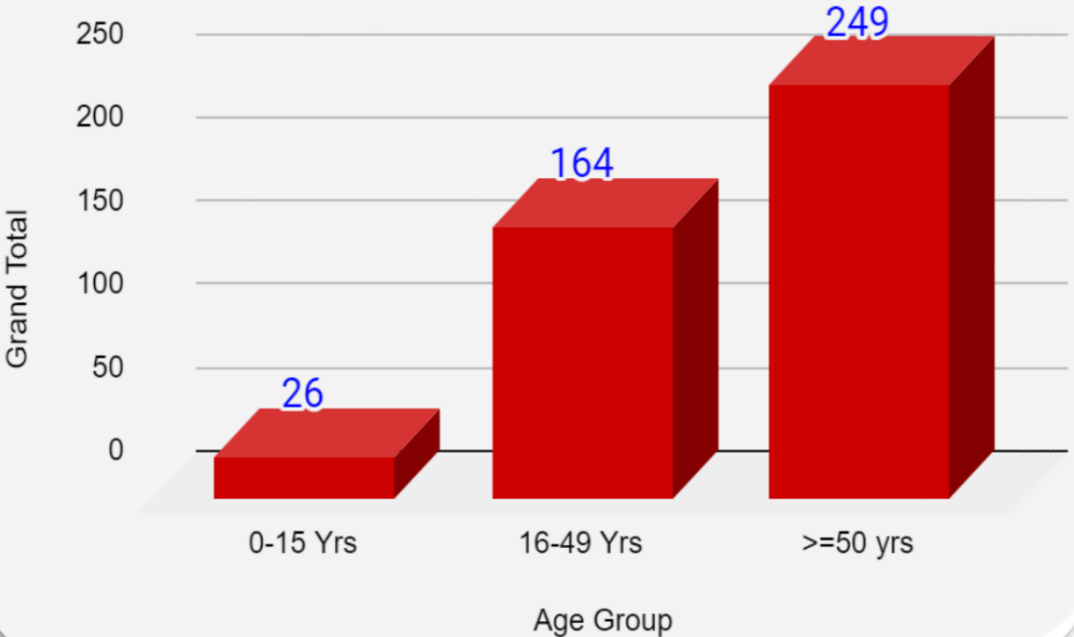

Chart no. 40: Physiotherapy Service According to Age Group

२.१६ मेडिकल रेकॉर्ड तथा तथ्यांक शाखा

A medical record is the chronological documentation of medical treatment

and other health care delivered to a patient by professional members of the health care team. It is an accurate, prompt recording of the team's observations about the patient, the patient's medical progress, and the results of treatment. It is a means of communication among health professionals, a legal document, and a tool for medical research and training. It is also the primary means of evaluating the quality and appropriateness of medical care rendered, as well as a source document for statistical use in research, planning, and budgeting. Finally, it is the original-source

document for financial activity involving patient care.

USE OF MEDICAL RECORDS

- To document the course of patient's illness & treatment.
- Communicate between attending doctors and other health Care professional providing care to the patient.
- Collection of health Statistics.
- Legal Matters & Court Cases.
- Insurance Cases.

FUNCTION OF MEDICAL RECORD DEPARTMENT

- Retrieval of medical records for patient care and other authorized use.
- Completion of medical records after an inpatient has been discharged or died.
- Coding diseases and operations of patients discharged or having died.
- Reporting to different disease surveillance system like EWARS, VPD
- Reporting to Integrated Health Information Management Section (IHIMS) in every month.

- Evaluation of the Medical Record Service.
- Completion of monthly and annual statistics.
- Medico-legal issues relating to the release of patient information and other legal matters.

जिल्ला अस्पताल संखुवासभामा मेडिकल रेकर्ड

नेपाल सरकारको नीति अनुरूप विभिन्न स्वास्थ्यका सूचकहरूको लक्ष्य पूरा गर्न सेवा प्रदायक संस्थाहरूमा HMIS Tools हरूको प्रयोग गरिदै आएको छ। विगत वर्षहरूमा रजिष्टरमा आधारित रेकर्डिङ प्रणाली रहेकोमा हाल Electronic Medical Recording (EMR) System लागु गर्ने नेपाल सरकारको रणनीति रहेको छ।

यस अस्पतालमा कोशी प्रदेश सरकारको सहयोगमा आ.व. २०७८/७९ बाट EMR system जडान गरी कार्यान्वयन ल्याईएको छ। हाल प्रयोगमा आएको सफ्टवेयरले सबै विभागमा प्रयोग भएतापनि सबै विभागमा पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन भने भएको छैन।

हाल प्रयोग भईरहेको EMR को विशेषताहरू

- सबै विभागहरूमा प्रयोग गर्न सकिने।
- Online बाट ल्याब (Lab) रिपोर्ट हेर्न सकिने।

EMR को आवश्यकता

Electronic Medical Recording (EMR) को आवश्यकता र महत्वलाई विभिन्न तरिकाले व्याख्या गर्न सकिन्छ।

- EMR प्रणाली प्रयोग गर्दा चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मीले बिरामीको विवरण बारम्बार धेरै रजिष्टरमा भरिरहनु नपर्ने र एकैपटक बिरामीको सबै रिपोर्ट र विवरण हेर्न सकिने।
- बिरामीले आफ्नो विवरण online मा जुनसुकै समयमा हेर्न सक्ने।
- कानुनी तथा मेडिको लिगलका केशहरूमा सहयोग हुने।
- अस्पताल व्यवस्थापनलाई नीति, रणनीति निर्माण गर्न महत्वपूर्ण भूमिका रहने।
- Morbidity र Mortality कम गर्न सहयोग गर्ने।
- तथ्याङ्क विश्लेषण गर्न सहयोग गर्ने।

- बिरामी रजिष्ट्रेसन देखि डिस्चार्जसम्मका सम्पूर्ण विवरणहरु रेकर्डिङ गर्न सकिने।
- स्वास्थ्य बिमा र SSU लाई सफ्टवेयरमा एकिकृत गरि स्वास्थ्य बीमालाई API बाट स्वास्थ्य बीमा बोर्डको IMIS software सँग आवद्धता गरिएको।
- HIMS Report Generate गर्न सकिने।
- फार्मसी स्टोरलागि उपयोगी ।
- टेलिमेडिसिन सेवा प्रयोग गर्न सकिने ।

२.१७ लेखा शाखा

समिति तर्फको आ.व. २०८०/८१ को आय व्यय

यस बर्षको जम्मा आम्दानी			यस बर्षको जम्मा खर्च		
सि.नं.	विवरण	रकम रु	सि.नं.	विवरण	रकम रु
1	अल्या	3667099.55	1	तलब समिति करार कर्मचारी	18416726.00
2	ओ.पी.डी शुल्क	645815.00	2	तलब NSI	7694432.00
3	एक्स-रे	4297000.00	3	अन्य भत्ता	7511018.00
4	ल्याब	14817168.00	4	धारा (जार)तथा विजुली	0.00
5	ट्रेसिड	128297.00	5	संचार महशुल	0.00
6	ईमर्जेन्सी	367980.00	6	कार्यालय सम्बन्ध खर्च	
7	इको	384965.00	7	स्टेशनरी तथा छपाई तथा अन्य	2788497.00
8	इन्डोसकोपि	27375.00	8	ल्याब सामग्री	24166384.00
9	विमा कोपे	1241132.00	9	सर्जिकल सामग्री	14884497.00
10	प्रहरी	11800.00	10	डेन्टल	104492.00
11	यु.एस.जी	1315880.00	11	एक्स-रे	1710000.00
12	विरामी भर्ना	3550.00	12	ईन्धन	0.00
13	बेड चार्ज	783137.00	13	संचालन तथा मर्मत संभार	209112.00
14	ई.सी.जी	432204.00	14	ईन्धन अन्य प्रयोजन	0.00
16	फार्मेसी	13420463.00	15	घर भाडा	821686.00
17	एम्बुलेन्स	799250.00	16	औषधी खरीद	14387234.00
18	सर्जरी	3378847.00	17	विविध खर्च	343326.00
19	डेन्टल	788400.00	18	फर्निचर एण्ड फिक्चर्स	954664.00
20	विविध	831295.00	19	अनुगमन तथा मुल्याकन खर्च	16000.00
21	ओ.जे.टी	177750.00	20	मेशीनरी औजार खर्च	971274.00
22	NSI	7694432.00	21	सवारी साधन तथा मर्मत खर्च	882539.00
23	आमासुरक्षा	7029703.00	22	करार कर्मचारी पोशाक	450000.00
24	बीमा	29664432.75			
25	घर भाडा	196300.00			
26	अरुण ३ बाट प्राप्त	3150000.00			

यस बर्षको जम्मा आम्दानी			यस बर्षको जम्मा खर्च		
सि.नं.	विवरण	रकम रु	सि.नं.	विवरण	रकम रु
27	NSI घर भाडा	317640.00		कुल व्यय रु	96311881.00
28	अन्य सस्थाबाट प्राप्त	1998000.00		बचत रु	1258034.30
29	कुल आय रु	97569915.30			
	जम्मा	97569915.30			97569915.30

आ.व. २०८०-८१ प्रदेश सरकार र संघ सरकारबाट प्राप्त बजेटको प्रगती विवरण

Budget	Budget Allocated	Budget Released	Budget Expenditure	Budget Expenditure (%)
Capital	14,00,000	14,00,000	13,98,566	99%
Recurrent	11,58,46,000	11,58,46,000	7,93,00,919	68%
Total	11,72,46,000	11,72,46,000	8,06,99,485	68%

२.१८ सामाजिक सेवा इकाई र स्वास्थ्य बिमा

नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३५ मा प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त गर्ने हक हुनेछ र आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट वञ्चित गरिने छैन भनी स्वास्थ्य सेवालाई नेपाली नागरिकको मौलिक हक अन्तर्गत राखिएको छ।

लक्षित समूहका बिरामीहरूको स्वास्थ्य सेवामा समतामूलक महत्व आंशिक तथा पूर्ण छुटमा विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउने र लक्षित समूहको स्वास्थ्यमा सुधार गराई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा पहुँच पुर्याउने लक्ष्य सहित सामाजिक सेवा इकाईको स्थापना २०७८/७९ मा यस अस्पतालमा भएको हो।

सामाजिक सेवा एकाई निर्देशिका २०७८ अनुसार विभिन्न वर्गका सेवाग्राहीहरूलाई विशिष्टिकृत सेवा पूर्ण तथा आंशिक छुटमा

निरन्तर रूपमा २४/७ दिन नै पवित्रा अधिकारी, हेम किरण श्रेष्ठ, निर्मला मगर ३ जना सहजकर्ता सहित सेवा दिँदै आइरहेको छ।

सेवालाई सहज गर्न छुट्टै सामाजिक सेवा एकाईको Block तयार गरी विभिन्न जिल्लाहरूको सेवाग्राहीहरूलाई सेवा दिँदै आइरहेको छ।

चुनौतीहरू

- विनियोजित बजेटमा कमी:- सामाजिक सेवा एकाई अन्तर्गत तीनवटा कार्यक्रमहरू संचालनमा रहेको (एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र, सामाजिक सेवा एकाई र जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सेवा) र तीन वटै कार्यक्रमको लागि छुट्टाछुट्टै बजेट विनियोजन भएकोले एकै बास्केटमा नआएकोले सेवा प्रवाह गर्न बजेटको अभाव।

- सेवाग्राहीको सङ्ख्यामा हरेक वर्ष वृद्धि भइरहेको तर विनियोजित रकम नबढ्ने कारणले सेवा प्रवाहमा चुनौती ।

पहलहरु:-

- सामाजिक सेवा इकाईको छुटे Block बनाई सेवा प्रवाहमा सहजीकरण ।
- अस्पताल व्यवस्थापन समितिबाट 5 लाख रकमको उपलब्ध गराइएको ।
- मनकामना मन्दिर सन्यास आश्रममा एक दिने स्वास्थ्य पर्छन् कार्यक्रम संचालन तथा औषधी वितरण गरिएको ।
- आउँदो आर्थिक वर्षको लागि समेत सामाजिक सेवा एकाइमा थप बजेट विनियोजनको लागि नर्सिङ तथा सुरक्षा महाशाखा टेकु अनुरोध गरिएको ।
- विभिन्न १० पालिकाहरुमा आर्थिक वर्ष 2080/081 को लागि केहि रकम जिल्ला अस्पतालको सामाजिक सेवा एकाईको लागि विनियोजन गर्न जिल्ला सम्बन्ध समिति मार्फत अनुरोध गरिएको।

Table: 7

आ व २०८०-८१ विभिन्न शिर्षकमा पाएको छुट रकमको विवरण					
सेवा लिएको बिरामीको संख्या	औषधी	परिक्षण	अप्रेसन	अन्य	जम्मा रकम
2630	9,51,055	18,02,068	93,636	50,375	28,97,134

बजेट र खर्च	
संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त रकम	रु 28,00,000
बिरामीलाई छुट दिएको रकम	रु 28,97,134
सहजकर्ताको तलब	रु10,14,000
जम्मा खर्च	रु 39,11,134
समितिले कोषबाट अपुग रकम	रु 11,11,134

Slide: 35

35

आ व २०८०-८१ SSU बाट सेवा पाएका तोकिएका लक्षित समुहका बिरामीको संख्या

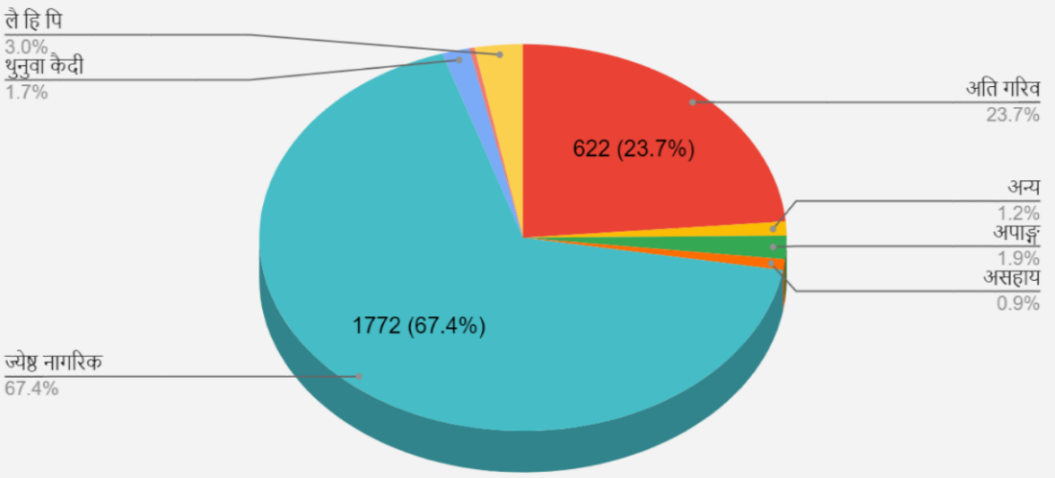

Chart no. 42: आ व 2080-८१ SSU बाट सेवा पाएका तोकिएका लक्षित समूहका बिरामीको संख्या

स्वास्थ्य बीमा

Health Insurance Board is responsible for purchasing the quality health care service and make available at the possible nearest point of its member. The program is aimed to raise contribution from the healthy people and spend the same for needy people the fund raised shall be spending on basic health care package and there supplementary service in a wise manner to cater the need HIB shall promote Pre-payment and Risk pooling mechanisms through national health security Programme to mobilize financial resources for health in an equitable manner.

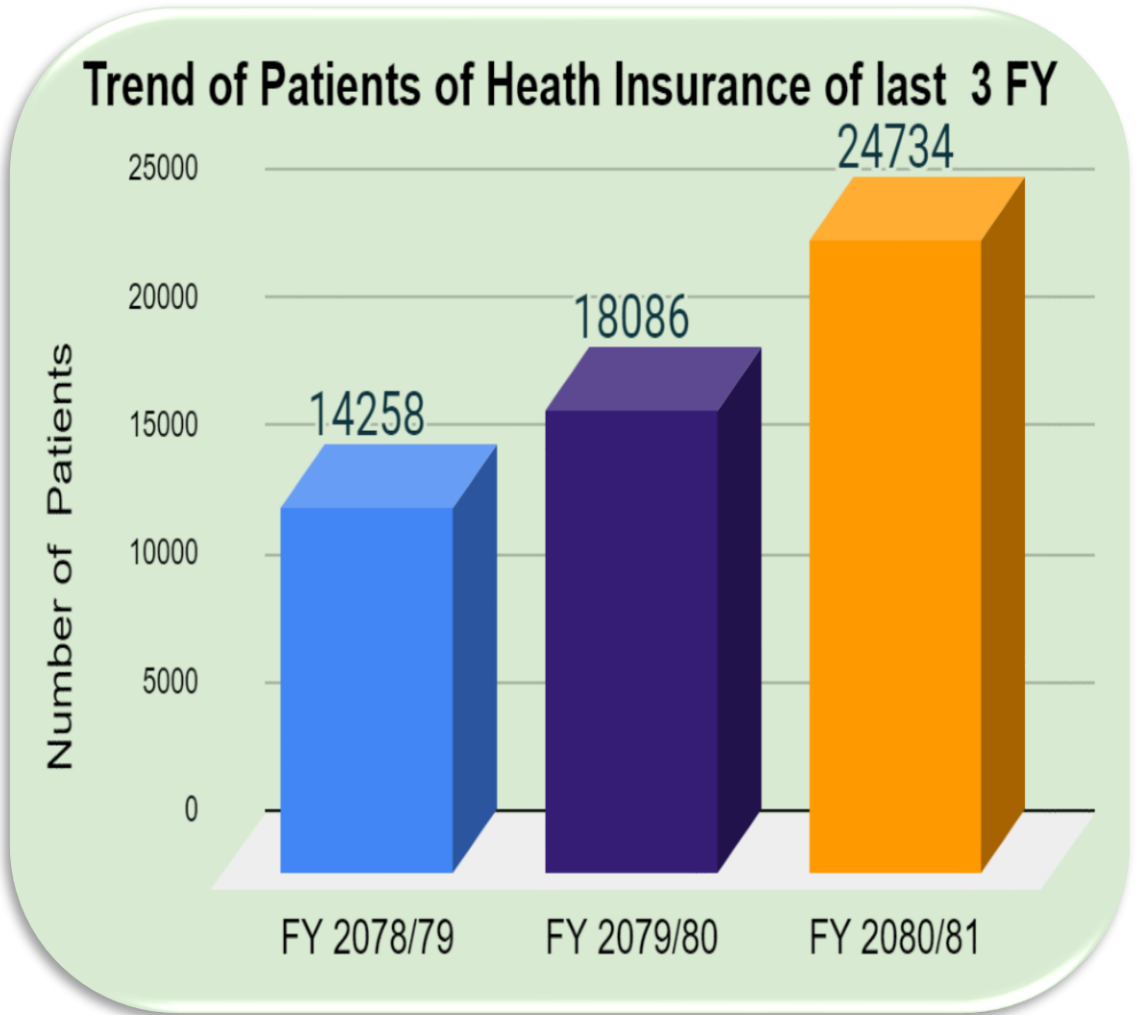

Chart no.: 43 Trend of Patients of Health Insurance of last 3 FY

२.१९ BMET सेवा

Healthcare technology offers many benefits and has greatly enhanced the ability of health professionals to prevent, diagnose and treat diseases. Timely access to emergency care and use of diagnostic and therapeutic tools reduces patient mortality. Yet, WHO estimates that around 50% of medical equipments in developing countries is not functioning, not used correctly & optimally and perpetually not maintained. Various factors; lack of training on operating medical devices, less sense of accountability, power interruption, work overload, lack sense of maintenance expertise and inappropriate referral system influence the availability & utilization of medical devices.

The Biomedical Department is responsible for technical issues regarding the maintenance of medical equipment; it deals with the repairs, installation, and demonstration to clinical staff, comparative statements regarding the selection of new medical devices in Hospitals.

District hospital Sankhuwa sabha which was established in 2033 B.S does not have a long history in Biomedical Department. The Biomedical Department was established in Poush 2075 B.S with the technical and human support of Nick Simons Institute (NSI). Since then, Biomedical Equipment Technicians (BMET) have been deployed to provide service in hospitals continuously.

Workdone by Department

- Inventory of medical equipments.
- Quick response to breakdown call & maintenance of medical equipments (including the equipments of surrounding HP).
- Planned preventative maintenance.
- Facilitate & support the delivery of quality healthcare by ensuring the functioning of medical equipments.
- Guidance & technical assistance to technical and clinical staffs on medical equipments.
- Technical support in purchasing new medical equipments.
- Inspection of new installed equipments in Hospital as per specifications.
- Involvement in the installation of new medical equipments.

Challenges

- Unavailability of electronics components and spare parts of equipments.

- Lack of exposure & training on equipments.
- Late response from the suppliers & Service Company for service.
- Lack of Calibrating Equipments.

Biomedical Department plays an important role to provide quality and effective service in Hospital. Exposure, training, availability of spare parts, etc. motivates biomedical professionals to perform their best and will be no compromise in delivering quality service in Hospital.

२.२० ART तथा DOTS सेवा

ए.आर.टी सेन्टरको इतिहास

जिल्ला अस्पताल संखुवासभामा २०७१ सालमा ए.आर.टी सेन्टरको स्थापना भएको हो। हाल २०८० साल सम्ममा ए.आर.टी सेन्टरको स्थापना भएको १० वर्ष पुगेको छ। सुरु भएको यस अस्पतालमा अन्य अस्पतालबाट जस्तै BPKIHS, Koshi, Teku, Bir Hospital हरूबाट ए.आर.टी सेन्टरबाट औषधी खाइरहेका एच.आई.भी. संक्रमित विरामीहरुलाई यस अस्पताल नजिक पर्ने भएकाले एच.आई. भी. संक्रमितहरु ट्रान्सफर इन भई सेवाग्राहीको संख्यामा वृद्धि भएको देखिन्छ। यस अस्पतालमा पनि एच.आई.भी. को परिक्षण

हुने भएको हुनाले नयाँ विरामीहरु तथा पुरानो बिरामीहरुको संख्या बढ्दै गएको र संखुवासभामा मात्र नभई भोजपुर जिल्लाको पनि अधिकांस बिरामीहरु अस्पतालको ए.आर.टी सेन्टर बाट सेवा लिनु हुन्छ। हाल सम्म भोजपुर जिल्लामा ए.आर.टी. सेन्टरको स्थापना नभएकोले गर्दा २/३ दिन सम्म पनि हिडेर औषधि लिन यस अस्पतालको ए.आर.टी. मा सेवा लिन आउनमा अरुण प्लस भन्ने एउटा गैर सरकारी संस्थाको पनि महत्वपूर्ण भूमिका छ।

ए.आर.टी. सेन्टरका सेवाहरु

- एच.आई.भी. परिक्षण र परामर्श सेवा ।
- पी.एच.सी. सेवा ।
- हप्तामा ६ दिन एच.आई.भी. औषधी उपलब्ध र वितरण ।
- भाइरल लोडको स्याम्पल कलेक्सन सेवा ।
- स्वास्थ्य बिमाको सेवाबाट स्वास्थ्य चेकअप सेवा, प्रत्येक ६/६ महिनामा र आवश्यकता अनुसार २४ सै घण्टा सेवा ।
- अन्य परामर्श सेवाहरु जस्तै: HIV, STI, PMTCT आदि सेवा ।
- EID स्याम्पल कलेक्सन सेवा ।
- HCV चेक जांच सेवा एच.आई.भी. सेवाग्राहीहरुलाई हालसम्म ।

हालसम्म यस अस्पतालमा ए.आर.टी.मा जम्मा दर्ता भएका सेवाग्राहीहरु ५२ जना रहेका छन् र जसमध्ये महिला २२ जना छन् भने पुरुष ३० जना रहेका छन्। जसमध्ये महिला ५जना transfer out (स्थान्तरण भएका) छन् भने पुरुष २ जना transfer out (स्थान्तरण भएका) छन् भने मृत्यु हुनेको संख्या २ जना पुरुष हुनुहुन्छ भने loss to follow up हुनेको संख्या १ जना महिला रहेको छ। हाल १४ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुमा १ जना पुरुष हुनुहुन्छ। हाल यस अस्पताल ए.आर.टी. सेन्टर बाट सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको संख्या ४० जना रहेको छ र उहाँहरुको हालसम्म स्वास्थ्यमा समस्या नआएको कुरा बताउनु हुन्छ। उहाहरुको स्वास्थ्यमा समस्या परेको बखतमा अस्पताल व्यवस्थापन समितिले निशुल्क स्वास्थ्य चेक जाँच गर्दै आइरहेको छ र हाल नेपाल

सरकारबाट एच.आई.भी. संक्रमित लाई निशुल्क स्वास्थ्य बिमा गरिदिने प्रावधान भएकोले ए.आर.टी. सेन्टर र अरुण प्लस संस्था मिलेर स्वास्थ्य बीमा गराई दिईसकेका छौं। हाल नेपाल सरकारले स्वास्थ्य बीमा गराइदिएकोले एच.आई.भी. बिरामीहरुलाई बीमा बाट निशुल्क उपचार गर्ने भएकाले बिरामीको उपचारमा ठुलो राहत मिलेको छ। यस अस्पतालमा ए.आर. टी. सेवा लिईराख्नु भएको सेवा ग्राही हरूको (biometric) हातको औलाको फिंगर प्रिन्ट लिने प्रावधान छ । हाल सम्म PMTCT सेवा बाट डेलिभरी गराइएको सेवाग्राही बालबालिकालाई एच.आई.भी. हालसम्म नदेखिएको DNA, PCR पनि गराईएको र antibody check (determine) बाट पनि हाल सम्म एच.आइ.भी. Negative नै भएको कुरा अवगत छ।

मिति २०७१ साल बाट हाल सम्म सेवा लिने सेवाग्राहीहरु:

आ.व २०७१/०७२	०	आ.व २०७६/०७७	४७
आ.व २०७२/०७३	२४	आ.व २०७७/०७८	४९
आ.व २०७३/०७४	२८	आ.व २०७८/०७९	५२
आ.व २०७४/०७५	३४	आ.व २०७९/८०	४५
आ.व २०७५/०७६	४३	आ.व २०८०/८१	४७

क्षयरोग उपचार केन्द्र (डट्स क्लिनिक)

यस जिल्ला अस्पताल सङ्खुवासभामा २०५६ साल देखि क्षयरोग उपचार केन्द्रको सुरुवात भएको हो। क्षयरोग केन्द्रको स्थापना भएपछि क्षयरोग सम्बन्धि विभिन्न किसिमको परिक्षण तथा उपचार रोकथामका सेवा सुविधाहरु यहाँका बिरामीहरुले पाएको पाइन्छ। यस अस्पतालमा DOTS सेवा सुरु हुनुभन्दा पहिला BNMT भन्ने गैर सरकारी संस्थाले यो क्षयरोग कार्यक्रम चलाउँदै आएको थियो र जब नेपाल सरकारले DOTS सेवा विस्तार गर्ने भनेर स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट

पत्राचार भएपछि DOTS सेवा सुरु भयो र हाल सम्म निरन्तर DOTS सेवा चलिरहेको छ र साथ साथै सब डि.आर सेन्टर पनि भएको छ DOTS मात्र नभएर डी.आर क्षयरोगको पनि यस अस्पतालबाट सेवा उपलब्ध भईरहेको छ, यस अस्पतालमा सेवा लिन संखुवासभा मात्र नभई भोजपुरको अधिकांस बिरामीहरुलाई समेत सेवा पुर्याउँदै आएको छ। DOTS सेवाले गर्दा संखुवासभा र भोजपुरका बिरामीहरुलाई स्वास्थ्य जनजीवनमा समेत सहज भएको छ ।

क्षयरोग उपचार केन्द्रका सेवाहरु

- नियमित DOTS सेवा.
- उपचारमा रहेका उपचारत बिरामीको HIV परिक्षण सेवा ।
- DOTS सेवा लिई रहेकाहरुको खकार परिक्षण तथा निदान सेवा ।
- क्षयरोग उपचार लिई रहेकाहरुलाई परामर्श तथा चेकजाँच सेवा ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा दर्ता भएका बिरामीहरु

Table: 8

Case Registration	New		Re-treatment	
	Male	Female	Male	Female
Pulmonary (BC)	७		0	0
Pulmonary (CD)	१		0	0
Extra pulmonary	१	३	0	0

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा हाम्रो यस जिल्ला अस्पताल संखुवासभाको DOTS Clinic मा सेवा लिने जम्मा संख्या १२ जना क्षयरोगका बिरामी दर्ता भएका छन्। जस मध्ये ३ जना महिला र ९ जना पुरुष रहेका छन्।

२.२१ मेडिको लिगल सेवा

- पोष्टमार्टम सेवा
- शारिरिक परिक्षण सेवा
- घाउँ जाँच सेवा
- मनोपरामर्श सेवा

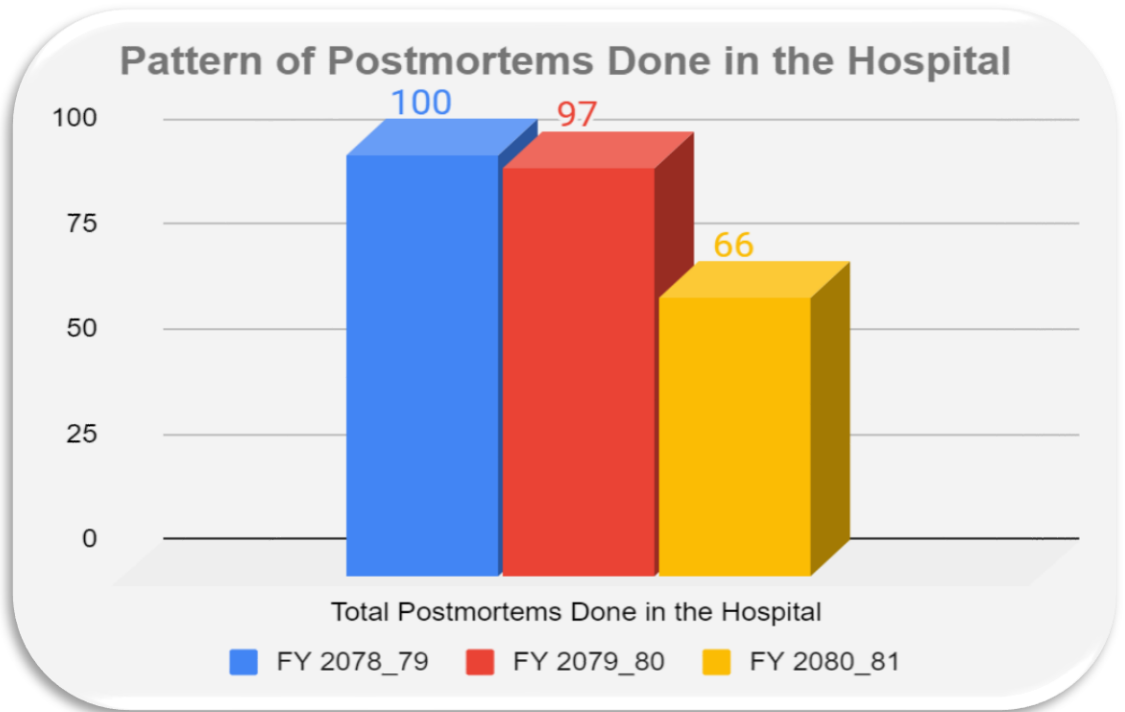

Chart no.44: Pattern of Postmortems done in the Hospital

२.२२ अन्य सेवाहरु

- एम्बुलेन्स सेवा
- चमेना गृह
- अक्सिजन प्लान्ट
- सुत्केरी प्रतिक्षा गृह
- निरोगिताको सिफारिस सेवा

परिच्छेद ३

फोटो ग्यालेरी

अस्पताल कर्मचारीहरु

फेरी भैटौला

Dr. Bhim Dong Lama
MDGP

Dr. Astha Shrestha
Anesthesiologist

Nirmika Rai
Nursing Officer

Dr. Milan Parajuli
pediatrician

Prakash Chandra Karki
Lab Technologist

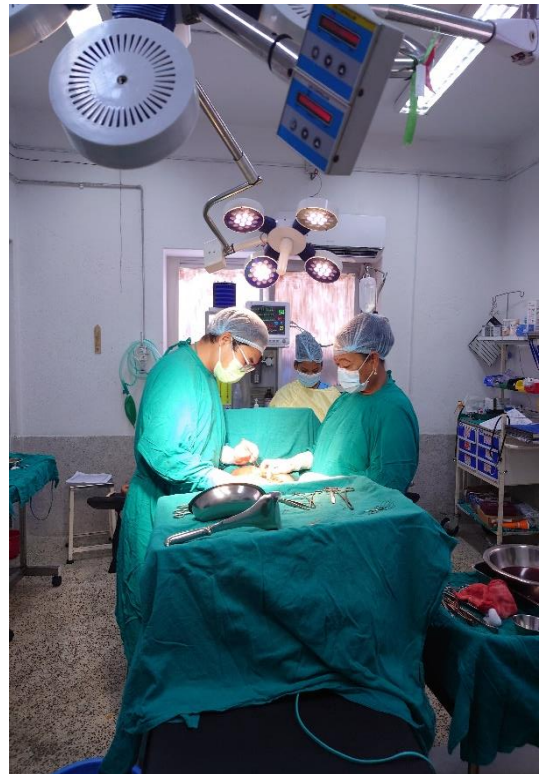

Sanju Basnet
Nursing Officer

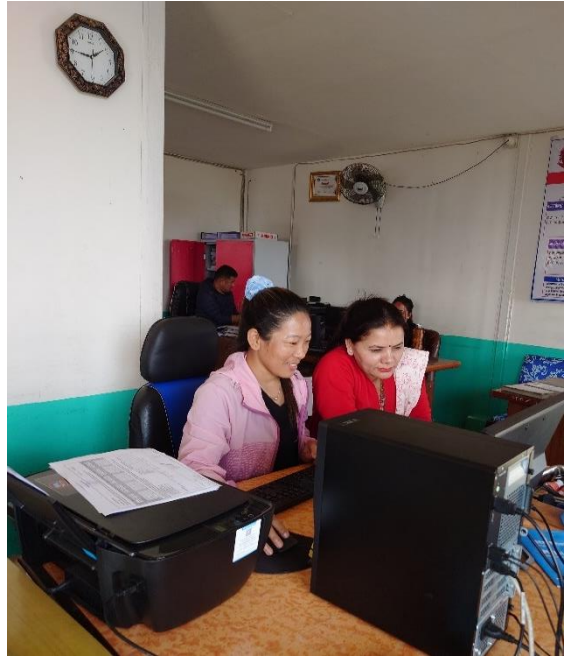
प्रसूती सेवा

शल्यक्रिया

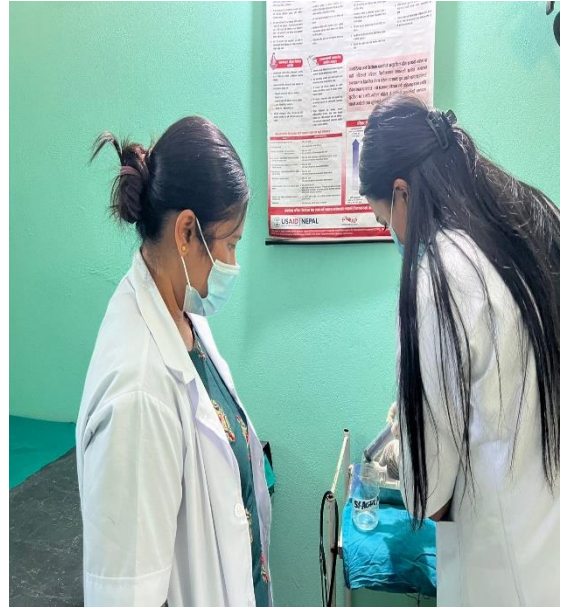
प्रसासन फाँट

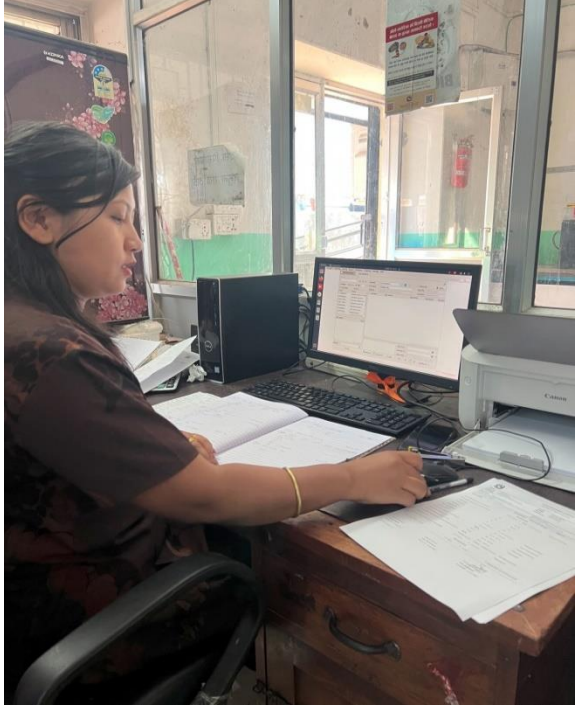
DOCTORS AND NURSES

NURSES ON DUTY

प्रयोगशाला फाट

फार्मसी फाट

फिजियोथेरापी फाट

ICU सेवा

अन्तरंग सेवा

कार्यालय सहयोगी कर्मचारीहरू

दर्ता फाट

सम्झनाका केहि पलहरु

PROTESTING VOILENCE AGAINST DOCTORS

विश्व फार्मिसिष्ट दिवस मनाइदै

एम.एस.एस. कार्यक्रम

GORKHA WELFARE CAMP FOR DISABLES

तिज कार्यक्रममा रमाइलो गर्दै

निर्माणाधीन संरचना

परिच्छेद ४

लेख रचना

अस्पताल के हो ?

जब जिन्दगीको अन्तिम श्वास रहे सम्म जिउने आश बाँची रहन्छ,
त्यहाँ आफू र आफनाको प्रवाह हुदैन,
जहाँ स्वास्थ्यकर्मी अहोरात्र सेवामा तल्लीन छन्
अनि दोश्रो भगवान रुपि डाक्टरको बास हुन्छ तब “ मन्दिर ” हो अस्पताल ।

अर्जुन तामाङ्ग
फार्मसी सहायक

जब प्राकृतिक विपत्ति, महामारी तथा सामाजिक समस्याहरु आँउछ,
समग्र समाज, राष्ट्र र विश्व नै आक्रान्त हुन्छ,
अनि संसारका स्वास्थ्यकर्मी र बौद्धिक संयंत्रहरु एकजुट भई
यसलाई जित्ने बाटो खोज्ने गरिन्छ त्यतिबेला "रण-भूमि" हो अस्पताल ।

जब शैक्षिक र बैज्ञानिक पद्धतिको अस्तित्व ठाँउ पाउछ,
अनि स्वच्छ र स्वास्थ्य गाउँ, समाज र राष्ट्रको परिकल्पना हुन्छ,
जसरी सैयौं जनसमुदायको केँयौं स्वास्थ्य समस्याहरुको पहिचान गरी
त्यसको निदानको पाटो रोज्ने गरिन्छ तब "खोज केन्द्र" हो अस्पताल ।

जुन ठाउँमा बिमारीलाई बिरामीले जित्छ, अनि सफल शल्यक्रिया पश्चात् रोगलाई पनि,
जसै प्रसूती कक्षमा नयाँ सन्तानको आगमन हुन्छ,
त्यो शिशुको पहिलो चिच्यावटले आमाको कान, मन र मस्तिष्कमा छुन्छ,
परिवार र आफन्त सम्म जुन खुशियाली छाँउछ तब "उत्सवको तिहार" हो अस्पताल ।

अस्पतालको सेवा शुरूदेखि वर्तमानसम्म

घनश्याम बुढाथोकी

सुनसान डार्करूम,

जिरो वाटको बत्ती ढोका बन्द,

लडे मरे चुकुल बन्द,

दुःख के हुन्छ त्यो भन्दा लुसनमा एकसरे बन्ने,

हुदैन साथीहरु हई भन्ने,

अदृश्य रेडिएसनको जोखिम व्यहोर्दै काम गरे खुशी मान्दै ।

सि. आर. कम्प्युटर सिस्टम आयो,

धेरै सहज भयो, डि.आर. सिस्टम आयो मनमा खुशी छायो।

मनचित्त लगाउँदै यहाँ सेवा गर्छु, बाँचे उपहार पाउला, मरे यहि मर्छु ।

धेरै धन आर्जन गरेपनि मानिसको चोला जानै पर्छ,

जन्म मरण सहज होस् भने हाम्रो अस्पताल राम्रो बन्नै पर्छ ।

दान गरौं पूण्य गरौं गरी सेवा अस्पताललाई जानु छ एकदिन छोडी यो संसारलाई।

जन्म यहि मरण यहि हुन्छ अस्पतालमा,

यहि अस्पतालको सेवा गरी बसौं भन्छ यो मन त ।

सेवामा समर्पित अस्पताल खाँदबारी

रात दिन २४ सँ घण्टा जिल्लाभरका जनताको सेवामा मेरो जीवनका २६ बसन्त बिताए बिरामीको सेवामा जिल्ला अस्पताल सङ्खुवासभाको रेडियोलोजी विभागमा ।

घनश्याम बुढाथोकी

हाम्रो लागि बिरामीको सेवा नै भगवानको सेवा हो मानव जातिले मानवलाई गर्ने सेवा नै ठूलो धर्म हो ।

स्वास्थ्यकर्मीका अनेकौं जटिल दुःखलाई थाती राख्दै बिरामीको जीवन बचाउन हरदिन, हरसम्भव लागेर, कर्मठ, साहसी र कर्तव्यपरायणको भूमिका पस्कदै, व्यक्ति, समुदाय र परिवारको ओठमा मुस्कान छरेर, केछैन आत्मसन्तुष्टिको स्वास, निरोगीको खुशी देखेर ।

को आफन्त, को पराई, को व्यापारी, को सरकारी भेदभाव नगरी खट्छन सम्पूर्ण अस्पताल कर्मचारी निष्ठा र आदर्शको उदाहरण हो अस्पताल खाँदबारी ।

सेवा हो यो, जीवनको उच्च समर्पणको कथा जनसमुदायको प्रशंसा, जीवनको जीतको गाथा । मुरी मुरी धन्यवाद, आभार, अमित गर्व छु सदैव स्वास्थ्यको सेवामा, अस्पताल परिवार निरन्तर प्रतिबद्ध ।

परिच्छेद ५

विविध

५.१ Name of Hospital chief up to present

SN	Name	From (Date)	To
1	Dr. Prabhu Prasad Joshi	From 2033 to 2046 Baisakha	
2	Dr.Krishna Prasad Parajuli		
3	Dr.Narendra Singh		
4	Dr.Bal Krishna Adhikari		
5	Dr.Bal Kumar KC		
6	Dr.Krishna Nanda Thakur		
7	Dr.Oma Narayan Ghimire		
8	Dr.Shyam Sundar Mishra		
9	Dr.Harihar Wasti		
10	Dr.Yam Bahadur Shrestha		
11	Dr.Amber Bahadur Pradhan	2046 Jestha	2047 chaitra
12	Dr.Bhumi Bhakta Upreti	2048 Baisakha	2050 Asar
13	Dr.Kedar Prasad Century	2050 Asar	2052 Poush
14	Mohan Prasad Dahal	2052 Poush	2054 Shrawan
15	Dr.Gupta Bahadur Shrestha	2054 Shrawan	2054 Magha
16	Dr.Mohan Prasad Dahal	2054 Falgun	2058 Asar
17	Dr.Dayasankar Lal Karn	2058 Shrawan	2063/03/10
18	Dr.Sushil Nath Pyakuryal	2063/03/11	2064/03/32
19	Dr.Rudra Prasad Marasini	2064/05/01	2065/11/03
20	Dr.Chuman Lal Das	2065/11/04	2067/02/09
21	Dr.Bishnu Bahadur Basnet	2067/02/10	2070/07/06
22	Dr.Madan Upadhyay	2070/07/07	20072/06/17
23	Sagar Prasai	2072/06/18	2073/08/19
24	Dr.Binit Kumar Jha	2073/08/20	2074/12/04
25	Dr.Laxman Khadka	2074/12/05	2076/08/11
26	Dr Sundar Shyam Jha	2076/08/12	2078/09/05
27	Dr Pankaj Gupta	2078/10/14	2079/05/05
28	Nirmika Rai	2079/05/20	2079/11/28
29	Dr. Pranam Jayaru	2079/11/28	

५.२ आ.व. २०८०/८१ गरेका प्रमुख कार्यहरु

- विशेषज्ञ सेवा बिस्तार (3 General Surgeon)
- General surgery (GOT)
- प्रयोगशाला सेवा बिस्तार (Gene X-pert machine)
- सामाजिक सेवा ईकाई को छुट्टै कक्ष निर्माण
- २४ घण्टा नै बिलिङ्ग तथा रजिष्ट्रेसन काउन्टर सञ्चालन
- ई-टेण्डर प्रक्रियाबाट पहिलो पटक औषधि खरिद
- डेन्टल सेवाको निरन्तरताको लागि डेन्टल सर्जनको नियुक्ती
- हेल्प डेस्कको निर्माण तथा सञ्चालन
- Monthly MPDSR Meeting and Review
- Training site को निर्माण (VIA/VIA service) RuUSG
- अक्सिजन प्लान्टको मर्मत, पाइपलाइनको जडान/Booster machine मर्मत र पुर्ण सञ्चालन
- ई-हाजिरलाई राष्ट्रिय सुचना प्रणालिमा आबद्ध
- Drug and therapeutic committee गठन
- फार्मसी फर्मुलरिको मस्यौदा तयार
- अस्पताल फार्मसी/ फ्रि मेडिसिन/ बीमा औषधीको व्यवस्थापन
- न्यूनतम सेवा मापदण्ड (MSS) २०७९/०८० मा ५९ % बाट ७९% र दोस्रो पटक ७९% बाट ८९% ल्याउन सफल
- फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि कमिटी गठन र अभिमुखिकरण तालिम
- निःशुल्क रुपमा Website को निर्माण र सञ्चालन
- बिरामीले आफ्ना सम्पूर्ण विवरण र रिपोर्ट हेर्न तथा प्रिन्ट गर्ने मिल्ने Online Patient Portal को व्यवस्था
- प्रयोगशालाको लागि बायोसेफ्टी क्याबिनेट खर

५.३ WAY FORWARD

- प्रसूति तथा स्त्री रोग बिशेषज्ञ चिकित्सक थप गर्ने ।
- सि.टि. स्क्यान मेसिन खरिद गर्ने ।
- अस्पतालको लागि बासिङ्ग मेसिन जडान तथा सञ्चालन गर्ने ।
- Dialysis सेवा विस्तार गर्नका लागि आवश्यक उपकरण र सामग्री, स्थान र Manpower को व्यवस्थापन गर्ने।
- Mortuary Machine जडान गर्ने।
- Waste Mangement को Autoclave Machine जडान गर्ने।

५.४ ISSUES AND CHALLENGES

- Infrastructure (old, insufficient)
- Waste management
- Patient Transportation
- Lack of Human resource

५.५ EMERGENCY READINESS

- Formation of RRT hospital team.
- Available of necessary medicines, trolley, Wheel chair
- Regular Drill
- Coordination with stakeholders
- Free service for Emergency like RTA, Disaster, earthquake etc.